Bachelorproef

Ondersteunende handleiding voor leerkrachten 3de graad BSO moderealisatie en –verkoop

---

Opleiding: bachelor secundair onderwijs

Afstudeerproject

Academiejaar: 2017 – 2018

Project begeleider: Smout Stef

Student: Thuy Max

ARTESIS PLANTIJN
HOGESCHOOL ANTWERPEN

Voorwoord

Deze bachelorproef is geschreven naar aanleiding van mijn afstuderen aan Artesis Plantijn Bacheloropleiding Onderwijs en Training: Secundair Onderwijs met de vakken combinatie Mode en Techniek

Gedurende het volledige academiejaar ben ik bezig geweest met het verzamelen van allerlei informatie, onderzoek voeren en het schrijven.

Het was niet altijd even voor de hand liggend om door de bomen nog het bos te zien. De verschillende informatiebronnen raadplegen en begrijpen is echt geen sinecure. Meer dan eens heb ik met de handen in het haar gezeten vooral toen mijn medestudente wegens familiale redenen besloot om vroegtijdig te stoppen met de opleiding.

Mijn bachelorproef 'Ondersteunende handleiding voor leerkrachten 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop' richt zich op de visie en de vernieuwing binnen het modeonderwijs. Voor het onderzoek heb ik met verschillende mensen samen gewerkt o.a. : Isabelle Tack pedagogisch begeleidster binnen de Vlaamse Onderwijskoepel Katholiek Onderwijs Vlaanderen en Sarah Casier Stage Mentor en Verantwoordelijke voor de bijscholingen binnen de Vlaamse onderwijskoepel Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

Samen met mijn promotor Stef Smout heb ik de onderzoeksvraag met bijhorende deelvragen geformuleerd. Het onderzoek was vrij complex en ik ben gedetailleerd te werk moeten gaan om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden.

Tijdens mijn onderzoek en uitwerken van een ondersteunende handleiding stond mijn stage mentor Sarah Casier altijd voor me klaar. Ze beantwoordde al mijn vragen en samen bekeken we de richtlijnen voor een ondersteunende handleiding. Ook het opleidingshoofd Eva Maertens wil ik graag bedanken voor de steun op moeilijke momenten.

Ik wil ook graag mijn promotor Stef Smout uitvoerig bedanken voor de begeleiding en zijn fantastische ondersteuning tijdens mijn onderzoek en het motiveren bij het verdere af te leggen traject om deze bachelorproef af te werken.

Ook wil ik de respondenten bedanken voor hun medewerking en de toelichtingen tijdens onze gesprekken. Graag had ik Ursulinen Mechelen extra willen bedanken voor de aanvullende visie in het onderzoek omtrent het projectmatig werken en het opbouwen van zelfstandigheid bij leerlingen, zonder deze medewerking zou ik de ondersteunende handleiding niet hebben kunnen schrijven.

Ik wil ook graag mijn collega's bedanken waarmee ik heb mogen samenwerken tijdens mijn lange stage. Zij hebben bij gedragen tot het succes binnen het uittesten van mijn project.

Ook gaat een dankwoord uit naar familie en vrienden, waarbij ik altijd op wijze raad kon rekenen. Zij hebben mij ook de morele ondersteuning geboden die ik nodig had tijdens mijn onderzoek. Tot slot wil ik in het bijzonder mijn ouders bedanken met hun onuitputbare motivatie en wijze raad. Dit heeft mij geholpen om mijn bachelorproef tot een goed einde tot brengen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

MaxThuy

Antwerpen, 20 augustus 2018

Inhoud

	Korte samenvatting	4
1	Het onderzoeksplan	5
2	Onderzoeksvraag met eventuele deelvragen	9
3	Onderzoeksaanpak	10
4	KOV (wat, wie, visie)	21
5	Gesprek met Isabelle Tack	23
6	Opstellen richtlijn voor een handleiding met Sarah Casier	34
7	Wat is mode ?	38
8	Wat zijn trends?	41
9	Wat is Lifestyle?	48
10	Wat is Recycling?	50
11	Wat is upcycling?	54
12	Wat is projectmatig werken.	69
13	Ursulinen Mechelen	76
14	Enquêtes bij leerkrachten in de 3de graad BSO MODEREALISATIE en –VERKOOP	81
15	Conclusie voor een ondersteunende handleiding	94
16	Aanleiding voor de keuze van het project.	98
17	Uitwerken van het project.	98
18	Project Mode week	103
19	Hoofdconclusie	110
20	Bronnen	115
21	Bijlagen	125

Ondersteunende handleiding voor leerkrachten.....194

Abstract

Sinds het oprichten van het Nationaal Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (NSKO) in 1957 kende de onderwijskoepel verschillende vernieuwingen; zo ook onze Modeopleiding. De laatste vernieuwing gebeurde in september 2016. Deze vernieuwing binnen de 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop is dan ook de aanleiding geweest voor mijn onderzoek.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV) ontwierp een actueel leerplan met een nieuwe visie. Deze richt zich voornamelijk op 5 overkoepelende pijlers : Projectmatig en conceptueel werken, Recycling en upcycling, Vakoverschrijdend werken, Trend en lifstyle en de centrale plaats van de leerling.

KOV verwacht van de scholen over heel Vlaanderen die de optie 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop aanbieden dat ze met deze visie les geven.

De leerkrachten dienen zélf didactisch materiaal te ontwerpen en dit te koppelen aan lesdoelen die gelinkt zijn aan de leerplandoelen opgesteld in het leerplan 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop.

Door het gemis aan universeel cursusmateriaal dient een leerkracht zelf het leerplan te interpreteren en de visie te verwerken.

Tijdens het onderzoek hebben we gemerkt dat dit moeilijker is dan het lijkt.

Het werd duidelijk dat de leerkrachten ondersteuning kunnen gebruiken bij het opstellen van didactisch materiaal.

De conclusie om een ondersteunende handleiding op te stellen was voor de hand liggend. Deze wordt met hedendaagse ideeën gekoppeld aan actuele voorbeelden uit de modewereld om zo eigen cursusmateriaal te kunnen opstellen. Er is een lijst met richtlijnen bijgevoegd waar de leerkrachten hun projecten aan kunnen toetsen.

Eerst diende ik de visie van KOV te doorgronden aan de hand van het bestuderen van zowel het oude als het nieuwe leerplan en het gesprek met Isabelle Tack (pedagogische begeleidster) ter verduidelijking en aanvulling.

Ook diende er een grondige literatuurstudie te gebeuren om de exacte inhoud van de 5 pijlers te begrijpen.

Vervolgens heb ik een gesprek met Sarah Casier gehad. Zij geeft bijscholingen aan leerkrachten met betrekking tot het cursusmateriaal en de nieuwe visie binnen het modeonderwijs.
Er is bij een 30-tal Vlaamse leerkrachten een enquête afgenomen zodat hun meningen vergeleken kunnen worden en de noden kunnen worden opgelijst.

Als laatste ben ik de voorbeeldschool Ursulinen Mechelen gaan bezoeken die de vernieuwing optimaal benut.

Al deze stukjes hebben bijgedragen tot het ontwerpen van de ondersteunende handleiding.

1 Het onderzoeksplan

Tijdens mijn stage in BSO merkte ik een aantal zaken op. Wanneer vandaag leerlingen over heel Vlaanderen in BSO afstuderen, hebben deze niet overal hetzelfde niveau bereikt of dezelfde leerinhoud gezien. Dit kan voor problemen zorgen wanneer zij willen doorstromen naar een verdere modeopleiding zoals bijvoorbeeld 4de graad, Syntra, academie en hogeschool. Leerlingen ondervinden ook problemen bij het zoeken naar werk wegens deze onderlinge verschillen.
De modeklassen waar we stage liepen hadden niet het grootste aantal leerlingen. De leerlingen in BSO waren vaak niet gemotiveerd om iets te doen, zij zagen het nut van bepaalde trend en lifestyleopdrachten niet in en hadden vaak niet-ingeloste verwachtingen binnen de modeopleiding wat zich vertaalde in hun werk(stukken).Leerkrachten werken vaak jarenlang met dezelfde (eigen) cursus. Deze cursussen zijn niet meer up to date en dit weerspiegelt zich dan naar een modeafdeling met een verouderde look.

Aanleiding van het onderzoek:

Door de stage-ervaringen – observaties - maken we ons toch zorgen over dit fenomeen dat zich voordoet binnen de modeafdeling. We stellen vast dat er nu een denivellering is binnen de verschillende BSO- modeopleidingen. Ook merken we op dat leerlingen vaak geen zin meer hebben in het vak Mode, terwijl dit hun keuzerichting – hoofdvak is. Hieruit kunnen we afleiden dat leerlingen niet gemotiveerd meer zijn voor de opleiding. Kunnen we dit linken aan de verouderde cursussen van de leerkrachten? Of hebben leerlingen andere verwachtingen wanneer ze instromen? Waar komt deze demotivatie vandaan?
Leerkrachten nu hebben enkel als houvast een leerplan met doelen die ze moeten behalen met hun leerlingen. De leerkracht heeft de vrije keuze op welke manier deze doelen behaald worden. Zij hebben vaak de leerplandoelen éénmalig gekoppeld aan leerinhouden en lesdoelen en geven deze lessen met eigen cursusmateriaal gedurende meerdere schooljaren; de informatie die de leerlingen op die manier krijgen is verouderd. Is dit ook een domper op de vreugde van de leerlingen ? Deze punten liggen aan de basis van het onderzoek.

De context:

Wij beperken ons tot de stagescholen waar Abbygale Opoku (medestudent) en ik stage liepen om hierover uitspraken te doen. De onderwijskoepel Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KOV) heeft in heel Vlaanderen een 35-tal scholen die de opleiding Mode aanbieden op secundair niveau. Voor ons onderzoek specifiëren we ons naar de 3de graad BSO. Deze keuze lag voor de hand omdat we het niveau en de leerinhoud van de uitstromers wensen te vergelijken. Het recente uitgebrachte nieuwe leerplan (2016) door KOV voor 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop zorgde voor een extra motivatie. Het is onze betrachting om zoveel mogelijk secundaire scholen te bereiken. Het uittesten van de handleiding zal in eerste plaats gebeuren in de scholen waar we stage liepen en eventuele andere scholen die bereid zijn deel te nemen aan het onderzoek.

1.1 De onderzoeksorganisatie

Voor ons onderzoek dienen we samen te werken met verschillende partners. KOV is de belangrijkste partner ; deze onderwijskoepel bepaalt de voorwaarden waaraan de modeopleidingen dienen te voldoen. Jammer genoeg is hun informatie en cijfermateriaal niet openbaar toegankelijk. Sedert het voorjaar 2016 organiseert KOV bijscholingen voor de leerkrachten ten gevolge van hun nieuwe leerplan (in werking vanaf september 2016). Hier willen we nagaan hoe de vernieuwingen zich hebben vertaald in deze bijscholing welke praktische tips er worden gegeven om dit door te trekken in de les.
Ursulinen Mechelen is één van de andere belangrijke partners, voornamelijk bij de doorstromende leerlingen naar de 4de graad. De school biedt als enige een volledige 4de graad aan (7de Specialisatiejaar ' Modespecialisatie en trendstudie' en Se-n-Se 'Creatie en patroonontwerp') Als laatste partner willen we de secundaire scholen bereiken die de opleiding Mode aanbieden, dit om een totaalbeeld van het mode-onderwijs te scheppen. Ook de noden en wensen van de leerkrachten willen we in kaart brengen, alsook de motivatie en verwachtingen van de leerlingen.

1.2 Aansluiting van het onderzoek.

1.2.1 Uit de media:

Onlangs kwam Atheneum MXM te Merksem op de proppen met een nieuw keuzevak ''Zo man, zo vrouw" naar het idee van de reeks van Jani Kazaltzis welke op VIJF-tv te zien was. De directeur wou een hedendaags concept neerzetten om de leerlingen de leerinhouden rond styling, restyling, fashion, kleurkeuzes, persoonlijkheid, make-over, mode en modetrends aan te brengen. Hij bedacht hiervoor samen met collega's dit keuzevak (Zo man, zo vrouw) en draaide proef in het 5de en 6de jaar ASO en TSO. De leerlingen zijn na de eerste lessen nog altijd dolenthousiast en gaan gemotiveerd verder.[1]
Hieruit blijkt dat ook theoretisch - klassieke leerstof op een moderne en motiverende manier kan gegeven worden. Nu verliezen de leerlingen binnen het BSO-onderwijs nog te snel hun motivatie. Ook voldoet de opleiding Mode vaak niet aan de verwachtingen die leerlingen hebben bij de start ervan.
Kunnen dergelijke leerinhouden van de vakken uit 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop ook in nieuwe hedendaagse voorbeelden en didactische werkvormen worden aangeleerd ?

[1] (LVH, E. (2017, 15 september). 'Zo Man Zo Vrouw' is nu ook een vak op school. Geraadpleegd van http://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20170915_03073961)

1.3 Het praktijkprobleem

Wat is het probleem ? Er zijn te grote niveauverschillen en afwijkingen bij de leerinhouden tussen de scholen onderling. Dit kan een probleem zijn in de verdere studiecarrière van de leerling. Teveel leerlingen haken in de verdere studies af wegens onvoldoende kennis. Mode-opleiding heeft in vele scholen een verouderde look en de leerlingen zijn onvoldoende gemotiveerd.
Waarom is dit een probleem ?Er ontbreekt een duidelijke handleiding voor de leerkrachten. Elke leerkracht dient zelf nog cursusmateriaal te ontwerpen en de leerinhouden te koppelen aan de leerplandoelstellingen.
Voor wie is dit een probleem ? Voor de leerlingen, vakleerkrachten, scholen, stagiairs, hogescholen en het beroepsveld
Waar is dit een probleem ?In alle BSO scholen
Sinds wanneer is dit een probleem?
Vooral de laatste 10 jaar is er een grote daling van studenten in de modeopleiding.
Hoe is dit probleem ontstaan ? Door te lang met verouderde leerplannen te werken, te weinig inspelen op de actuele ontwikkelingen, geen duidelijke richtlijnen over de te behalen leerinhouden en niveauverschillen bij de scholen onderling

1.4 Onderzoeksdoel

Ons doel is een aanzet geven om het modeonderwijs te voorzien van een moderne inhoud, welke gebruik kan maken van vakoverschrijdende lessen, waardoor we de samenhang en de interactie van de verschillende vakken als een extra uitdaging beschouwen voor de leerlingen. Hierdoor kan hun motivatie worden aangescherpt om zodoende hun blik op de toekomst te verruimen met een eventuele verdere studie of een tewerkstelling in de modesector.
De leerkrachten willen we tools aanreiken om met actuele voorbeelden zich beter in de leefwereld van de leerlingen te kunnen verplaatsen rekening houdend met het leerplan.
Aan de hand van de resultaten van de vergelijkende analyse tussen de verschillende scholen die modeonderwijs aanbieden, willen we een rode draad vinden zodat alle leerlingen over gans Vlaanderen dezelfde kennis en vaardigheden aangereikt krijgen tijdens hun studies.
Het is voor mij persoonlijk ook van belang, als toekomstige modeleerkracht, om gebruik te kunnen maken van de handleiding met innoverende kennis en vernieuwende didactische werkvormen.

1.4.1 Visueel doel

We willen een voorontwerp van een handleiding creëren die leerkrachten tools aanreikt om het gebruik met vernieuwende voorbeelden op het vlak van technologie, recycling en upcycling, lesmethodes, projectmatig werken, materialen, en mode-actua te integreren in de lessen. Ook tonen we de leerkrachten een uitgewerkt voorbeeld van een mogelijk project. De handleiding willen we online ter beschikking stellen aan de leerkrachten die werken met het leerplan 3de graad BSO Moderealisatie en – verkoop.

2 Onderzoeksvraag met eventuele deelvragen

2.1 Onderzoeksvraag

Kan het koppelen van specifieke leerinhouden aan de meest actuele voorbeelden uit de modewereld de leermotivatieverschillen en niveauverschillen bij BSO-leerlingen uit 3de graad mode nivelleren?

2.2 Deelvragen

2.2.1 Max Thuy

1. Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige westerse modelandschap?
2. Kan trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
3. Starten leerlingen van 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop met een andere leermotivatie dan het studieprofiel en de leerinhoud dat wordt aangereikt ?
4. Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?

2.2.2 Abbygale Opoku

1. Heeft de omschakeling naar het nieuwe leerplan een bijdrage geleverd aan de motivatie van de 3de graad BSO leerlingen in het modeonderwijs of niet?
2. Is het niveau van uitstromers van het 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop discrepant tussen scholen ?
3. Hoe kun je de leermotivatie van BSO leerlingen in het secundair onderwijs verhogen?
4. Wat is het verschil tussen de leermotivatie van 3de graad BSO- modeleerlingen op IMS Borgerhout in Antwerpen en Sint Maarten in Beveren?

2.2.3 Gezamenlijke deelvragen

1. Zal een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhogen?
2. Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

3 Onderzoeksaanpak

3.1 Bestuderen en evalueren van leerplan en leerresultaten.

Door het bestuderen van de leerplannen (oude vs de nieuwe) en de leerresultaten willen we het positief effect van het nieuwe leerplan in kaart brengen. Het leerplan heeft een verjongingskuur ondergaan en heeft zich meer toegespitst op de huidige verwachtingen vanuit de beroepsprofielen.
Gekoppelde deelvragen bij dit meetinstrument zijn:

Max Thuy

1. Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige westerse modelandschap?
2. Kan trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
3. Starten leerlingen van het 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop met een andere leermotivatie dan het studieprofiel en de leerinhoud dat wordt aangereikt ?
4. Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?

Abbygale Opoku

1. Heeft de omschakeling naar het nieuwe leerplan een bijdrage geleverd aan de motivatie van de 3de graad BSO leerlingen in het modeonderwijs?

Gezamelijke deelvragen

2. Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

Doel van bestuderen	Kernbegrip	Deelaspect	Stelling
Tijdens het bestuderen van de leerresultaten oude leerplan vs. het nieuwe leerplan.	Leerinhoud		In welke mate heeft het nieuwe leerplan een verschuiving van leerinhouden veroorzaakt ?
	Motivatie	leerlingen	Sluit het nieuwe leerplan beter aan bij de leefwereld van de leerlingen waardoor hun motivatie verhoogd is?
		leerkrachten	Hebben de leerkrachten een duidelijker beeld met de vernieuwingen binnen het nieuwe leerplan?
	Inzichten		Is er een nieuw perspectief in het nieuwe leerplan op de huidige modeopleiding ?
			Welke rol speelt recycling en upcycling in het nieuwe leerplan ? Zijn deze geïntegreerd ?
			Welke rol krijgt trend en lifestyle binnen het nieuwe leerplan ?
			Kan projectmatig werken en voornamelijk met betrekking op het vak overschrijdend werken een weerwaarde bieden binnen het behalen van de leerplandoelstellingen ?

3.2 Enquête bij leerkrachten

Via een enquête willen we de blik op de modeafdeling van uit het standpunt van de modeleerkracht in kaart brengen, en ook de leermotivatie van de leerlingen.
Gekoppelde deelvragen bij dit meetinstrument zijn:

Max Thuy:

1. Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige, westerse modelandschap?
2. Kan trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
3. Starten leerlingen van het 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop met een andere leermotivatie dan het studieprofiel en de leerinhoud die wordt aangereikt ?
4. Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?

Gezamenlijke deelvragen

1. Zal een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhogen?
2. Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

Doel van enquête bij de leerkrachten	Kernbegrip	Deelaspect	Stelling
Na afloop van de enquête hebben we data verzameld over de leerinhouden en de visie van de leerkrachten op het modeonderwijs.	Recycling en upcycling		In welke mate wordt recycling toegepast binnen de modelessen ? In welke mate wordt upcycling toegepast binnen uw lessen ?
	Interesses van de leerlingen.		In welke opdrachten komen de facetten lifestyle en trends aan bod ?
			Zouden de leerlingen meer gemotiveerd zijn indien de lessen vanuit een trend en lifestyle concept vertrekken ?
	Leerlingen	Studie profiel	Welk studieprofiel en interesses,hebben de leerlingen die in de 3de graad BSO instromen ?
			Met welke verwachtingen stromen de leerlingen in de 3de graad BSO moderealisatie en –verkoop?
			In welke mate wordt de leefwereld van de leerling geïntegreerd binnen de lessen ?

	Projectmatig werken		Klopt volgende stelling : vindt u dat buitenschoolse projecten een aandeel kunnen zijn voor het verwerven van kennis? Bijvoorbeeld door samenwerking met een kledingketen, wedstrijden, workshop lingerie, workshop make-up, …
			Werken jullie al met de methode Projectmatig werken op school ?

3.3 Interview met KOV

Via het interview willen we een duidelijker beeld krijgen over hoe KOV de modeopleiding bekijkt. Welke visie KOV heeft op de vernieuwing binnen het modeonderwijs van de toekomst.
Gekoppelde deelvragen bij dit meetinstrument zijn:

Max Thuy:

1. Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige, westerse modelandschap?
2. Kan trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
4. Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?

Gezamenlijke deelvragen

1. Zal een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhogen?
2. Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

Doel van interview KOV	kernbegrip	Deelaspect	stelling
Na afloop van het interview hebben we data verzameld over de visie die KOV heeft op de modeopleiding in het secundair onderwijs.	Recycling en upcycling		Welke visie heeft KOV op de opkomende trend rond recycling en upcycling ?
			Kan recycling en upcycling evenwaardig zijn als de klassieke leerinhouden ?
	Trend en lifestyle		In welke mate vinden jullie het trend en lifestyle aspect belangrijk binnen de modelessen ?
			Zou het een idee zijn om trend en lifestyle te gebruiken als rode draad doorheen alle facetten van het leerplan en leerinhouden hier aan te koppelen ?
	stage		Welke rol dient een stage te spelen in het de 3de graad BSO?
			Moeten stageplaatsen gekoppeld zijn aan de wensen en interesses van de leerling ?

3.4 Interview met Sarah Casier

Via een interview willen we weten met welke visie de vernieuwing is gebeurd. En welke aspecten de leerkrachten met deze vernieuwing hebben meegekregen binnen de bijscholingen. Als laatste punt willen we weten welke onderdelen er cruciaal belangrijk zijn binnen een handleiding voor leerkrachten.
Gekoppelde deelvragen bij dit meetinstrument zijn:

Max Thuy:

1. Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige, westerse modelandschap?
2. Kan trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
3. Starten leerlingen van het 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop met een andere leermotivatie dan het studieprofiel en de leerinhoud die wordt aangereikt ?
4. Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?

Gezamenlijke deelvragen

1. Zal een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhogen.
2. Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

Doel van interview KOV	Kernbegrip	Deelaspect	Stelling
Na afloop van het interview hebben we data verzameld over de visie die KOV heeft op de modeopleiding in het secundair onderwijs.	Recycling en upcycling		Welke visie heeft KOV op de opkomende trend rond recycling en upcycling ?
			Kan recycling en upcycling evenwaardig zijn als de klassieke leerinhouden ?
	Trend en lifestyle		In welke mate vinden jullie het trend en lifestyle aspect belangrijk binnen de modelessen ?
			Zou het een idee zijn om trend en lifestyle te gebruiken als rode draad doorheen alle facetten van het leerplan en leerinhouden hier aan te koppelen ?
	stage		Welke rol dient een stage te spelen in het de 3de graad BSO?
			Moeten stageplaatsen gekoppeld zijn aan de wensen en interesses van de leerling ?
	Evaluatie		Op welke manier kunnen we leerlingen beoordelen, zonder de leerling hier mee te demotiveren ?

3.5 uittesten en evalueren van universele handleiding

We willen onze handleiding uit testen om met onze tools die we aanreiken zelf een project op te stellen. We willen controleren of het een verbetering is om de leerplandoelen om te zetten in hedendaagse lesonderwerpen. Ook willen we nagaan of de leerlingen hierdoor meer gemotiveerd zijn en we hen individueel uit kunnen dagen.
Gekoppelde deelvragen bij dit meetinstrument zijn:

Gezamenlijke deelvragen

1. Zal een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhogen?
2. Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

Doel van uittesten	Kernbegrip	Deelaspect	Stelling
Na het uittesten zullen we een beeld krijgen of deze lesmethode een verhoogde leermotivatie brengt bij de leerlingen.	Leerinhouden		Is het mogelijk om alle leerinhouden te koppelen aan een trend en lifestyle concept ?
			Is het mogelijk om lessen te ontwerpen aan de hand van de handleiding?
	Leermotivatie	Verhoogde motivatie	Heeft de universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhoogd ?
		Betere resultaten	Zijn de studieresultaten van de leerlingen 3de graad BSO verhoogd door het gebruiken van een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld?
	Leerkrachten		Is de universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld een meerwaarde voor leerkrachten ?

4 KOV (wat, wie, visie)

Het gaat erg snel in de mode. Zo snel, dat er dagelijks nieuws te rapen valt. Ook het werkveld heeft grootse veranderingen ondergaan en delen zijn verlegd naar het buitenland. Maar onze westerse wereld is nog altijd het creatief kloppend hard binnen de mode. Mode is een zeer ruim begrip.
Ook het modeonderwijs gaat mee in de vernieuwing. Het belang van mode wordt vandaag geaccentueerd en wordt mode in zijn brede context beschouwd. Mode is als het ware een lifestyle.

> Fashion is a lifestyle, it's a choice,it's a freedom of expression.You have to live it, you have to love it. You have to breathe it. Life's all about love and glamour.
>
> Christina Aguilera

Verder is er de tendens om leerlingen niet enkel naar één beroep op te leiden: beroepen veranderen steeds sneller en mensen blijven niet meer hun hele leven in eenzelfde bedrijf werken. Bedrijven geven steeds meer de voorkeur aan veelzijdige medewerkers. Het is dus belangrijk om leerlingen breder te vormen, zodat zij in de maatschappij hun weg vinden, ook als ze buiten de modesector terechtkomen.

Leerlingen krijgen kansen om te groeien in hun zelfstandigheid. Hiervoor worden theorie en praktijk steeds geïntegreerd aangeboden. Er is ook de mogelijkheid om te differentiëren: leerlingen zijn niet allemaal gelijk, maar ze krijgen wel dezelfde kansen.
Een logisch gevolg van deze actualisatie is het vormen van twee grote gehelen binnen het specifiek gedeelte:
CPL: Commerciële Presentatie en Lifestyle, waarbij bredere vorming wordt nagestreefd.
Mode: het accent op technische aspecten en vaardigheden.
Tussen deze leerkrachten is er een intense samenwerking nodig: men werkt samen aan de vorming van de leerlingen die voor deze richting gekozen hebben.
(KOV, 2017)

4.1 Vernieuwing binnen Mode

Het modevak blijft focussen op technische vaardigheden. De belangrijkste doelstellingen zijn dan ook vanuit technieken geschreven, zowel voor mode, interieurartikelen en accessoires. Belangrijk is dat het modische aspect steeds centraal staat en dat hiervoor dus wordt samengewerkt met CPL. In de loop van de tweede graad moeten leerlingen zich diverse technieken eigen maken: ze worden aangeleerd en naargelang de noodzaak worden deze meerdere keren ingeoefend via diverse werkstukken. De vakgroep kan bepalen welke werkstukken worden uitgevoerd om bepaalde technieken aan te leren/in te oefenen. Belangrijk hierbij zal zijn dat de leerlingen tegen het einde van de tweede graad een aantal werkstukken zelfstandig kunnen uitvoeren. De begeleiding zal dus steeds afnemen van strikte begeleiding tot minimale begeleiding. Leerlingen worden strategieën aangereikt om die zelfstandigheid op te bouwen, bv. door het doelmatig gebruik maken van technische fiches, al dan niet digitaal aangeboden
Ook in de modelessen komt ICT steeds meer aan bod en gaat voldoende aandacht naar de bredere vorming van de leerlingen, al dan niet rechtstreeks aan het vak gebonden. Zo kan er aandacht zijn voor recycling en upcycling, budget….
(visie KOV, 2017)

4.2 Vernieuwing binnen CPL

Met Commerciële Presentatie en Lifestyle (CPL) willen we inspelen op de vraag naar breed opgeleide mensen (brede vorming) met gevoel voor lifestyle, esthetiek, commerciële gerichtheid, kennis van de mode- en interieursector.
CPL is een nieuw vak waarbinnen een aantal vakken uit het vorige leerplan vervat zijn, waaronder verkoopkunde en presentatietechnieken aangevuld met doelstellingen die een bredere vorming toelaten.
Leerdoelen die in het vorige leerplan verspreid stonden over verschillende vakken worden samengebracht binnen één vak (één groter geheel) ter bevordering van het vakoverschrijdend karakter. Ook het steeds belangrijker worden van ICT- vaardigheden, zowel op persoonlijk vlak als binnen de beroepscontexten, heeft ertoe geleid dat ICT-gerelateerde doelstellingen werden opgenomen.
CPL wordt een vak dat beschikt over een groot pakket lesuren, waardoor er veel ruimte is om breed, projectmatig en conceptueel te werken.
(visie KOV, 2017)

5 Gesprek met Isabelle Tack

Pedagogisch begeleidster voor leerkrachten Mode en PO in de verschillende Vlaamse provincies.

De vaststelling die we hadden gemaakt waarop ons onderzoek gebaseerd is - is voornamelijk van de klassen die nog niet in de vernieuwing zitten. De vernieuwing speelt meer in op de beroeps- en leefwereld van de leerlingen.
Binnen CPL dienen de leerlingen altijd te vertrekken vanuit een Trend- en Lifestyleaspect. De term CPL (Commerciële Presentatie en Lifestyle) spreekt voor zich.
Het vorige leerplan was een heel open leerplan. Iedereen keek er met zijn of haar visie en kunnen naar. Het nieuwe leerplan is specifieker per onderdeel.
Het is van belang dat je in een vakgroep en als team samen werkt. Dit zowel op creatief, vernieuwend en vooruitstrevend vlak om de leerlingen uit te dagen met nieuwe opdrachten die relevant zijn voor hen en aansluiten bij hun leefwereld.
Vaak dienen de leerkrachten uit hun comfortzone gehaald te worden. Het creatieve aspect is jammer genoeg iets wat delicaat is binnen een technische vakgroep.
Nochtans kan de creatieve insteek een extra motiverende factor zijn voor de leerlingen.
Het is belangrijk dat de leerlingen binnen hun eigen kunnen zoveel mogelijk ontwikkelen. Niet alle leerlingen kunnen we naar een gelijk niveau brengen. Maar we trachten hen zo goed mogelijk te begeleiden binnen hun eigen traject. Daarom drong KOV er ook op aan om dit jaar een individuele GIP-opdracht per leerling aan te bieden waar hij/zij zijn eigen kunnen in kan tonen en kan schitteren met het oog op de beroepskwalificatie.
Het onderwijs wil leerlingen opleiden voor de sector. Hiervoor is het belangrijk dat de opleiding veel verschillende draagvlakken van mode aanreikt om de leerlingen zo breed mogelijk te vormen. In de jaren 1980 – 1990 is de modewereld in België heel sterk veranderd en is de productie van kleding naar het buitenland verhuisd. Hierdoor zijn er ook in het onderwijs verschillende veranderingen nodig om de leerlingen ook een werkgarantie te kunnen bieden na de opleiding. Daarom wordt er nauw samengewerkt met de sector om de nodige beroepskwalificaties te kennen. Zo zijn er nu andere functies gekomen zoals bijvoorbeeld de beroepskwalificatie van mode-technicus.
Een belangrijk onderdeel in onze opleiding is nu het esthetische denken bij de leerlingen, voornamelijk in het kader van duurzaamheid oa. slow- en fastfashion, 2de handskleding en initiatieven die ontstaan om verspilling tegen te gaan in onze mode-industrie.
Instituut voor Vorming en Onderzoek in de Confectie (IVOC) is een belangrijke schakel om de sector en het onderwijs samen te brengen. Zij bieden heel veel verschillende nascholingen die gratis aangeboden worden aan de leerkrachten binnen KOV.
Het leerplan is al een handleiding op zich, ook krijgen leerkrachten voorbeelden te zien van uitgewerkte bundels.
Een handleiding hoe de leerkracht zelf een bundel kan maken zou een pluspunt zijn.
Welke voorbereiding, welke vakken eraan te koppelen (vakoverschrijdend werken), … op dit moment ontbreekt deze handleiding nog.

5.1 Nieuwe aanpak volgens het leerplan

In het volgende stuk zal vaak gesproken worden over het oude leerplan (Moderealisatie en –verkoop 3de graad BSO D2001/0279/044) en het nieuwe leerplan (Moderealisatie en –verkoop 3de graad BSO D/2016/13.758/010).

5.1.1 Aanleiding tot vernieuwing

Het nieuwe leerplan voor de 3de graad bouwt verder op het nieuwe leerplan voor de 2de graad van 1 september 2014. Deze vernieuwing in visie wordt doorgetrokken naar de 3de graad met het nieuwe leerplan van 1september 2016.
Het is de bedoeling dat leerlingen groeien in het zelfstandig werken. In de 3de graad stimuleren we deze zelfstandigheid, steeds afgestemd op het niveau en mogelijkheden van de leerling. Hierdoor is het nodig om te differentiëren. “leerlingen zijn niet allemaal gelijk, ze krijgen wel allemaal dezelfde kansen” (KOV, 2016)
Specifiek per onderdeel

Mode

- Het begrip mode, zo ruim mogelijk benaderen. Dit zowel op basis van kleding, accessoires en interieur. Maar ook over de duurzaamheid, fast en slow fashion.
- Brede vorming op verschillende vlakken. De leerlingen worden niet enkel opgeleid tot het vervaardigen van dameskleding. Mode dient men te bekijken in de bredere zin.

Verkoop

- 2de graad: voorbereidende competenties : hierin bouwen we in de 3de graad op verder doormiddel van concrete verkoopsituaties
- Beroepskwalificatiedossiers uit de sector mode als basis voor dit leerplan
- Leerlingen worden opgeleid voor concrete arbeidssituaties
- Groei naar zelfstandigheid
- Elke leerling krijgt even veel kansen om hierin te groeien, dit op eigen tempo van de leerling.
- Theorie en praktijk steeds geïntegreerd om het totaal beeld te blijven zien.
- De mogelijkheid om te differentiëren
- Leerlingen zijn niet allemaal gelijk

Coach of begeleider

- Verbanden leggen tussen de vakgebieden
- In groep werken
- Projecten met algemene richtlijnen
- Competenties verwerven
- Leerproces gedeeltelijk zelf in handen nemen

Studierichtingsprofiel/visie

In de studierichting Moderealisatie en -verkoop wordt ingespeeld op de actuele en toenemende vraag naar gespecialiseerde modeverkopers met gevoel voor esthetiek, commerciële gerichtheid en kennis van de lifestyle sector.

- Basis modevorming voor elke leerlingen binnen moderealisatie en -verkoop.
- Keuze: retouche of confectie
- Extra aandacht gaat naar verbale communicatie

5.1.2 Beginsituatie

De beginsituatie waar we op verder werken in de 3de graad. Dit is opgesteld uit het idee dat de meeste leerlingen doorstromen van de 2de graad Moderealisatie en presentatie.
Beginsituatie opgenomen in het leerplan :

Van een leerling die voor deze richting kiest kan men verwachten dat hij/zij:

- interesse heeft voor mode en lifestyle in het algemeen en de modetrends volgt;
- met klanten wil communiceren teneinde modeartikelen te verkopen;
- graag op een constructieve en respectvolle manier wil omgaan met mensen;
- bereid is om zowel zelfstandig aan het werk te gaan als samen te werken in een team;
- met nieuwe technieken wil leren werken en die toepassen in eigen of te retoucheren realisaties;
- bereid is zich voldoende in te zetten om nauwkeurig te werken;
- de bereidheid heeft om eigen digitale vaardigheden voortdurend verder te ontwikkelen.

(KOV, 2016)

5.1.3 Christelijk mensbeeld

Volgens het leerplan richten we ons binnen het christelijk mensbeeld voornamelijk op de vorming van de leerling. Dit doen we aan de hand van volgende punten;

- Respect voor de medemens
- Solidariteit
- Zorg voor milieu en leven
- Respectvol omgaan met eigen geloof, anders gelovigen en niet-gelovigen;
- Vanuit eigen spiritualiteit omgaan met ethische problemen.

Het is belangrijk om de diverse culturele, sociale en religieuze achtergronden op het vlak van mode te zien. Leerlingen moeten de kans krijgen om hun identiteit te kunnen ontwikkelen, en hun wereldbeeld te verruimen. Het is belangrijk dat je inspeelt op de diversiteit binnen de leerlingengroep, niet alleen op vlak van westerse mode maar ook op het vlak van andere culturen en etnische invloeden. Binnen de opleiding is het belangrijk om oog te hebben voor 'leren'leren maar op het niveau van de leerling (eigen mogelijkheden en beperkingen). Vele leerlingen hebben door een andere culturele achtergrond een eerder laag zelfbeeld. Het is daarom belangrijk om communicatieve vaardigheden aan te bieden(deze zijn opgenomen in het leerplan.)

De modewereld is voornamelijk gebaseerd op glitter en glamour, in schril contrast met de harde realiteit waarin onze kleding wordt vervaardigd. Daar zijn slecht betaalde werknemers in onveilige en ongezonde werkomstandigheden in lageloonlanden de norm. Daarom kunnen we de leerlingen esthetisch leren denken met betrekking tot de verkoopscontext en het verband met de consumptiemaatschappij; ze leren de keerzijde van het goedkoop produceren kennen.
Klantgericht handelen en respectvol omgaan met de medemens is essentieel binnen de opleiding. Zo kunnen de leerlingen geconfronteerd worden met mensen die niet voldoen aan de ideale kledingmaten. Zijn dienen de klanten hun voorkeur te respecteren bij het samenstellen van een outfit door zich niet opdringerig te gedragen en hen evenzeer respectvol en discreet behandelen bij eerder moeilijke kledingkeuzes ten gevolge van medische aandoeningen.
De leerlingen leren werken met diverse materialen; ze dienen hierrond een kritische blik te ontwikkelen met oog op herkomst en bewerking. Ze dienen met respect om te gaan met materiaal en milieu alsook met het werk van anderen. Ze leren met een toekomstgerichte visie aandacht te besteden aan de duurzaamheidsgedachte achter recycling en upcycling.

Het leerplan is opgedeeld in 4 delen, waarvan 2 onderdelen verplicht zijn voor alle leerlingen: Mode en CPL. De andere 2 delen kiest de school uit de verdieping in confectie of de verdieping in retouche.

5.1.4 Vakgebonden attitudes

Verplichte attitudes waarop de beoordeling gebeurt

- Duurzaam werken
- Afspraken naleven
- Veilig en ergonomisch werken
- Teamgericht werken
- Klantgericht werken
- Nauwkeurig werken
- Respect tonen
- Tijd (TEMPO)
- Zelfstandig handelen (opzoeken, zelfstandig werken)
- Correcte vakterminologie gebruiken
- Zich flexibel opstellen
- Specifieke vakattitudes

5.1.5 Modebasis

Deze bestaat uit 2 onderdelen die verplicht zijn voor alle leerlingen: Mode en CPL.
Je bouwt met Mode en CPL verder op de leerstof van mode tweede graad volgens vernieuwde aanpak

Leerkrachten theorievakken en praktijkvakken Mode hebben volgende Jobomschrijving binnen het nieuwe leerplan:

- Je beschikt over voldoende kennis en inzicht in het afwerken/verwerken van moeilijke technieken en stoffen
- Je volgt de mode/lifestyle op de voet
- Je kan goed overweg met de Word, PPT en Illustrator
- Je kan goed in team werken
- Je kan de leerlingen coachen
- Differentiatie is een must

5.1.5.1 Mode : aanpak

Mode bouwt verder op de vaardigheden en attitudes van de 2^{e}graad. De technieken worden verder uitgebreid en verfijnd, er wordt gewerkt met moeilijkere stoffen en dessins. Er worden moeilijkere werkstukken gerealiseerd waarbij een grotere vaardigheid vereist is. Van de leerlingen wordt verwacht om meer zelfstandig te zijn, een hoger werktempo aan te nemen en de afwerkingsgraad ligt hoger. Er wordt vanuit het standpunt lifestyle gewerkt waar van mode een onderdeel is. Meer oog hebben voor de actuele modetrends Zelfstandig de technische fiche kunnen gebruiken en eventueel aanpassen waar nodig met professionele computerprogramma's

5.1.5.2 De nieuwe aanpak

- Niet denken in functie van een kledingstuk
- Leerplandoelen bereiken - brede zin van mode hanteren : bijv kledingstukken (dames, heren en kinderen) interieurstukken, accessoires, meubelstoffering
- Niet altijd kledingstukken in de eigen kledingmaat laten maken
- Vakoverschrijdend werken

5.1.5.3 Leerlijn

- Stoffen
- Afwerking
- Technieken (inoefenen)
-

5.1.5.4 Differentiatie

- Niet iedere leerling hoeft aan dezelfde opdracht te werken
- Niveau van de leerling is individueel verschillend.
- Beschikbaarheid van het materiaal

5.2 CPL

5.2.1 CPL : inhoud

CPL bouwt verder op de vaardigheden en attitudes van de 2^{e}graad. CPL betekent commerciële presentatie en lifestyle. Hierin wordt er gekeken naar lifestyle, esthetiek, commerciële gerichtheid en kennis met betrekking tot de mode- en interieursector.
CPL is een nieuw vak voor de 3^{e}graad : het is een samensmelting van 4 vakken namelijk modetekenen, verkoopkunde, artikelenkennis en etalage. Deze worden aangevuld met doelstellingen voor een bredere vorming. De leerdoelen stonden in het oude leerplan verspreid over verschillende vakken. Welke nu zijn samengebracht naar een overzichtelijk geheel om het vakoverschrijdend werken te bevorderen.
De bedoeling is dat de leerkracht de doelstellingen geïntegreerd aanbiedt aan de leerlingen in brede, projectmatig en conceptuele projecten, met aandacht voor gedifferentieerde aanpak om in te spelen op de noden van elke individuele leerling zodat deze op eigen tempo of niveau kan leren. Algemene en beroepsspecifieke ICT moet efficiënt worden gebruikt bij de verschillende onderdelen van CPL.

5.2.1.1 CPL : verderzetting 2de graad

- Verkoop-artikelenkennis
- Etalage
- Modetekenen

Verkoop/CPL : <u>leerkracht</u>
Leerkrachten theoretische vakken of praktijk vakken CPL hebben volgende Jobomschrijving binnen het nieuwe leerplan:

- Je volgt de mode/lifestyle op de voet
- Je kan **heel** goed overweg met Word, PPT en Illustrator
- Je kan goed in team werken
- Je kan de leerlingen coachen
- Je bent creatief
- Je hebt aanleg voor Visual Merchandising (VM)
- Je bent sterk in communicatie
- Differentiatie is “je ding”

Verkoop/CPL kunnen geïntegreerd worden aangeboden, waarbij de doelstellingen door 3 leerkrachten worden gegeven.
De uren kunnen onderling verdeeld worden afhankelijk van de “competenties en modegerichtheid” van de leerkracht.
Bv. rollenspel

5.2.1.2 Verkoop/CPL :rubrieken

- Informatieverwerving
- Modetekenen en visuele communicatie
- Styling
- Verkoop
- Visual merchandising
- Communicatie

5.2.1.3 De nieuwe aanpak

- Leerwinkel
- Projecten
- Teamwork met andere vakken
- Richt de lessen in zoals op de werkvloer…..coachen van leerlingen
- Realistische winkelsituatie

5.2.1.4 Leerlijn

- Communicatie
- Zelfstandig werken
- Tijd
- Praktische opdrachten

5.2.1.5 Differentiatie

- Niet iedere leerling kan aan dezelfde opdracht werken

5.2.1.6 Keuze : confectie

De bedoeling is dat leerlingen het confectieatelier op verschillende invalshoeken gaan benaderen, door voornamelijk prototypes realiseren of productie op te volgen. De leerlingen voeren deeltaken uit die tot een groter geheel leiden. Het is essentieel dat de leerlingen met hun collega's in een team kunnen samenwerken. De nadruk ligt niet alleen op dameskleding, maar ook op werk- , heren-, kinderkleding, interieurartikelen, accessoires, … Het tempo is van groot belang en de leerlingen werken met professionele machines. Een hoger niveau dan de basismode; hierin staat de zelfstandigheid centraal qua:

- Voorbereiding
- Tempo
- Inzicht in de systemen
- Fiches kunnen lezen

- Stappen en procedures
- Zelfstandig werken is een must Einddoelstelling: project volledig uitwerken

5.2.1.7 Aanpak

- Matenreeksen stikken (technieken herhalen)
- Sneller werken/tijd
- Zelfstandiger werken
- Werkpost inrichten
- Werken met theoretische vakken (Engels, Frans, PAV,MAVO)

5.2.1.8 Leerlijn

- Moeilijker te verwerken stoffen
- Hogere afwerkingsgraad
- Technieken (inoefenen)
- Tempo opdrijven

5.2.1.9 Differentiatie

- Niet iedere leerling hoeft aan dezelfde opdracht te werken
- Niveau van de leerling respecteren.
- Beschikbaarheid van het materiaal

5.2.2 Keuze retouche

De leerlingen worden gestimuleerd om creatief, productief en probleemoplossende vaardigheden te ontwikkelen. Aan de hand van diverse technieken leren de leerlingen om complexere retouches zo efficiënt mogelijk uit te voeren. We starten van een eenvoudige en gestructureerde opdracht naar een complexe opdracht die men zelfstandig uitvoert. Retouches worden altijd in overleg met de klant uitgevoerd met oog op technisch correcte afwerking, rekening houdend met de esthetische en gangbare trends. Via de uitbreiding van retouches is het mogelijk om sterk in te zetten op het aspect duurzaamheid via vormen zoals recycling, upcycling en restyling.

5.2.2.1 5de jaar

- Meerdere keren dezelfde technieken aanleren
- Op tijd leren werken
- Individuele retouches
- Leren werken met fiches (digitaal/manueel)

5.2.2.2 6de jaar

- Retoucheatelier
- Zelfstandiger werken
- Sneller werken
- Deelaspecten uitvoeren (onthaal, administratieve, voorbereidende taken en uitvoeren van de retouche)
- Werken met fiches (digitaal/manueel)

5.2.2.3 7de jaar

- Zelfstandige retouchezaak

5.2.2.4 Aanpak

- Technieken inoefenen
- Tempo opdrijven
- Meerdere keren dezelfde retouche op dezelfde dag
- Fiches lezen en aanvullen (filmpjes, tekeningen, teksten,…)
- Een retoucheatelier nabootsen

5.2.2.5 Leerlijn

- Verschillende moeilijker te verwerken stoffen
- Hogere afwerkingsgraad
- Technieken (inoefenen)
- Tempo opdrijven

5.2.2.6 Differentiatie

- Niet iedere leerling hoeft aan dezelfde opdracht te werken
- Niveau van de leerling respecteren.
- Beschikbaarheid van het materiaal

5.3 Conclusie

Wanneer we het nieuwe leerplan bekijken valt ons meteen op dat er minder mogelijkheid is tot eigen interpretatie. Er is gekozen om de verschillende vakken te groeperen naar 2 verplichte vakken namelijk Mode en CPL. Voor de andere 2 delen kiest de school uit de verdieping in confectie of de verdieping in retouche. De leerinhoud komt grotendeels overeen met het oude leerplan. De vernieuwing is voornamelijk gericht op de aanpak in het les geven.

Het voornaamste verschil is dat de kleding een ondergeschikte rol heeft gekregen binnen het nieuwe leerplan. Hiermee bedoelen we dan dat het niet uitmaakt welke kledingstukken aangeleerd worden binnen de 3e graad, maar het is wel belangrijk dat alle kledingstukken afzonderlijk aangeleerd zijn binnen de volledige secundaire cyclus.
Naast mode in de bredere betekenis, staan ook de leerlingen centraal binnen het nieuwe leerplan. Het nieuwe leerplan is gebaseerd op gedifferentieerd werken, het 'leren 'leren van de individuele leerling.
Het nieuwe leerplan laat de leerling ook esthetisch nadenken over zowel de duurzaamheid van kleding als de productie van kleding in de mode-industrie.
Het projectmatig en conceptueel werken is voornamelijk belangrijk binnen het vak CPL. CPL is een clustervak van de oude opsplitsing modetekenen, verkoopkunde, artikelkennis en etalage. Door deze vakken samen te voegen tot één vak is het belangrijk dat er vakoverschrijdend gewerkt wordt en niet per onderdeel. Dit is ook een van de belangrijkste kenmerken wanneer men aan de slag gaat met projectmatig werken.

Recycling en upcycling heeft voornamelijk een plaats gekregen bij het christelijk mensbeeld, waar men de leerlingen wil omvormen tot “mens”. We willen de leerlingen tools aanreiken zoals communicatieve vaardigheden, esthetisch denken met betrekking tot de erbarmelijke werkomstandigheden binnen de mode-industrie, respectvol omgaan met de medemens, kritisch denken en keuzes maken op basis van duurzaamheid.
Ook binnen het keuzevak retouche is recycling en upcycling belangrijk, voornamelijk op het duurzaamheidsaspect.
Lifestyle komt terug bij alle 4 de vakopsplitsingen. Men vertrekt altijd vanuit een trend en lifestyleconcept om de lessen op te bouwen.
CPL richt zich voornamelijk op lifestyle, esthetiek, commerciële gerichtheid en kennis van de mode en interieursector.
Bij mode wordt er voornamelijk gewerkt op lifestyle waarin mode in de brede betekenis deel van uitmaakt.
In het vak retouche is het belangrijk om in overleg met de klant retouches op een technisch correcte wijze uit te voeren rekening houdend met de esthetische gangbare trends.
Binnen het vak confectie is het belangrijk om voornamelijk prototypes te realiseren of productie opvolgen.
Hedendaagse trends opvolgen aan de hand van mode-actualiteit is binnen lifestyle zeer belangrijk.
Het is ons opgevallen dat er in het leerplan meerdere termen worden gebruikt zonder dat deze duidelijk worden gedefinieerd. Daarom leek het ons aangewezen om hierover een literatuurstudie uit te voeren zodat er duidelijkheid is wat er bedoeld wordt wanneer we het over mode, kleding, trends, lifestyle, recycling, upcycling en projectmatig werken hebben

6 Opstellen richtlijn voor een handleiding met Sarah Casier

Zij is lid van de leerplancommissie, geeft bijscholingen en is tevens stagementor

Na de toelichting rond de vernieuwing binnen het modeonderwijs door Isabelle Tack was het ook zeker belangrijk om de visie van Sarah Casier te vragen met betrekking op een ondersteunende handleiding voor leerkrachten binnen de vernieuwing. Sarah Casier is een belangrijke spilfiguur omdat zij verschillende bijscholingen heeft gegeven aan de leerkrachten binnen de modeopleiding. Samen met haar hebben we deze richtlijnen opgesteld waar een cursus aan moet voldoen met de visie van KOV in ons achterhoofd. Aan de hand van deze richtlijnen zou een leerkracht een project kunnen opstellen. Deze richtlijnen zullen dan ook terug te vinden zijn in de ondersteunende handleiding voor leerkrachten.

6.1 Richtlijnen ontwerpen van een cursus richtlijnen

6.1.1 Projecten

- Projecten met een tijdsduur van 3 weken, omdat het tempo van de leerlingen opgedreven moet worden. Deze projecten kunnen individueel zijn of in groep. Het is daarom van belang dat de leerkracht geschikte projecten aanbiedt aan de leerlingen. Men kan kiezen voor projecten die vakoverschrijdend zijn en in een doorlopende lijn binnen de modevakken kunnen worden gegeven, zodat de leerlingen zoals in een bedrijf mee draaien : ontwerpen, prototype maken, technisch dossier opstellen, productie en verkoop realiseren.
- Ook kunnen andere vakken zoals bijvoorbeeld: Frans en Engels geïntegreerd worden. Zo kunnen de leerlingen tijdens de taalvakken mode-gerelateerde teksten schrijven of hun technisch dossier laten vertalen naar het Engels dit omdat Nederlands geen voertaal is binnen de mode-industrie.
- Motivatie tijdens projecten is zeer belangrijk. Het is daarom van belang dat je op het niveau van de leerlingen werkt, zowel individueel als in de klasgroep. Elk project moet ook uitdagend zijn voor de leerlingen door hen voldoende ruimte te geven om zelfstandig en op een experimenterende manier antwoorden te vinden op problemen. De leerkracht dient eigenlijk de taak van coach op te nemen. De leerlingen moeten ruimte krijgen om te falen: falen is positief in een leerproces. Daarom werken we vanuit het motto “Een nieuwe dag een nieuwe kans”(Sarah Casier)

6.1.2 Diversiteit:

- Het is belangrijk dat de leerkracht de snelle leerlingen blijft uitdagen. Vaak worden deze tegengewerkt omdat de andere leerlingen meer tijd nodig hebben dan hen voor dezelfde opdracht. Voorzie daarom 1 à 2 keer per jaar uitbreidingsopdrachten voor de snelle leerlingen.
- De leerkracht dient elk project af te stellen op de individuele noden van de leerling. Belangrijk is om op hun niveau van ontwikkeling te werken: niet elke leerling ontwikkelt even snel.

6.1.3 Van groot belang

- Mode-actualiteit en het hedendaagse modebeeld is zeer belangrijk binnen de modeopleiding. De leerlingen komen niet meer terecht in de productieateliers doordat de productie amper nog in België gebeurt. De leerlingen komen terecht in de retouche, verkoop of stylingafdeling. Vertrek daarom binnen CPL en Verkoop altijd vanuit een trend en lifestyle concept.
- Recycling en Upcycling is belangrijk geworden in onze westerse wereld. De modeindustrie is één van de meest vervuilende. Het is belangrijk om bij deze leerlingen dit onderwerp te bespreken en hen op een esthetische manier te laten denken.
- Probeer zoveel mogelijk lessen te ontwikkelen die gekoppeld zijn met de interesses van de leerlingen.

6.1.4 Lessen/leerplandoelen

- Lesonderwerpen ontwikkelen vanuit het leerplan. Het leerplan is de leidraad voor welke leerinhoud er moet worden gegeven om de basiscompetenties te behalen op het einde van de 3de graad.
- Richtlijnen voor de lesinhoud die worden aangereikt a.d.h.v. de leerplandoelstellingen. Hoe de leerkracht met deze doelen omgaat en welke waarde hij aan elk doel geeft is zijn persoonlijke keuze. Meestal gebeurt dit op basis van zijn opleiding, kennis en klassituatie.
- Kledingstuk is ondergeschikt
  Alle kledingstukken moeten 1 keer gezien zijn binnen de opleiding bestaande uit een blouse, broek, jas, jurk en de rok. In welke volgorde je deze ziet is niet belangrijk. Het belangrijkste is dat je naar het kunnen van de leerlingen kijkt.
  Proefstukje voor een techniek voor de leerlingen. die het niet in een kledingstuk willen verwerken of waar de deelstudie nog te moeilijk voor is.
  Alle deelstudies moeten verwerkt zijn in een project of in een werkstuk.
- Met 1 kledingstuk alle modeprocessen doorlopen d.m.v. de verschillende vakken
- Overleg met de vakleerkrachten welke projecten je dat jaar gaat uitvoeren om vakoverschrijdend te kunnen werken.
  Tip: Voorzie niet te veel lesdoelstellingen per les.
- Leerplandoelstellingen mag je er wel veel in zetten : immers elke les werk je aan zeer veel verschillende leerplandoelen. Deze hoef je niet volledig te hebben bereikt op het einde van de les; deze kunnen meerdere lessen in beslag nemen. Een lesdoel daarentegen moet je wel bereiken op het einde van de les..

6.1.5 Stages:

- Procesgericht stagelopen in de verkoop waarbij de leerling het volledige proces kan volgen tijdens de stage. Voor confectiegericht stagelopen is het belangrijk om de interesse van de leerling te kennen aangezien er een waaier aan mogelijkheden is. De leerlingen dienen extra gemotiveerd te blijven door hun praktijkervaringen zodat ze in

de sector aan de slag kunnen gaan. Via een vragenlijst of een individueel gesprek kan men naar de interesse peilen.

6.1.6 DUMMY

- Een dummy is een portfolio boek of schrift waarin de leerlingen alles kleven (zoals bijvoorbeeld technische fiches, afbeeldingen uit tijdschriften voorzien van eigen commentaar, …).
  Start met het eerste jaar mode tot het zesde (zevende) jaar mode.
- Belangrijk is dat dit vakoverschrijdend gebruikt wordt.
- Ieder project van 3 weken zal worden verwerkt in de dummy, met fotomateriaal en tekst.
- Algemene dummy van de leerkracht (= klasdummy) en de dummy van elke leerling afzonderlijk.
- De dummy kan gebruikt worden als controle instrument :welke lessen zijn er gegeven en welke leerinhoud is reeds gezien.

6.1.7 Evaluatie

- Evaluatie altijd opstellen in begrijpelijke taal op niveau van de leerling. Het is belangrijk dat de leerling weet waarop beoordeeld zal worden tijdens dit project.
- Scoren op onvoldoende, voldoende met leemte, goed en zeer goed; werk niet met cijfers.
- Werk met zowel positieve punten als met groeipunten. Dit om de leerlingen te motiveren en de mogelijke groei in hun proces te stimuleren.
- Transparante evaluatie zowel mondeling als schriftelijk.

6.2 Conclusie

Het is belangrijk dat er volgens het principe van projectmatig werken wordt gewerkt en dit vakoverschrijdend binnen de modevakken eventueel ook in samenwerking met meerdere vakken zoals PAV, taalvakken, …
Zorg ervoor dat de projecten steeds afgestemd zijn op de noden van de leerlingen. Belangrijk is dat elke leerling zijn bijdrage kan leveren en binnen zijn kunnen kan evolueren. Hierdoor wordt er ook gewerkt met de diversiteit van de klasgroep. De leerkracht zorgt ervoor dat elke leerling maar ook de klasgroep steeds wordt uitgedaagd.
Mode-actualiteit in de vorm van trend en lifestyle is een belangrijk gegeven binnen de modeopleiding. Dit omdat de leerlingen meestal terechtkomen in de retouche, verkoop- of stylingafdeling van een bedrijf. Daarom vertrekt men in CPL steeds vanuit een Trend en Lifestyleconcept.
Recycling en Upcycling is er voornamelijk om leerlingen vanuit een ethisch standpunt te leren denken. Dit is een trend die nu zeer populair is binnen de mode-industrie.

Hanteer altijd het leerplan als leidraad voor de leerinhouden. Alle leerplandoelen dienen behaald te worden bij het einde van de 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop.
Het voornaamste is dat de leerlingen de deelstudies hebben gezien in een kleding stuk, ongeacht in welke volgorde. Het is niet langer toegelaten om de deelstudies alleen als een detailuitwerking te hebben aangeleerd. Het is zeer moeilijk voor leerlingen om detailstudies om te zetten naar de verwerking in een kledingstuk. De verwerking hiervan wordt dus verplicht.
Stages dienen altijd afgestemd te zijn op het niveau van de leerlingen. Zowel op hun kunnen als hun persoonlijke interesse. Neem daarom een enquête af bij je leerlingen of vraag hen in een individueel gesprek welke stages ze graag zouden doorlopen.
Een dummy (een portfolioboek of schrift waarin de leerlingen alles kleven) wordt liefst vakoverschrijdend gebruikt vanaf het eerste jaar mode tot en met het zesde (of zevende) jaar. Elk project met een termijn van 3 weken zal worden verwerkt in de dummy. Voor de inspectie is dit een nuttige informatiebron.

Evaluatie altijd opstellen in begrijpelijke taal op niveau van de leerling. Het is belangrijk dat de leerling weet waarop hij beoordeeld zal worden tijdens dit project.
Werk met zowel positieve punten als met groeipunten. Dit om de leerlingen te motiveren en de mogelijke groei in hun proces te stimuleren. Transparante evaluatie zowel mondeling als schriftelijk.

7 Wat is mode ?

België zou je nu niet meteen bestempelen als hét modeland. Nochtans hebben we één van de beste modeopleidingen op academisch niveau gevestigd in Antwerpen. Mode speelt vandaag ook een belangrijke rol in ons leven, aan mode valt niet meer te ontsnappen. Overal om ons heen is mode te zien in het straatbeeld, online en op alle mogelijke media. Vandaag vinden wij dat ontwerpers de mode maken : zij pikken in op een ontwikkeling in onze maatschappij. Denk maar aan de veranderingen tijdens een revolutie, oorlogen en crisis. De mensen – onze maatschappij - passen zich daaraan aan. Meeste voorkomende redenen zijn hiervoor de economische status of een bevrijding na een bezetting. Deze ontwikkelingen hebben niet enkel invloed op de mensen die de mode dragen maar ook op diegenen die ze maken. 24 op 24 uur, 7 op 7 dagen zijn er mensen bezig mode te maken, ook hier bij ons. Maar de verspreiding en de manier waarop hangt nauw samen met de tijd. Mode is dicht verweven met de moderne maatschappij en wordt alsmaar meer een internationaal gebeuren. Mode neemt één van de grootste delen in beslag van onze moderne creatieve industrie. Maar naast mode en zijn geschiedenis speelt ook de cultuur van een land en de identiteit die we ons willen aanmeten een belangrijke rol in hoe we omgaan met mode en hoe we mode bekijken.
In dit onderdeel proberen we een antwoord te geven op : wat is mode en wat is kleding?
Als eerste bekijken we wat nu mode maakt en wanneer kleding modieus wordt.
Als tweede welke rol mode in de non-verbale communicatie heeft : onder welke vorm kan mode een taal zijn?
Wanneer wordt kledij mode?
Kleding mogen we ruimer benaderen dan enkel lichaamsdecoratie. We kunnen invloeden van kleding zien in verschillende gebieden o.a. in muziek, kunst, architectuur, interieur maar ook in de gastronomie, wetenschap en filosofie.
Mode komt van het Latijnse 'Modus' wat manier (manner, manière) betekent. 'Fashion' komt dan weer van het Latijnse Fictio, wat 'doen' betekent. Vaak worden Moden en Fashion als synoniemen voor elkaar gebruikt wat vaak toch voor enige verwarring zorgt. (Yuniya Kawamura, 2005)[2] Zo worden ook de termen mode en kleding als synoniemen gebruikt voor elkaar. Door deze door elkaar te gebruiken gaat men ervan uit dat deze synoniemen voor elkaar zijn, wat echter niet correct is. Eveneens gebeurt dit ook in andere talen. Wanneer we naar het Engels gaan kijken zijn er meer specifieke woorden zoals clothing, fashion, dress, adornment en costume en toch blijkt het niet altijd even duidelijk wanneer je wat gebruikt en waarvoor.

De meesten omschrijven kleding als bescherming van je lichaam, omwille van fysieke redenen. Niet zo zeer omdat kleding mooi is, maar voor zijn functioneel gehalte.
Mode heeft een meer sociaal gehalte : ze vertegenwoordigt vormen als religie, esthetiek en persoonlijke status. Mensen hebben de wil om zich te onderscheiden van anderen en dit doen

[2] Kawamura, Y. (2004). Fashion - Ology (2e ed.). New York, Amerika: Bloomsburn Academic.

ze door middel van mode. Dit is volgens François Boucher[3] (schrijver gespecialiseerd in analyse van historische kostuums - 1996) hét belangrijkste verschil tussen mode en kleding.
Naar de mening van Sarah Clancy heeft kleding louter de betekenis om het naakte lichaam te bedekken, terwijl mode een modieus gegeven en sociale functie heeft met geen functioneel karakter. 'Clothing transitioned from representing a garment to being a cultural and social construct (i.e. fashion), which thereby marked the inherently dysfunctional nature of fashion' (Sarah Clancy, 2008)[4]
Uit het citaat van Sarah Clancy (poëtisch schrijfster) kunnen we afleiden dat mode een niet functioneel karakter heeft. Zo is kleding noodzakelijk, functioneel en een basisbehoefte. Mode daarentegen is volgens Yuniya Kawamura (kledinganaliste) overbodig
Mode is meer dan enkel het versieren van het lichaam zo verwees François Boucher naar het uiten van religie, esthetiek, magie en persoonlijke status. We willen mode een betekenis geven waarin we zelf begrip en eigen expressie uiten, als het ware een zoektocht naar de identiteit van de drager. Hieruit kunnen we ons de vraag stellen : Laat mode de moeilijke, diepere aard van ons ego zien? En de vraag wie ben ik? Tot hoever kun je spreken van een eigen identiteit, je eigen persoonlijkheid?
We proberen onszelf te begrijpen in de zoektocht naar een eigen identiteit door ons te onderscheiden of door te behoren tot bepaalde subgroepen. Zo heeft de omgeving invloed op onze keuzes, gedrag en motivatie om voor bepaalde mode te kiezen.
Volgens E.Wilson (schrijfster - 2003) is een studie naar mode de mogelijkheid om relaties met de omgeving te begrijpen. Zo is mode een 'culturele barometer en een expressieve kunstvorm' (E.Wilson, 2003)[5]
Valerie Steele is de redacteur van het academische modetijdschrift Fashion Theory waarin ze wetenschappelijke artikels bundelt over mode en kleding. In een artikel van Patrizia Calefato was te lezen wat volgens haar de theory of fashion is : 'De term Fashion Theory duidt een interdisciplinair gebied aan dat de mode beschouwt als een betekenissysteem waarbinnen de culturele en esthetische afbeeldingen van het geklede lichaam worden geproduceerd' (Calefato, 2006, p. 22)[6]
We merken op dat tijdens economische crisissen de rokken en jurken steeds langer worden en na de bevrijding in oorlogstijd de minirokken weer in het modebeeld terechtkomen. Dit en andere fenomenen zijn tot op deze dag onbeantwoord in onze modegeschiedenis.
Zo is mode meer dan kleding alleen of een gril in de geschiedenis. Mode is een onderwerp welke vele raakvlakken heeft met andere onderwerpen dus zijn verschillende antwoorden mogelijk.

---

[3] Boucher, F., & Deslandres, Y. (1987). 20,000 Years of Fashion: The History of Costume and Personal Adornment (4e ed.). California, VS: H.N. Abrams.
[4] Clancy, S.J. (2008). Dress me up! The Use of Fashion in Identity Formation. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller
[5] Wilson, E. (2003). Adorned in Dreams: Fashion and Modernity (2e ed.). Londen, Engeland: Rutgers University Press.
[6] Calefato, P. (2006). What is Fashion? Fashion Theory, pp. 22-24.

7.1 Conclusie

We kunnen dan ook stellen dat mode voornamelijk overbodige luxe is en dat kleding bedoeld is als bedekking van het naakte lichaam. Kleding heeft louter een functioneel gehalte, mode daarentegen heeft een sociaal gehalte. Zo vertegenwoordigt mode vaak religie, esthetiek en persoonlijke status. Doorheen de geschiedenis willen mensen zich onderscheiden van anderen en dit onder de vorm van mode.
Zoals Sarah Clancy zei ''Clothing transitioned from representing a garment to being a cultural and social construct (i.e. fashion), which thereby marked the inherently dysfunctional nature of fashion' (Sarah Clancy, 2008)[7]
Via mode proberen we een eigen identiteit te creëren door ons te onderscheiden of door te behoren tot bepaalde subgroepen. Zo heeft de omgeving invloed op onze keuzes, gedrag en motivatie om voor bepaalde mode te kiezen.
Volgens Wilson is mode een 'culturele barometer en een expressieve kunstvorm'. Hieruit kunnen we afleiden dat mode een veel diepere betekenis heeft dan we op het eerste zicht zouden denken.
Voor sommige modeverschijnselen zijn er nog steeds geen verklaringen. Mode is een onderwerp dat vele raakvlakken heeft met andere onderwerpen.

[7] Clancy, S.J. (2008). Dress me up! The Use of Fashion in Identity Formation. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller

8 Wat zijn trends?

Mode is een dagelijks gegeven. De mode of trends zoals we ze noemen zijn niet meer uit ons leven weg te denken. We volgen elk van ons een persoonlijke mode – trend,. bewust of onbewust. Elke dag worden we geconfronteerd met de ''grillen'' ervan. Vandaag hebben we zoveel verschillende media waardoor we als consument beïnvloed worden. Denk maar aan de kanalen zoals een krant, tv, sociale media, banners en affiches, magazines, … Maar waarom dragen we op het ene moment grote pofmouwen of de meest heldere kleuren en het seizoen later alweer een totaal andere look ? Als modedragers zijn we hier niet mee bezig en zeggen we snel 'dat is nu eenmaal de mode'. Maar waar komen deze soms contrasterende en bruuske veranderingen in onze garderobe vandaan ?
De duur van de trend heeft geen vast schema : sommige trends blijven voor een langere periode, andere verdwijnen en komen nooit meer terug, hoewel een trend niet helemaal kan verdwijnen.
Maar hoe verspreiden trends zich ? Voornamelijk de nieuwste methoden zijn vooral door mode-journalisten opgestelde reclamecampagnes in onder andere magazines en diverse campagnes in het straatbeeld, maar tegenwoordig hebben we ook nieuwe platformen.
Deze nieuwe hedendaagse platformen zijn sociale media, die voornamelijk in stand worden gehouden door celebrities, bloggers, vloggers en andere internetfenomenen. Een van de grootste spelers nu zijn onder andere Facebook, Instagram, Snapchat maar ook Twitter. Op veel sociale media tref je reclame aan, daarom niet altijd onder de vorm van reclamebanners. Ook worden celebrities, bloggers, vloggers betaald of krijgen gratis spullen toegestuurd om hiermee een foto te posten. Via deze vorm krijgen we zonder het zelf te beseffen een hele hoop reclame. Celebrities, bloggers, vloggers hebben een grote invloed op het koopgedrag van de consument en de verspreiding van trends. Zo zullen belangrijke internationale trends veel meer aandacht krijgen dan de plaatselijke lokale trends.
Maar hoe ontstaat een trend? Dit komt door verschillende factoren. Ontwerpers laten zich inspireren door bijvoorbeeld stoffenbeurzen, trendboeken, rapporten van internationale trendwatchers. Ze hebben ook vaak een zesde zintuig wat trends betreft en merken vaak al vrij vroeg nieuwe trends op in het straatbeeld.

8.1.1 Hoe ontstaan trends ?

Aan trends is vaak geen begin- of eindpunt. Ze ontstaan en kunnen groeien of krimpen, maar helemaal verdwijnen doen ze nooit. Een trend is niet iets wat nieuw is, maar vaak een oude trend die we aanpassen naar de hedendaagse modefenomenen. Zo hergebruiken we vaak trends uit onze modegeschiedenis en gaan deze combineren met andere stijlen om een nieuwe trend te krijgen. Waardoor worden ontwerpers geïnspireerd ? Door trendbureaus maar ook door street style en catwalks van hun concurrenten. Zo stellen trendbureaus catalogi op met nieuwe stoffen, vormen, materialen, structuren en andere zaken. Ontwerpers vullen deze boeken aan met persoonlijke en voor hen relevante nieuwe inspiratiebronnen.

Trendwatchers hebben voelsprieten die veranderingen in onze maatschappij ontdekken en roepen deze uit tot trends. De doorsneeburger merkt deze nieuwe verschijningen vaak nog

niet op. Trendwatchers moeten hiervoor dus een arendsoog hebben. Zij zijn vooral actief in steden zoals New York, Berlijn, Londen, Tokio, Amsterdam, Milaan,…. Zij letten vooral op jonge mensen die zich willen afzetten tegen de maatschappij en hun eigen identiteit willen ontdekken. Vaak zijn dit artistieke mensen. Deze early adopters of avant-garde persoonlijkheden dragen vaak al vrij vroeg de trends.

> ” Maar trends kunnen ook op andere plaatsen gespot worden zoals in musea.
> Een heel mooi voorbeeld hiervan is het Victoria and Albert Museum in Londen. Een aantal jaren geleden is daar een expositie geweest over het postmodernisme van de Memphisgroep en een aantal maanden later kenden we hiervan een echte revival in stoffen en patronen van modeontwerpers” (Francq, 2016, p. 5)[8]

Wanneer trendwatchers een nieuwe trend hebben gespot bij de early adopters of avant-garde moeten ze nog gaan bewijzen dat dit effectief een trend gaat worden. Het is aan de hand van verschillende researchbronnen om een zo uitgebreid trendrapport te kunnen samenstellen. Het gaat voornamelijk om kleuren, materialen, stoffen en silhouetten. Deze rapporten worden via trendbureaus te koop aangeboden aan de modehuizen. Een voorbeeld van een trendbureau is Creamoda. Trendrapporten zijn vaak een aanleiding om een ontwerper op het juiste spoor te zetten en meer inspiratie te geven aan de tekentafel.
Vele trends worden op straat gespot door trendwatchers, zij zijn op zoek naar de early adopters. Dat is vaak de manier waarop iemand iets draagt of wat men juist draagt dat een bepaalde interesse kan opwekken bij de trendwatchers. Deze trends worden gefotografeerd en verzameld in databanken waar later het trendbureau een selectie uitmaakt om hun rapporten aan te vullen. Wanneer een ontwerper bijvoorbeeld naar de beurs in Parijs gaat kan plots een early adopter in het oog springen van de ontwerper. De early adopter kan op die manier een inspiratiebron zijn voor de nieuwe collectie van de ontwerper.
Zo is ook de street style een hele belangrijke factor in de komende trends. Maar de street style heeft zich ook verplaatst naar de sociale media : zo zijn early adopters ook vaak heel actief op verschillende sociale media. Trendwatchers, maar ook bedrijven en ontwerpers volgen deze early adopters op de voet en gebruiken hen ook vaak in campagnes.

Trendwatchers maken niet alleen rapporten voor ontwerpers maar ook voor stoffenfabrikanten. Deze laatsten oefenen ook een grote invloed uit op ontwerpers via stoffenbeurzen. Die vaak nog een seizoen extra vooruit denken en lopen zelfs voor op ontwerpers. Zij bepalen de nieuwe looks qua stoffen, reliëf,… .Vaak kun je op deze stands verschillende panelen tijdens seminaries bekijken met rapporten over de aankomende trends. Zo heb je grote stoffenbeurzen in Milaan en Parijs, waaronder een heel belangrijke, namelijk Première Vision Paris. Twee keer per jaar kunnen bedrijven en ontwerpers er terecht voor een tentoonstelling over de nieuwste stoffen, garen, leder, fournituren en andere materialen. De eerstvolgende tentoonstelling van Première Vision Paris vindt plaats van 19 tot 21 september

[8] Francq, H. (2016). Kleur verkoopt. Tielt, België: Lannoo

2018. Men verwacht er telkens een 120-tal verschillende landen met gemiddeld 62 000 professionele mensen die actief zijn in de mode-industrie.

Naast trendwatchers en stoffenbeurzen zijn er nog een aantal andere factoren die voor de verspreiding van trends zorgen.
Zo zorgen celebrities, bloggers, modebladen en -journalisten ook voor de verspreiding van trends. 48% van de dames zegt dat celebrities de meeste invloed hebben op hun kledingkeuze.31 % laat dan weer hun keuze beïnvloeden door hun beste vriend(in). Slechts 14% van de dames neemt de mening van ouders in acht. Dit alles blijkt uit een onderzoek verricht door het Britse dagblad HALLO! Fashion Monthly 2014. Zij hebben een duizendtal vrouwen ondervraagd tussen de 18 en 34 jaar over hun kledingkeuze. Volgens hetzelfde onderzoek zijn Kim Kardashian en Cara Delevigne de belangrijkste celebrities die de mode beïnvloeden.

“De modewereld raakt steeds meer verstrengeld met celebrities en dat is zichtbaar in de resultaten van ons onderzoek” zegt Julie Herd (Julie Herd, HALLO! Fashion Monthly 2014)[9]

Maar met onze opkomende sociale media is Instagram ook een heel belangrijke speler in het verspreiden van trends. Zo volgt iedereen wel tientallen vloggers en (Instagram-) celebrities die dagelijks foto’s posten al dan niet met een verborgen reclame. In vergelijking met het onderzoek van 2014 waarin slechts 13% van de vrouwen bloggers zien als een voorbeeld, is nu 43% van de vrouwen zich toch bewust van de invloed van bloggers, vloggers, … .
In de vorige alinea haalden we al eerder aan dat bloggers, vloggers en celebrities de trends sterk beïnvloeden. Ze slagen er zelfs vaak in om kledingstukken wereldberoemd te maken. Zo zijn iconische kledingstukken bekend geworden door celebrities die wij als stijlicoon zien. Denk maar aan Marilyn Monroe in haar witte kleedje of Audrey Hepburn in haar Little Black Dress.

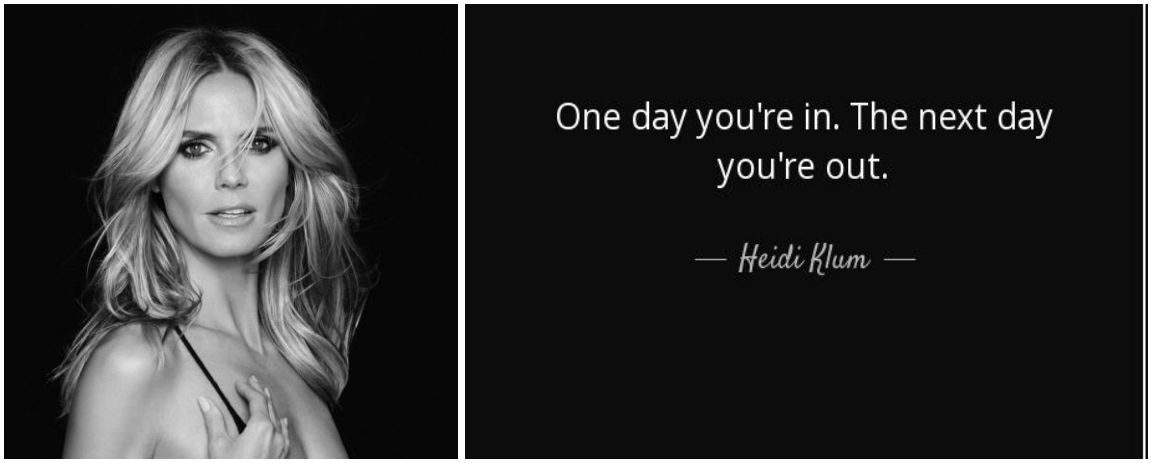
Nog een bekende voorloper is Ursula Andress toen zij de bikini showde in de James Bond-film ‘Dr No’ waardoor dit kledingstuk wereldwijd bekend werd.

Door de sociale media is het nu veel gemakkelijker om je outfit te tonen aan de wereld. Vroeger moesten celebrities gezien worden door fotografen; vandaag kunnen ze elke seconde van de dag een andere foto delen. Door deze nieuwe vorm van media moeten we het begrip sterren of celebrities ruimer gaan bekijken. Vroeger had je enkel filmsterren en muzikanten, nu zijn er ook internetberoemdheden zoals bloggers, vloggers en YouTubesterren. Zo heeft iedere regio of land wel zijn eigen beroemdheden. Iedere subgroep kiest zijn vloggers die hij op de voet wil volgen.

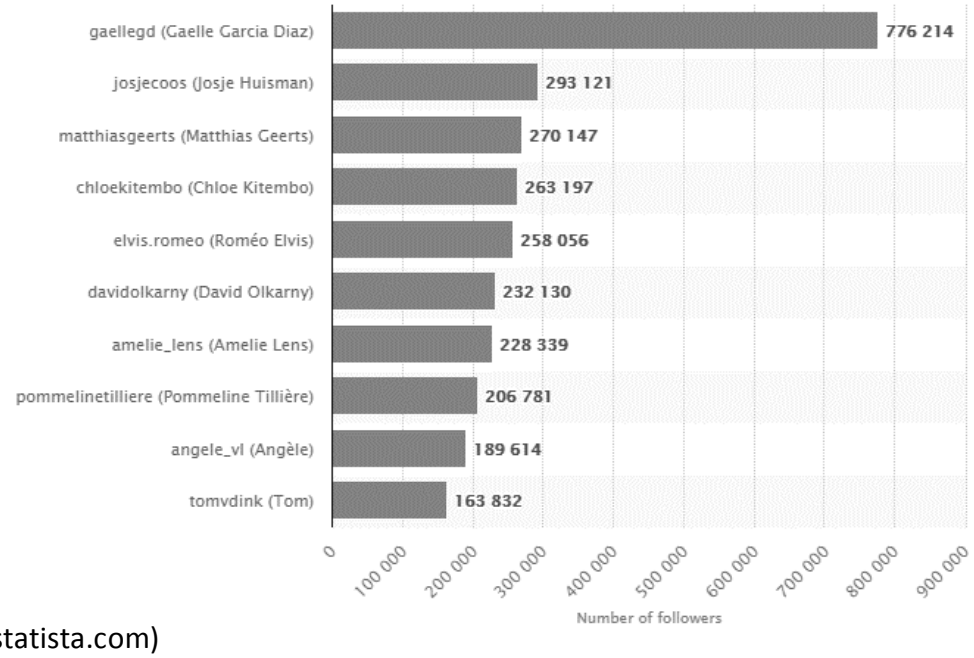
Uit een onderzoek van Q4inc blijkt dat 31% van de belangrijkste modevloggers onze online aankopen mee bepalen. Dit gaat de fabrikanten ook niet onopgemerkt voorbij. Zij investeren nu meer in modevloggers dan in celebrities. Zo heeft H&M verschillende modevloggers waar

[9] Herd, J. (2014). voorwoord. HELLO! Fashion Monthly, 2016(3), 2.

ze bepaalde gratis producten schenken of een vergoeding betalen om foto's te nemen met hun producten. Dit is een voorbeeld van verdoken reclame en kan invloed hebben op het koopgedrag van de consument. Via deze vorm van reclame worden trends verspreid die belangrijk zijn in de nieuwe collectie van het bedrijf. Deze modevloggers worden ook vaak "influencers" genoemd omdat ze vele volgers hebben.

Onderstaande grafiek toont aan wie op dit moment de meest gevolgde influencers zijn voor België. Hieruit kunnen we afleiden dat Gaella Garcia Diaz en Josje Huisman de koplopers zijn. Maar volgende maand kan deze grafiek er ook helemaal anders uitzien. Volgens het Britse magazine 'Made in" zijn de belangrijkste influencers op onze Belgische Instagrammarkt : Milkywaysblueyes, Aurela, Limaswardrobe, Un Français en Belgique, Sweety, David Olkarny GlamourFashioniista, en Totally Two Zo spande limaswardrobe de kroon met 310.000 volgers op Instagram.

(bron: statista.com)

Nu kunnen we ons de vraag stellen : hebben modebladen en -journalisten nog wel een invloedrijke functie ? Hierop kunnen we volmondig JA! antwoorden. Zo zijn Vogue en Harpers Bazar de grootste spelers op het gebied van mode-journalistiek. Veel van deze bladen verkopen nu meer online exemplaren dan de papieren versie. Volgens de mening van Brian Moeran in het magazine “More than just a fashion” zijn hoofdredacteurs en moderedacteurs nog altijd de essentiële schakel in het hele modesysteem denk maar aan Anna Wintour bij Vogue. Hoofd- en moderedacteurs vormen een schakel tussen de catwalk en trends die de consument gaat kopiëren. Volgens Brian Moeran is het nog altijd belangrijk om modellen en celebrities in de modetijdschriften af te beelden in de laatste nieuwe trends. Het gaat vaak gepaard met een prachtige fotoreportage en eventueel diepgaand interview. De consument die het modetijdschrift gekocht heeft en leest zal onbewust ook de laatste nieuwe trends opnemen en op zoek gaan naar een eventueel goedkopere versie van deze trends. Modetijdschriften geven hier ook vaak de kans aan jong en nieuw talent om hun kledingstukken eventueel in combinatie met kledingstukken van andere ontwerpers tentoon te stellen aan het grote publiek.

“Enkel moderedacteurs van gerenommeerde en internationale magazines hebben veel invloed op de mode. Vooraleer een hoofdredacteur een toppositie verwerft heeft die persoon al heel wat ervaring opgedaan en naambekendheid verworven. Ze hebben die invloed omdat ze over veel kennis beschikken en een uitgebreid netwerk hebben”, (Isabelle Disse, The Influence of Fashion Magazines, 2017, p9)[10]

In hetzelfde artikel zei Karin Swerink, hoofdredacteur van Vogue Nederland dat mode-magazines nog altijd een belangrijk gegeven zijn in onze mode-industrie dit om mode toegankelijk en tastbaar te maken voor het grote publiek. Ze zijn aldus het communicatie-middel van de industrie.

8.1.2 Het kopieergedrag binnen onze modewereld (ketens)

Een laatste belangrijk gegeven binnen het verspreiden van trends is het kopieergedrag in onze mode-industrie meer bepaald binnen de grote kledingketens. Deze gaan spotten op de catwalks in Milaan, Parijs, Londen en New York. Twee keer per jaar tonen de toonaangevende modeontwerpers collecties van het nieuwe seizoen. De ontwerpers, die daar hun collectie presenteren, hebben nog een half jaar tijd nodig om hun collecties in de winkelrekken te krijgen. Voor kledingketens is dit precies genoeg tijd om bepaalde stukken “te kopiëren”. Deze ketens noemen we fast fashionketens zoals H&M en Zara. Vaak heeft het een negatief effect op de verkoopcijfers van designermerken. Deze werken vaak enkele seizoenen vooruit en hierdoor gebeurt het wel eens dat door het snelle kopieergedrag van fast fashionketens een trend al een seizoen eerder is uitgekomen.

[10] Disse, I. (2017). In The Age of “Influence”. The Influence of Fashion Magazines, 2017(7), 9.

Dit tot grote frustratie van de designermerken die een bloedhekel hebben aan het kopieergedrag. Hierdoor worden vaak fast fashionketens gedagvaard. Denk maar aan de verschillende rechtszaken die Christian Louboutin aanspande tegen onder andere Eden Shoes, Cesare Paciotti en Zara over het gebruik van de iconische rode zool.
Als het op kopieergedrag van de fast fashionketens aankomt spant Zara de absolute kroon : zij stelen de trends vanop de catwalk. Zara heeft maar enkele weken nodig tussen de ontwerpafdeling en de verkoop van de kledingstukken in de filialen. In 2016 kwam Zara enorm ter sprake bij verschillende bloggers en magazines. Zara had het nu wel echt bruin gebakken met hun kopieergedrag. Volgens veel analisten leek hun collectie 'Streetwise Collection' voor mannen zeer sterk op Yeezy-collectie van Kanye West.
Via sociale media en invloedrijke modemagazines proberen designermerken komaf te maken met het kopieergedrag van fast fashionketens.

De nieuwste mannencollectie van Zara (rechts) is volgens critici overgenomen uit de Yeezy-collectie van Kanye West (links). Bron: Yeezy & Zara(Mechelen, Zara onder vuur voor exact kopiëren van kledingcollectie Kanye West, 2016).

8.2 Conclusie

Hoe trends exact ontstaan valt niet rechtlijnig uit te leggen. Er zijn verschillende oorzaken en gevolgen hoe ze kunnen ontstaan. Zo is er meestal geen duidelijk begin- of eindpunt aan een trend, en is het nog afhankelijk van de subgroep waarin deze trend leeft. Een trend kent voornamelijk pieken en dalen maar volledig verdwijnen doet hij nooit. Een nieuwe trend bestaat niet het is meestal een oudere trend die op een andere manier in een andere vorm herleeft.

Als eerste belangrijke waarde hebben we de trendwatchers die de early adopters ofwel voorlopers van trends gaan spotten en aan de hand van een rapport gaan bewijzen dat deze trends een heuse hit gaan worden. Naast de early adopters kunnen ook trends worden gespot bijvoorbeeld in musea of andere culturele belevingen. Al de gegevens uit dit onderzoek worden door trendbureaus verzameld in trendrapporten die men verkoopt aan ontwerpers, stoffenbeurzen, fabrikanten. Vaak geven ze ook trendseminaries op onder andere stoffenbeurzen. Deze trendrapporten liggen ook vaak aan de basis voor de inspiratie van een collectie, of ontwerpers gebruiken de trendrapporten als een bevestiging voor hun eigen onderzoek naar trends. Ontwerpers hebben vaak ook een neus voor het spotten van nieuwe trends in bijvoorbeeld kunst, street style en andere mogelijke inspiratiebronnen.

Naast de trendwatchers liggen vaak celebrities, bloggers en vloggers aan de basis voor het verspreiden van trends. Zo heeft iedere subgroep verschillende mensen die zij zien als influencers. Deze influencers worden soms betaald door merken om hun kledingstukken of trends te promoten.

Mode-journalisten en -tijdschriften zijn een ander belangrijk gegeven binnen de mode-industrie. Modemagazines zijn hierin nog altijd belangrijk, dit om mode toegankelijk en tastbaar te maken voor het grote publiek. Ze zijn aldus het communicatiemiddel van de industrie.

Fast fashionketens zijn een laatste belangrijke factor binnen het verspreiden van trends. Op catwalks pikken zij razendsnel de trends op en produceren deze tegen een hels tempo dat de designermerken amper kunnen volgen. Hierdoor zien consumenten vaak de trends al voor deze eigenlijk gepland waren. Dit gegeven zorgt voor een belangrijke verschuiving binnen onze mode-industrie. Hierdoor willen designermerken hun positie veranderen en stellen ze hun collectie meteen te koop na de catwalk. Burberry is hiervan de grondlegger in 2016 geweest.

9 Wat is Lifestyle?

Lifestyle is een leenwoord uit het Engels wat letterlijk levensstijl betekent, het is een marketingterm. Deze term is bedoeld als een wijze van segmenteren op basis van gedragskenmerken. Mensen kennen zich vaak ook een lifestyle toe. Dit gaat voornamelijk over het imago van iemand: hoe iemand wenst over te komen bij andere mensen.
De meest voorkomende lifestyle classificeringen zijn op basis van cultuur, geloof, politieke overtuiging, werkomgeving, vrijetijdsbesteding of sport. Voor mensen die hun persoonlijke lifestyle niet kennen of nog op zoek zijn bieden de marketeers graag voorbeelden waarmee ze zich kunnen identificeren. Lifestyle concepten verspreiden zich op dezelfde wijze als trends (zie vorig hoofdstuk Wat zijn trends?).
Door reclamecampagnes van sommige producten kan een bepaalde lifestyle hiermee geassocieerd worden. Een mooi voorbeeld : in de jaren 40 waren sigaretten het typische kenmerk voor een rijke levensstandaard bij de middenklasse. Vandaag de dag worden sigaretten toegekend aan jongeren die een zelfverzekerde, stoere houding aannemen.
De meeste bedrijven hebben marketeers in dienst en samen met hen wordt bepaald hoe het bedrijf zich naar buiten toe wil profileren door middel van een lifestyle. Zo ook radio- en tv-zenders denk maar aan Klara voor de kunst- en cultuurliefhebbers. VIJF-tv en Vitaya die zich een vrouwenzender noemen in vergelijking met Q die zich een echte manzender noemt. MTV zou dan weer een zender zijn die durft te rebelleren en wordt toegeschreven aan jongeren.
Bedrijven, die zich lenen aan een bepaalde lifestyle, proberen met hun producten en/of diensten de consument te overhalen door verschillende marketingcampagnes. Binnen de lifestyle kan en mag het product of dienst niet ontbreken. Een bekende doelgroep zijn koopkrachtige snobs : mensen die zichzelf ook wel de nouveaux riches durven noemen. Het zijn vaak personen met een iets ruimer te besteden budget maar die nog niet tot een hogere klasse behoren. Via deze manier kunnen ze zich identificeren met een andere lifestyle en proberen zo hun eigen klasse naar een hoger niveau te brengen. Zij verkiezen vaak de luxury marketing lifestyle.

9.1.1 Activiteiten en sport interesses

Een andere belangrijke informatiebron van je doelgroep is te weten welke vrije tijdsbestending ze hebben. De sportvoorkeur zegt veel over het beeld en ook de mentaliteit waarmee je doelgroep zichzelf associeert.
Denk bijvoorbeeld maar aan het merk Gillette. Hun reclamecampagne startte met 3 bekende sporters Roger Federer (Zwitserse tennisspeler), Tiger Woods (Amerikaans golfer) en Thierry Henry (Franse voetballer).
Deze campagne slaat aan bij het Franse, Belgische en Nederlandse publiek. In Engeland kwam veel kritiek op de reclamecampagne daar had men veel liever de Russische voetballer

Andrej Arsjavin in plaats van Thierry Henry gezien.” Gillette the best a man can get”. Gillette profileert zich als een product dat elke man nodig heeft.

9.1.2 Merkvoorkeur

Als laatste belangrijke punt is de merkvoorkeur die jouw doelgroep heeft. Met de lifestyle toont men de soort levensstijl die wordt geopteerd. Zo hebben bijvoorbeeld vele ruiters naast de paardensport ook vaak interesse in het kledingmerk Marco Polo en rijden ze vaak met een cabrio.
Paardensport wordt nog steeds aanzien als een dure, luxueuze sport en vereist bijgevolg ook een luxueuze levensstandaard. De advertenties voor deze doelgroep gaan met hun beeldmateriaal hierop inspelen. Zo trekken ze vlugger de aandacht van de gewenste doelgroep en kunnen ze hun productomzet verhogen.

9.1.3 Influencers

Niet enkel voor de trends zijn Influencers belangrijk maar ook binnen de lifestylemarketing. Men wil op een eenvoudige manier de consument ervan overtuigen dat deze producten of diensten perfect geschikt zijn binnen zijn lifestyle. Door te investeren in Influencers, die een behoorlijk aantal volgers hebben en passen binnen jouw lifestylemarketing, bereik je meer mensen en verspreiden jouw producten en/of diensten vlugger. Deze verspreiding gaat op dezelfde manier tewerk zoals bij trends. In het vorige hoofdstuk hebben we al even aangehaald dat Influencers vaak worden betaald om deze producten en/of diensten te promoten. Enkele cijfers : zo betaalt een bedrijf gemiddeld € 600 per post en € 900 voor 2 foto’s op Instagram.
Het is heel belangrijk dat je de juiste Influencers kiest die passen bij je bedrijfsimago of lifestylemarketing.

9.2 Conclusie:

Lifestyle is eigenlijk een marketingmix van bedrijven. De bedrijven doen een heel grondig onderzoek naar het mediagebruik, activiteiten, sportinteresses en merkvoorkeur van hun doelgroep.
Via deze gegevens kunnen ze een gericht marketingplan opstellen dat inspeelt op sommige behoeften van de consument zoals erkenning door de vrienden of familie en verdere zelfontplooiing.
Deze producten of diensten mogen niet ontbreken om tot deze lifestyle te behoren of te behouden.
Ook Influencers zijn net zoals bij trends belangrijk bij het verspreiden van lifestyle-artikelen. Zo krijgen zij vaak producten toegestuurd of worden betaald voor enkele posts te plaatsen.

10 Wat is Recycling?

Als je recycleren opzoekt in de Dikke Van Dale dan staat hier letterlijk : "(grondstoffen) terugwinnen uit afval en opnieuw voor gebruik geschikt maken." (dikke Van Dale, 2014)[11]
De betekenis volgens het Prismawoordenboek: "Recyclen: afvalstoffen op zo'n manier bewerken dat ze opnieuw gebruikt kunnen worden." (Prisma, 2012)[12]
Recycling is een term die gebruikt wordt voor het opnieuw gebruiken van materialen en grondstoffen van producten.
In Vlaanderen gebruiken we ook het woord recyclage wat eigenlijk hetzelfde betekent als recyclen.
In de volksmond wordt recycling foutief gebruikt voor het hergebruik van bijvoorbeeld een bloes van moeder die nu door de dochter wordt gedragen (koningin Mathilde - prinses Elisabeth)
Recycling is eigenlijk terugkeren naar grondstof en hiervan een nieuw product te maken, bijvoorbeeld van plastiek flessen wordt fleecestof gemaakt.
Recycling kan worden opgesplitst in 2 groepen :

- Recycling van grondstoffen die worden gebruikt voor een vergelijkbaar doel. Bij deze vorm verwerkt men grondstoffen van bijvoorbeeld glas, papier en plastic tot nieuwe producten die van hetzelfde materiaal gemaakt worden. Denken we hier aan papier dat gerecycleerd wordt tot recyclagepapier voor kranten.Bij deze vorm van recyclage heeft men dus "afval" nodig. Vaak is bij deze vorm van recyclage het eindproduct van een mindere kwaliteit en spreken we van "downcycling".
- Recyclage van grondstoffen die gebruikt worden om een compleet ander product te bekomen. Hier is het eindproduct niet noodzakelijk van een mindere kwaliteit. Bijvoorbeeld afgedankte skateboards worden verwerkt naar iPhone backs.

Recyclage is niks nieuws. Maar toch vinden we dit niet op alle gebieden even belangrijk. Zo is het recycleren op het gebied van kleding en textiel lang genegeerd geweest. De laatste jaren vonden hier verschillende ontwikkelingen plaats en zijn er verschillende manieren om kleding te recycleren.
Maar wat gebeurt er nu met onze kleding tijdens het recyclageproces?
Ik heb ervoor gekozen dat wanneer ik spreek over recyclen niet alleen spreek van kleding die afval is geworden, maar ook over kleding die nog hergebruikt kan worden. Hiervoor is bewust gekozen omdat er zoveel verschillende vormen van kledingrecyclen zijn die zowel teruggaan naar grondstoffen als het hergebruiken van delen.
Er zijn 3 verschillende methoden om kleding te recyclen.

1.) Producten hergebruiken is een veel voorkomende methode in België, het gaat erom kleding te recycleren- het blijft in de oorspronkelijke vorm voor het hergebruik. Dit houdt in dat de kleding nog in goede staat dient te zijn om als een kledingstuk te kunnen worden hergebruikt zonder dat er iets aan veranderd moet worden. Zo hebben we in Vlaanderen verschillende kringloopwinkels, die in grote depots huizen zoals er zich een bevindt in Merksem (Antwerpen). Alle kledingstukken worden verzameld en hier wordt een selectie gemaakt van de stukken die nog voldoen aan de minimumeisen. Zo wordt er niet alleen geselecteerd op kwaliteit maar ook op seizoenen, kinderen – volwassenen, en soorten kledingstukken. Overige kledingstukken die niet aan de minimumeisen voldoen worden

[11] Dale, V. A. N. (z.d.). Betekenis Recycling. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/
[12] Prizmawoordenboek (z.d.). Betekenis Recycling. Geraadpleegd van https://www.prizmawoordenboek.nl/

verkocht per kilo in de Kilomeet. Deze store staat nog in zijn kinderschoenen,in 2013 is de eerste Kilomeet in Antwerpen opengegaan. Door zijn grote succes willen ze tegen het einde van 2018 een vijftal Kilomeet winkels openen over heel Vlaanderen.

2.) Het hergebruik van materiaal is een tweede methode die veel wordt toegepast binnen het recyclen van kleding. Hierbij gaat men de kledingstukken bekijken als een grondstof, waarbij deze worden afgebroken door machines, waar op het einde van het proces er enkel nog vezels overblijven. Het proces wordt ook wel vervezelen genoemd. Met deze vezels worden nieuwe garens gesponnen, waarmee ze nieuwe stoffen kunnen weven voor kledingstukken en om er andere producten van te maken.

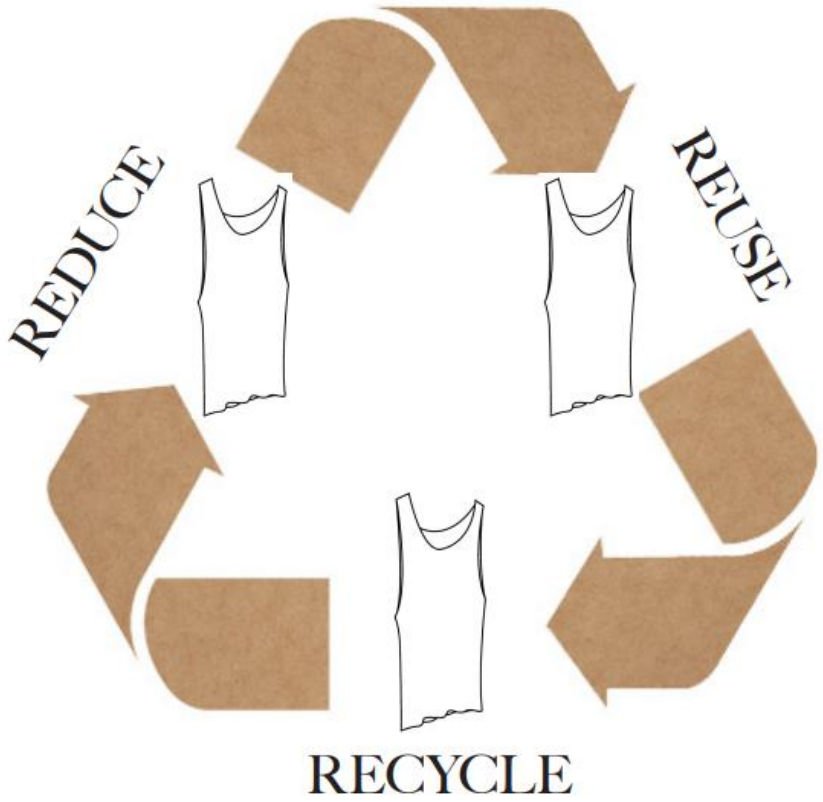

3.) Van de kledingstukken die niet meer hergebruikt kunnen worden in zijn totaliteit of waar ze ook geen vezels meer van kunnen maken, worden vooral grote lappen van gemaakt die gebruikt worden als poetsdoeken of dweilen.

De kringloopwinkel is één van onze belangrijkste initiatieven in Vlaanderen. Als we naar de jaarcijfers gaan kijken van 2016 is er 73 784 ton aan producten opgehaald, dat wil zeggen ongeveer een 11,4 kg per inwoner. Van deze 73 784 ton is een 18% textiel, 9% huisraad, 29% meubelen, 25% AEEA (Afgedankte Electrische en Elektronische Apparatuur) en 20% andere. Deze 18% van textiel bedraagt ongeveer 13 193 ton en staat hiermee op de 3^{e} plaats wereldwijd. Ongeveer een 32 355 ton is datzelfde jaar hergebruikt, dit wil zeggen zo'n 5 kg per inwoner. Tegen 2022 wil de kringloopwinkel ongeveer 7kg aan gebruikte goederen per inwoner realiseren. Maar we stellen vast dat het hergebruik blijft hangen rond de 5 kg volgens het rapport van 2017.
Er is zo ongeveer 28% van het textiel hergebruikt. Maar lang niet alles is hergebruikt zo is er 7 767 ton aan kleding in 2016 verder gesorteerd en naar verschillende erkende recyclebedrijven afgevoerd, dit tot ongeveer 20% van de opgehaalde textielgoederen. Om een zo hoog mogelijk percentage aan textiel te kunnen recycleren heeft de kringloopwinkel geïnvesteerd in verschillende manieren van ophalen om de hoeveelheid textiel te verkleinen dat anders bij het gewone afval zou

belanden. De kringloopwinkel heeft verschillende acties zoals textiel inzamelen bij Veritas, verschillende straatcontainers en textiel ophalen via het containerpark. Nog ongeveer 16% van textiel verdwijnt tussen het gewone huishoudelijk afval.
In 2012 werd er ongeveer een 14% aan textiel gerecycleerd terwijl we in 2016 20% van het textiel recycleerden.

Dat onze noorderburen ons altijd een stapje voor zijn is ook zo op het vlak van recyclen van textiel. Zo hebben zij in 2011 ongeveer een en 66 000 ton aan textiel verwerkt; in 2016 komen zij aan een 153 094 ton. Toch blijkt dat er nog 4,1% van textiel bij het huishoudelijk restafval terechtkomt.
Kleding die terechtkomt in ons huishoudelijk restafval wordt verbrand. Verbranding is slecht voor de natuur en heeft een hoge CO2- uitstoot. Tegenwoordig kunnen we bijna alle kleding recyclen omdat alle vezels hergebruikt kunnen worden. Verbranding van textiel is daarom dus overbodig. Tevens het hergebruik van kleding kost veel minder energie dan het produceren ervan. Ook verminderde men hiermee de uitstoot van broeikasgassen en hebben we minder afval. Textielgrondstoffen zijn een belangrijke en zeer kostbare grondstof waar we in Europa zeer veel bezitten.

Nederland opende in 2010 het kenniscentrum *Texperium* : hier kunnen bedrijven, overheden en kennisinstellingen samenwerken en onderzoek uitvoeren naar het recycleren en het hergebruik op hoogwaardig niveau van textiel. Door de kledingstukken op dat niveau te gaan recycleren hebben we minder grondstoffen nodig om nieuw textiel te kunnen vervaardigen. De katoenproductie bijvoorbeeld is heel belastend voor ons milieu en vraagt een enorme hoeveelheid water. Door te recyclen kan de vraag naar nieuw katoen dalen. Voor veel kledingstukken worden ook verscheidene fossiele grondstoffen gebruikt zoals aardolie om

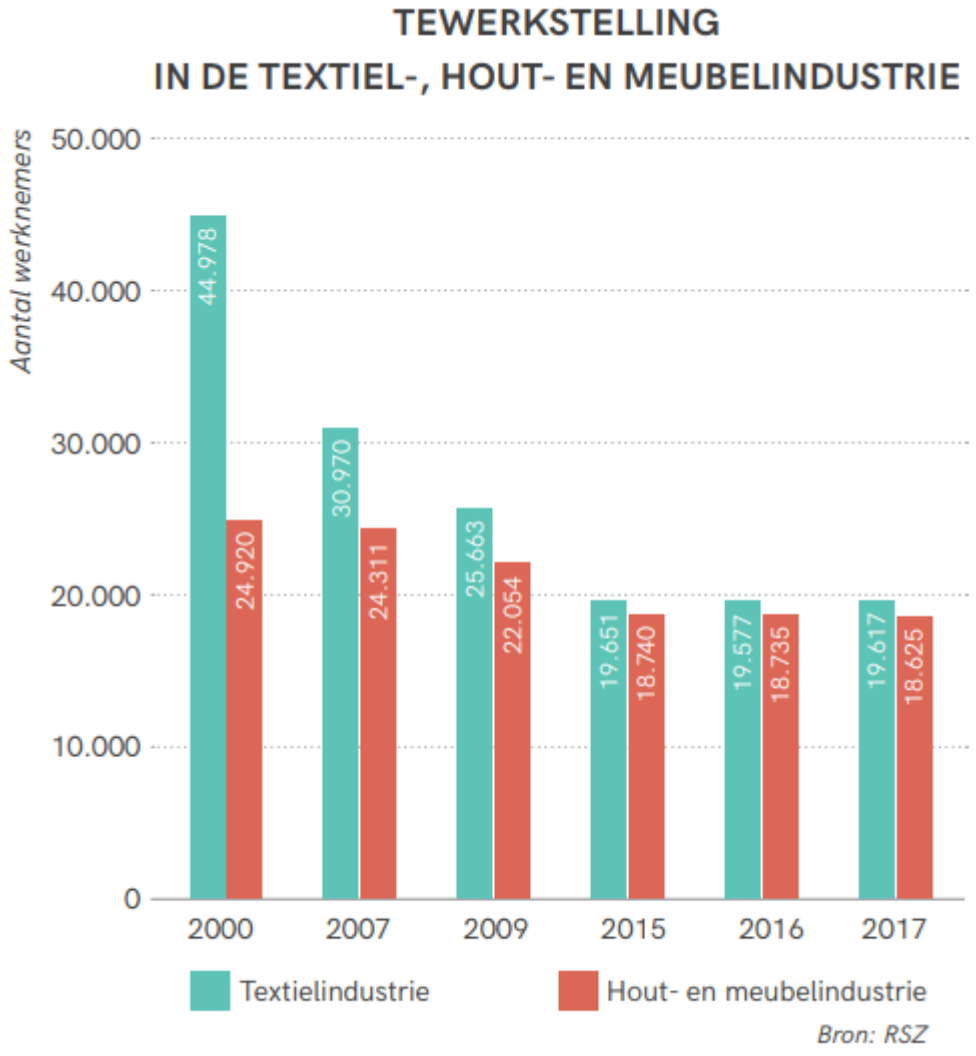
polyamide te maken. Verschillende synthetische stoffen kunnen ook worden gerecycleerd en hiermee kunnen we verbruik van onze fossiele brandstof verminderen.

10.1 Conclusie

Het recyclen van kleding en textiel is vrij eenvoudig. We zijn hiermee op de goede weg, maar wij Vlamingen hebben nog een lange weg af te leggen. Zo is het nodig om nog meer te investeren in textiel te recycleren en al dan niet te hergebruiken of als nieuwe grondstoffen te bekijken. Het is broodnodig dat we hiermee aan de slag gaan, want wij westerlingen vragen heel veel van onze kledingindustrie. We weten allemaal dat die industrie een extreem vervuilende rol speelt zowel op het gebied van telen van de grondstoffen, als het maken van de kleding, het transport,...
Zo hebben we in Vlaanderen de kringloopwinkel die zeer veel investeert op het gebied van recyclen van textiel.

11 Wat is upcycling?

Onze textielindustrie kent verschillen in zijn subsectoren. Zo kennen we voornamelijk allemaal kledingtextiel maar er is ook interieurtextiel, technisch textiel, veredeling van textiel en garenproductie.
Bekijken we de statistieken van de sectorfederatie Fedustria[13] dan zien we in 2017 dat er zo'n 19.617 mensen in de Belgische textielindustrie aan de slag waren, hiervan neemt Vlaanderen 4/5 van de arbeidsplaatsen voor zijn rekening. Tegenover 2010 was dit nog goed voor 44.978 mensen in dienst in de textielsector; er is dus een afname van tewerkstelling in de sector van 50% Het laagste punt werd in 2016 bereikt met 19.577 tewerkgestelden.

[13] Fedustria. (2018). Conjunctuur in de Belgische textielindustrie in 2017. Geraadpleegd van https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/fedustria-media/Persberichten/Conjunctuur-In-de-Belgische-textielindustrie-in-2017.pdf?mtime=20180328091120

Creamode - de sectorfederatie van de kledingindustrie en confectie-industrie - meldt dat ongeveer 13 000 werknemer verdeeld zijn over 250 bedrijven, waarvan er zo een 95% kmo's zijn. In de kleding- en textielhandel waren in 2015 zo ongeveer een 4000 mensen actief, aan het einde van 2015 werkten in Vlaanderen 7600 personen in de textielverzorging.
Democratisering, mode in de jaren 60, de handelsbarrière die werd opgeheven, globalisering en de digitale communicatie (eerst internet en daarna volgden ook heel snel de sociale media) verjoegen de productie van textiel en kleding naar lageloonlanden en omarmden we de nieuwe trend 'fast fashion'.
Het verkopen van kledingstukken vandaag valt te vergelijken met het verkopen van brood of een cinematicket. Dit heeft ook nadelen op de kwaliteit van de mode, de houdbaarheidsdatum is bijna dezelfde als voor beide voorbeelden. Het is dan ook niet verrassend dat de Belgische textielindustrie nog maar een fractie is van wat ze ooit is geweest.
De overgebleven textielindustrie in België heeft zich meer gericht op de technische vlakken van de textiel voornamelijk met jonge lokale marketingindustrie, kleinschalige producties, recycling en upcling van stoffen en kleding en verschillende toepassingen die met een 3D-printer kunnen uitgevoerd worden. Maar of dit alles voldoende is om de Belgische textielindustrie terug op de wereldkaart te plaatsen valt nog af te wachten.

11.1.1 De duurzaamheidsuitdagingen vandaag de dag

Na het drama van de Rana Plaza 2013 (Bangladesh) of de schandalen met het water en pesticiden in de katoenteelt laat het ons elke keer weer stilstaan bij de problemen in onze textielindustrie. Uiteraard zijn het milieu en de arbeidsvoorwaarden heel belangrijk; we moeten immers de rechten van de mens en die van kinderen beschermen en waarborgen. Hiervoor is er aan het einde van 2017 het Nationaal Actieplan of het NAP 'Ondernemingen en Mensenrechten' opgericht. De Belgische regering heeft zich gericht op een 33 actievoorstellen in het NAP om het vrijwillig engagement van ondernemingen om mensenrechten te waarborgen. De KU Leuven heeft recent onderzoek gedaan naar het voluntaristische karakter van het NAP. Uit dit onderzoek blijkt dat het actieplan van Frankrijk en Duitsland vele malen krachtiger is omdat zij een mix van beleidsinstrumenten inzetten om de bedrijven het nastreven van de mensenrechten op te leggen. Uit datzelfde onderzoek blijkt ook dat het thema rond mensenrechten vaak nog afwezig is binnen de sectorfederaties.
Maar we moeten nog meer doen om het milieu een handje te helpen in de goede richting.

11.1.2 Grondstoffen

Textielstoffen zijn een heel bepalende factor voor hoe een ontwerp er definitief zal uitzien, voornamelijk wat betreft de kwaliteit van het textiel en de levensduurte. Wanneer we deze keuze maken bepalen we ook meteen de impact op het milieu die bij het vervaardigen van textiel nodig is. Het is daarom belangrijk dat we in deze cruciale stap ook al gaan nadenken aan het recycleerbaar gehalte van het product.

Deze 6 basisstappen helpen om een geschikt materiaal te kiezen.

1. Kies voor materiaal dat een lage impact heeft
2. Er bestaan genoeg gerecycleerde stoffen en/of recycleerbare stoffen

3. Maak gebruik van afval voor het ontwerp of hergebruik
4. Het gebruik van biomimicry (imiteren van de natuur om toepassingen op te waarderen en een hoger duurzaamheidsgehalte te geven)
5. De keuze is ruimer dan katoen en wol alleen.
6. Kies daarom voor biologisch afbreekbaar textiel met natuurlijke coatings en kleurstoffen.
7. Denk na over je eindontwerp (alle aspecten).

11.1.3 Ontwerpen van kleding

De ontwerper heeft meer verantwoordelijkheden dan dat we op het eerste gezicht denken. Een ontwerper moet zijn creatie bekijken vanuit een circulair oogpunt.
Hij is verantwoordelijk over de volledige lijn die een kledingstuk aflegt. Dus niet alleen voor de look, het materiaal, de productie, de verkoop maar ook voor wat er gebeurt met het kledingstuk nadat de eigenaar het kledingstuk van de hand doet

Daarom is ontwerpen voor de eeuwigheid de boodschap!

1. Het ontwerp moet een lange levensduur hebben
2. Het ontwerp moet in een nieuw leven kunnen herleven.
3. Overconsumptie tegen te gaan
4. Maak gebruik van nieuwe hedendaagse technologieën met het oog op het milieu om dit minder te belasten.

11.1.4 Productie van kleding

Tijdens de productie wordt een ontwerp omgezet in een fysiek tastbaar kledingstuk.
Vaak wanneer we afgewerkte kledingstukken zien denken we dat deze uit een wereld komen die vol is van vrolijkheid, glitter en glamour. Maar deze is ver te zoeken in de harde realiteit waar onze kleding gemaakt wordt.

We zien steeds vaker in het nieuws de slechte werkomstandigheden en zware last op het milieu welke het maken van kleding met zich meebrengt.

Daarom hebben we hier ook weer 5 basisprincipes

1. Zet het milieu voorop
2. Gebruik nieuwe technologieën
3. Bekijk de lokale mogelijkheden in verband met produceren
4. Focus je op de levensduur
5. Focus je op duurzaamheid

ATELIER NOTERMAN GEEFT DE JEANS EEN DETOX KUUR

TOM × 31 MAART 2016

(bron: ecolifestyle)

Het bedrijf Noterman dacht na over de productie van jeans. We weten allemaal dat jeans de meest intensieve productie heeft van onze textielsector. Daarom doet Noterman een heuse Detox: zo gebruiken ze 80% minder water, 80% minder elektriciteit en 80% minder toxische stoffen. Bij de productie van de klassieke Bleu Denim liggen deze gigantisch hoog : voor een doorsnee jeans is er ongeveer een 1000 l water nodig. Voor Noterman was het waterverbruik de grootste doorn in het oog en bracht dit terug naar amper nog 200l water. We roepen al jaren dat er amper nog drinkbaar (zoet) water ter beschikking is op onze planeet, dus waarom zouden we deze dan nog eens extra gaan bevuilen met chemische stoffen en kleurstoffen? Voor een normale bleaching is er zo een 100 l water nodig, het bedrijf Noterman gebruikt nu nog amper 16 l water. Dit water wordt na de bleaching volledig terug gezuiverd en gerecycleerd voor een volgend bleachingprogramma. Dit brengt het effectieve waterverbruik naar een nulpercentage. Ook worden er geen toxische stoffen gebruikt.
Om de typische blauwe kleur te behouden worden stoffen vaak gefixeerd met PVA (polyvinylalcohol). Dit is een zeer schadelijk product voor het milieu en daarom heeft Noterman hier ook een variant op gevonden. Het bedrijf gebruikt het biologische middel chitosan wat afkomstig is uit het afval van schaaldieren met als belangrijkste leverancier van dit bijproduct : de oesterput in Blankenberge.

11.1.5 Verkopen van kleding.

Vandaag wordt het businessmodel 'take-make-wastemodel' gebruikt in de mode-industrie.
We nemen uit de natuur onze grondstof (take) en maken hiervan ons product (make). Wanneer het product niet meer wordt gebruikt gooien we het weg (waste).
Het is hoog tijd om dit lineair model te doorbreken en over te stappen naar een circulair model.
Hierin staat het hergebruiken van producten en grondstoffen voorop om vervuiling en afval te minimaliseren.

Hoe kunnen we dit doen?

1. Kleding en textiel horen thuis in de circulaire keten
2. Stel servicegerichtheid voorop
3. Recycleer oude kleding, dit kan in second chance stores, maar ook online.
4. Denk na voor je iets weggooit bij het afval. (kleerhangers, kleding, …)

11.1.6 Gebruik van kleding

Ga spaarzaam en zorgzaam om met kleding : hierdoor verslijten ze minder snel.
Door de houding van de wegwerpmaatschappij gooien we gemiddeld jaarlijks in Vlaanderen zo een 51 823 ton kleding weg.

Daarom enkele consumententips

1. Bekijk je garderobe kritisch
2. Wees spaarzaam op je kledingstukken
3. Bekijk ook andere initiatieven : zoals lenen, ruilen, tweedehandskleding.
4. Leer naaien, breien zo kun je kledingstukken herstellen
5. Als je kledingstukken afgedragen zijn, doneer ze.

11.1.7 Take-make-waste - repeat ?

Als we onze mode als een circulair businessmodel gaan bekijken, komt er geen einde aan het leven van een kledingstuk; we spreken daarom liever van een nieuw begin.

1. *Biodegradeer* organische kledingstukken of textiel.
2. Herontwerp of doe upcycling van kleding.
3. Recycleer textiel
4. Hergebruik kledingstukken
5. Help mee aan plaatselijke ophalinginitiatieven of terugnamesystemen.

Het is zo belangrijk om afgedankte materialen om te toveren tot nieuwe producten, zodat niet altijd over downrecycling gesproken wordt maar kledingstukken ook kunnen opgewaardeerd worden. Hier spreken we dan van upcycling. Ook in de modewereld wordt er aan upcycling

gedaan. Zo worden vaak overtollige of afgedankte stukken stof getransformeerd tot textiel van hoge kwaliteit. “Afval” wat eigenlijk geschikt was voor de vuilnisbelt krijgt op deze manier een nieuw leven en een duurzame functie. Je bespaart er niet alleen geld mee, maar spaart er ook het milieu door.

EEN EINDELOZE GARDEROBE DANKZIJ LES REBELLES D'ANVERS

TOM × 22 APRIL 2016

(bron: ecolifestyle)

Les Rebelles D’Anvers kwam op de proppen met een uitleengarderobe. Het idee is ontstaan vanuit een samenwerking met de stad Antwerpen en plan C (Vlaanderen Circulair). Samen dachten ze na over circulaire duurzame mode en hoe de stad Antwerpen hierin kan meespelen. Zo kwam het idee naar voren om een kledingbibliotheek te openen : het project Fashion Flows was geboren.

Maar hoe werkt het nu in de praktijk?

Je neemt een abonnement van € 120 en dan kan je voor 3 maanden onbeperkt kledingstukken uitlenen aan maximaal 3 stuks per keer; een uitgeleend kledingstuk kun je tot 14 dagen uitlenen.

De kledingbibliotheek zit nog in een proefperiode maar de oprichters zijn al razend enthousiast. Er wordt duurzame mode aangeboden voor dames - later ook voor heren. Hun doel is om 80% aan Belgische kledingstukken te kunnen aanbieden

11.1.8 Upcycling?

Upcycling staat voor het hergebruiken, van het ontwerpen van “afval”. Het ontwerpen en hergebruiken is al langere tijd heel populair. Denk maar aan verschillende Do-It-Yourself (DIY) projecten,maar stilletjes aan beginnen ook professionele concepten uit de grond tekomen.
Upcycling wordt ook wel een eco-efficiënte strategie genoemd. Hoewel dit niet helemaal correct is want upcycling doet niets aan de oorzaak, namelijk de overproductie.
Een positief gevolg van upcyclen is dat de hoeveelheid kledingafval wordt verminderd.

Ondertussen zijn er ook verschillende designersmerken die kleding produceren uit stofoverschotten die resteren uit de mode-industrie.

De meest toegepaste is met oude kledingstukken aan de slag te gaan. Deze manier van werken wordt ook post-consumer spills genoemd. Waarmee we eigenlijk bedoelen : nieuwe kleding maken uit oudere stukken stof (al dan niet uit kledingstukken). Het hoeft zich niet te beperken tot enkel ongebruikte of afgedankte stoffen, maar kan ook van verschillende textielvormen bv. parachute, vrachtwagenzeilen, vlaggen, brandweerslangen en zelfs autobanden.

(bron: ecolifestyle)

Maar er zijn nog zo veel meer mogelijke textielvormen die je kan gebruiken voor upcycling. De enige vereiste is dat het afgedankte textiel weer nieuw leven wordt ingeblazen en er een nieuw product ontstaat. Een mooi voorbeeld van upcycling was in 2011 toen ondernemer Peter Bos binnen de vzw Texperium met het idee kwam om oude stewardessuniformen om te toveren tot hardcase koffers, riemen, laptoptassen en slippers.

(hardcasekoffer, verwerking van de stewardess uniformen, Peter Bos. Bron: Texperium)

Vaak hoef je niet te wachten tot een kledingstuk afgekeurd is na het dragen of textiel dat het einde van zijn leven heeft bereikt. Tijdens het productieproces is er de meeste verspilling. Dit is voornamelijk textiel dat al als “afval” wordt bestempeld nog voor deze in de winkel terecht komen. Deze upcycling van textiel noemen we pre-consumer spills. Er zijn meer en meer ontwerpers die naar deze vorm van recycling grijpen. Zij verwerken overschotten van stoffen, stoffen met productiefouten, …

Als laatste grondstof voor upcycling hebben we het biologisch afval.
Meteen rijst de vraag: textiel maken uit afval?
En ja, dit is net wat bedoelen. Een voorbeeld hiervan is Qmilk waar melkeiwitten worden omgezet in textielvezels. Het eiwit wordt uit afgekeurde melk gehaald die niet meer geschikt is voor menselijke consumptie. In Duitsland wordt er jaarlijks ongeveer 1, 9 miljoen ton melk weggegooid met nog verschillende grondstoffen die we kunnen gebruiken. De vezels die we uit de eiwitten van melk kunnen halen, kunnen we gebruiken in onder andere textiel voor kleding, interieur, medisch materiaal en industriële toepassingen.

Maar er zijn nog meer voorbeelden : zo wordt de textiel Pinatex gemaakt uit ananasbladeren, en S café uit de restanten van koffiebonen.

ADIDAS PRINT SNEAKER UIT OCEAANPLASTIC

TOM × 8 JUNI 2016

(bron: ecolifestyle)

Op de Wereldoceaandag lanceerde Adidas sneakers vervaardigd uit plastic afkomstig uit de oceaan. Hiermee wilde men de aandacht vestigen op de plasticsoep aan de kust van de Malediven.. De schoenen die geprint zijn met 3D technologie hebben per schoen 16,5 plastic flessen en 13 gr visnetten nodig. Het is nu nog een kleinschalig project met een oplage van 50 stuks

VAN OUD OVERHEMD TOT BOXERSHORT

TOM × 25 JUNI 2014

(bron: ecolifestyle)

Het merk *Van Hulley* - een Nederlands bedrijf, opgestart in 2012 door Jolien Creutzberg kwam met een oplossing voor oude overhemden. Zij startte met overhemden van haar partner om te toveren tot boxershorts. Vroeger maakte ze deze enkel voor hem maar vandaag lopen er ongeveer een 1000 mannen met een echte *Van Hulley.* De boxershorts worden gemaakt uit de stof van de hemden, de gulpsluiting is gemaakt uit de manchet van de mouw. Een paar boxershorts kost € 27,50.

Er zijn nog meer initiatieven die ontstaan zijn uit overhemden.
Zo heb je het merk Little Boomerang opgericht door 2 Amsterdamse moeders die uit oude overhemden hippe, tijdloze kinderkleding maakten. Ze vonden het zonde dat slechts ¼ van de kleding hergebruikt wordt en zo bedachten ze dit project. Little Boomerang geeft 20% korting wanneer je een oud overhemd doneert. maar de meeste van hun kledingstukken worden uit eigen stock gemaakt. Ze maken kinderkleding zowel voor jongens als voor meisjes tot ongeveer 8 jaar. Op de website is te zien hoeveel hemden er verzameld zijn, hoeveel kinderen er dit jaar een unieke Little Boomerang dragen en hoeveel % de ecologische voetafdruk hiermee al verkleind is; onderstaande resultaten zijn van 30 juli 2018.

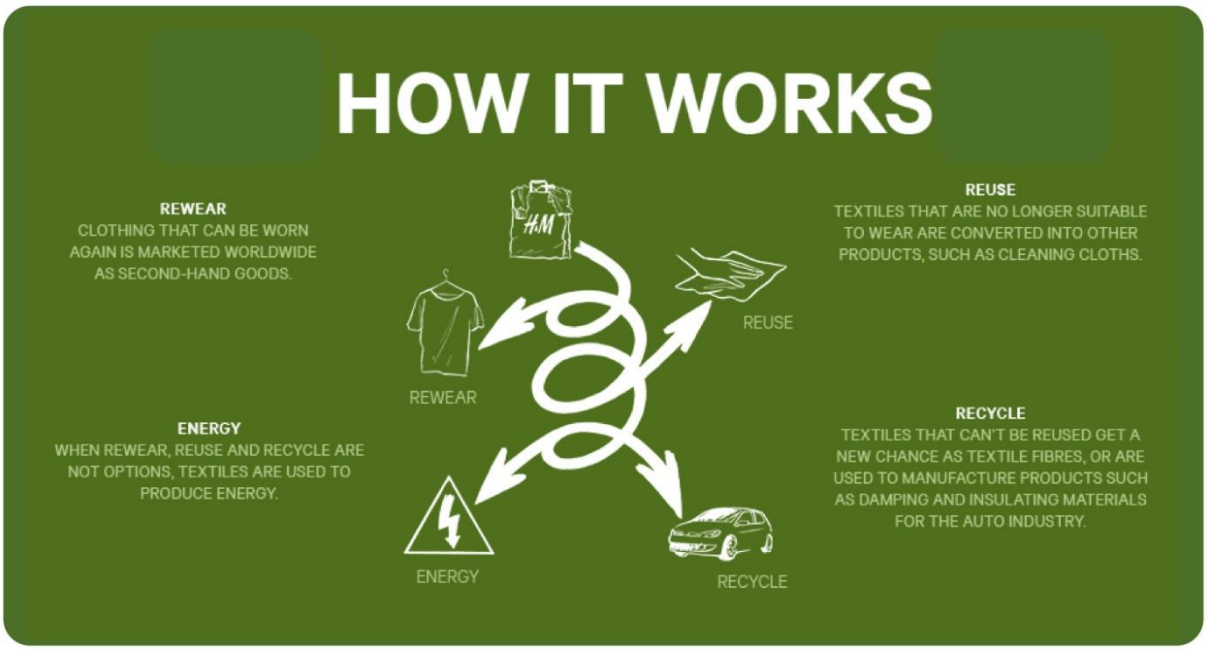
H&M RECYCLEERT JOUW AFDANKERTJES: 'DON'T LET FASHION GO TO WASTE'

ANNELIEN × 22 APRIL 2014

(bron: ecolifestyle)

H&M kwam al eerder op de proppen met het ophalen van oude en afgedankte kleding. Met de campagne ''don't let fashion go to waste". Hierover kreeg ik vorige zomer na ons schoolproject een informatiedag rond de recycleprojecten bij H&M. Naar aanleiding van de samenwerking tussen AP Hogeschool en H&M rond Recycling van Denim Jeans.

H&M lanceerde ook een Concions Collection die inzet op duurzame en ecologische kleding. Tevens wordt er op een ethisch verantwoorde kleding ingezet.

MUD JEANS LANCEERT "LEASE A BAG"

TOM × 17 APRIL 2014

(bron: ecolifestyle)

MUD Jeans is een Nederlands bedrijf dat jeansbroeken herwerkt tot tassen. *MUD Jeans* kwam al eerder met het idee voor het leasen van jeansbroeken. Zo betaal je € 20 als inleg en dan maandelijks € 5,95 om de jeansbroek een jaar lang te leasen. Wanneer je de jeansbroek na een jaar wilt houden betaal je nog eens € 23,80. Maar nu komt MUD Jeans met een nieuw concept : zo maken ze uit hun afgedankte jeansbroeken herentassen. De tassen worden gemaakt uit voornamelijk jeans, airbags en afgedankte lederen meubels. De tassen hebben een eenvoudige look en je betaalt ongeveer € 109,95 per tas inclusief € 20 statiegeld, want dit is en blijft ook een leasing project.

11.2 Conclusie

Upcycling is geen oud en stoffig gegeven van voornamelijk tijdens de oorlog, maar is vandaag de dag hipper dan hip.

België richt zich voornamelijk op technische vlakken binnen de textielindustrie. Zo zijn er tal van nieuwe mogelijkheden om de bekomen afvalberg te verkleinen.
Het is voornamelijk heel populair bij pop-upstores om upcyclingprojecten te verkopen; op de Belgische markt zijn het voornamelijk kleinschalige projecten. Maar we merken op dat sommige multinationals ook op deze trend inspringen. ; zoals Adidas die een combinatie van recycling en upcycling gaat toepassen door schoenen te printen uit oceaanplastic en ook garen van visnetten gebruikt in deze schoenen.

Door aan recycling en upcycling te doen verkleint de afvalberg en de impact op het milieu; deze processen zijn daarom de toekomst. Denk maar aan mogelijkheden die we nog hebben met bijvoorbeeld 3D-printers, stoffen uit biologisch afval, …
België legt vooral de klemtoon op technische vernieuwingen op textielvlak en het gebruik van biologische middelen en we hopen deze trend verder te kunnen zetten in de toekomst.

12 Wat is projectmatig werken.

Projectmatig werken is het realiseren van horizontale samenhang tussen mode en andere leergebieden van datzelfde jaar. Volgens het tijdschrift *Klasse voor leerkrachten* wordt vanuit de directie gevraagd om dit bij het takenpakket van een vakbekwame leerkracht te voegen. Wanneer binnen een school klasoverschrijdende projecten worden voorbereid en uitgewerkt, wordt een horizontale samenhang tussen verschillende opleidingsonderdelen nagestreefd. Dit heeft een positiever effect op de leerlingen tegenover wanneer een leerkracht een thema binnen het vak en klas uitwerkt. Jammer genoeg merken we op dat wanneer leerkrachten - die wel aan de samenhang tussen mode en andere vakgebieden doen - geen bewijzen kunnen voorleggen.

Projectmatig werken kun je bekijken als een manier waarop je klussen, doelgerichte opdrachten en activiteiten op een effectieve manier met oog op het resultaat gericht gaat uitwerken. De aard van het project laat zich vormen door de manier waarop een project wordt uitgewerkt : komt deze eenmalig voor ? Is er een duidelijk begin- en eindpunt? Is het een tijdelijke samenwerking met andere leergebieden? Heeft de opdrachtgever (leerkracht) een duidelijk doel voor ogen? Zijn er nieuwe inzichten om dit doel te bereiken? Is er een hoog gehalte aan onvoorspelbaarheid en onzekerheid om op een inventieve manier aan de slag te gaan?

Bij projectmatig werken is ruimte nodig om te kunnen improviseren, alsook enige vorm van routine. Bij improvisatie is vaak het resultaat nog onzeker bij de start van een project; de werkzaamheden en werkwijze zijn nog ongekend en vaak chaotisch. Wanneer men een project vanuit routinematige handelingen uitvoert is er een duidelijk resultaat voor ogen, een vast draaiboek wordt gevolgd. Een project ontstaat altijd door een probleemstelling of een behoefte naar verandering. Hoe het project verloopt en wordt uitgevoerd, hangt volledig af van het soort project dat je uitgewerkt hebt. Projectmatig werken heeft geen vaste vorm, dus is er een ruimte voor verschillende soorten projecten. Daarom is er ook vaak geen gedetailleerde methode voor hoe een project moet opgebouwd worden of zal verlopen. Niet alle standaardprojecten kunnen voor elke toepassing dienen. Het hangt ook af van welke branches of over welk thema jouw project gaat. Dit heeft ook te maken met de grootte van jouw project. Ook hangt het af van het uitvoerend gehalte, wanneer dit enkel een *Duidenproject* is dient men geen tastbaar resultaat te hebben; wanneer men voor een *Doeproject* kiest heeft men altijd een uitgewerkt en tastbaar eindresultaat.
Wanneer men **doelgericht** werkt is het van belang waarom men dit project uitvoert en dat het bijdraagt aan een concreet doel. **Resultaatgericht** betekent dan weer wat men juist gaat doen in een project. **Hoe** is de manier waarop men op een zo efficiënt mogelijke manier het project tot een goed einde brengt en richt zich altijd op het resultaat van een project.

12.1.1 Hoe een project opstarten?

Alles begint met een opdracht, opdrachtleider en een projectgroep. De opdrachtgever formuleert een projectopdracht met algemene voorwaarden zoals tijdsduur, beschikbaar budget, kwaliteitseisen, etc.

1	Specifiek doel	☑
2	Uniek of nieuw resultaat	☑
3	Begin en eind	☑
4	Opdrachtgever	☑
5	Tijdelijke samenwerking van mensen met verschillende expertises	☑
6	Mate van onzekerheid	☑

6 belangrijke kenmerken
Aan deze kenmerken moet altijd worden voldaan wanneer je op het principe van projectmatig werken een project gaat uitvoeren.

- Specifiek doel
- Uniek of nieuw resultaat
- Begin en eind
- Opdrachtgever
- Tijdelijke samenwerking van mensen met verschillende expertises
- Mate van onzekerheid

12.1.2 Specifiek doel

Je moet altijd een specifiek doel voor ogen hebben. Dit doel komt meestal voort uit een positieve verandering wanneer men behoefte heeft naar meer, beter of een efficiëntere manier. Ook kan het doel probleemoplossend zijn.
Uniek of nieuw resultaat
Projectmatig werken heeft als kenmerk om op zoek te gaan naar een uniek of nieuw resultaat. Met projectmatig werken is het dus niet de bedoeling dat je alleen maar resultaatgericht gaat werken. Een project dat elk jaar terugkomt heeft geen verrassend of uniek resultaat meer. Maar wat als je nu elk jaar het thema wijzigt. Of de ordening van het jaar verandert. Dan heb je toch weer een uniek (deel)resultaat. Op deze manier kan dit als project worden gezien en op projectmatige wijze verlopen.

12.1.3 Begin en eind

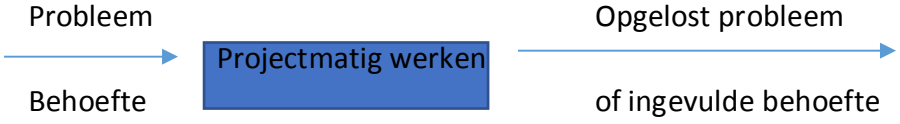
Er is altijd een begin- en een eindpunt. Een project is een tijdelijk iets.Het start altijd met een voorbereiding en eindigt wanneer het beoogde resultaat geleverd is. De datum wanneer het resultaat geleverd dient te zijn is op voorhand vastgelegd.

12.1.4 Opdrachtgever

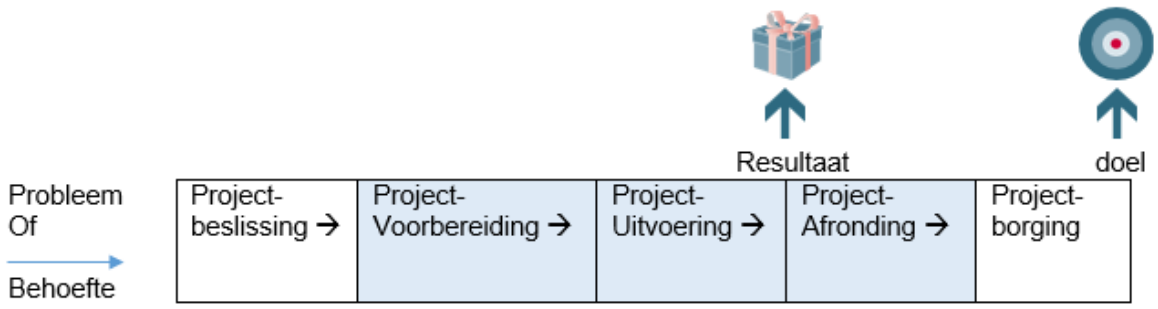
Een project heeft altijd een opdrachtgever. Hij wil namelijk met het project doelstellingen behalen en heeft daarvoor een resultaat nodig.
Dit kan via tijdelijke samenwerking van mensen met verschillende expertises.
Binnen het project wordt er samengewerkt met mensen die op een ander vlak actief zijn, ieder met het oog op zijn expertisegebied. Iedereen heeft een stukje van het project en voert daar zijn werkzaamheden in uit, maar elk stukje is belangrijk en draagt bij tot het beoogde resultaat er is.

12.1.5 Mate van onzekerheid.

We hebben het al eerder aangehaald dat in een project een bepaald gehalte van improvisatie zit. Daarmee weten we dat er nog enige vorm van onzekerheid is over het eindresultaat waarmee je het doel wilt bereiken. Dit komt doordat we op zoek zijn naar een nieuw en uniek resultaat; dit kan door met een nieuw thema, andere planning, … te werken. Ervaringen kunnen een grote hulp zijn bij de weg naar het eindresultaat. Daarom is het belangrijk om een goede voorbereiding te treffen : ervaringen te verzamelen, routes en bekende wegen uit te stippelen, een schatting te maken, etc. maar tijdens het uitvoeren van het project ga je merken dat je je niet mag vastklampen aan een bepaalde routine.
Wanneer we de 6 kenmerken gaan samenvoegen kunnen we enkele definities vormen.
‘Een tijdelijke samenwerking van mensen met verschillende expertises die binnen een vastgestelde tijd en met beperkte middelen een nieuw of uniek resultaat leveren waarmee een doel van de opdrachtgever wordt behaald met een bepaalde mate van onzekerheid.’(Ed Schouten, 2017)
Het wereldwijde leerpunt voor projectmanagement PMBOK beschrijft projectmatig werken als ‘’een tijdelijke inspanning met als doel het creëren van een uniek product of unieke service.’’ (Project Management Base of Knowledge,2015)

Het is altijd van belang dat de betrokkenen weten waarom een project wordt uitgevoerd; dit werkt vooral motiverend. Hierbij denken we voornamelijk aan waarom leerlingen een bepaalde opdracht of project moeten doen.

12.1.6 Projectbeslissing stap1 : brainstormen

Onderzoeken of het zinvol is om hierover een project te beginnen, haalbaarheid van het doel, …Het is handig om dit eerst globaal te beschrijven met aandacht voor doel, resultaat, nut, medewerkers, afbakening, begin -en einddatum, risico's en budget.
Er kan beslist worden om het project uit te voeren of niet.

12.1.7 Projectvoorbereiding stap 2 : concreter uitwerken

Het project wordt in details verder uitgeschreven, contacten worden gelegd, duidelijke communicatie, opstellen van een projectplan.
Eigenlijk is deze stap de belangrijkste in het hele project.

12.1.8 Project uitvoering stap 3 : uitvoering

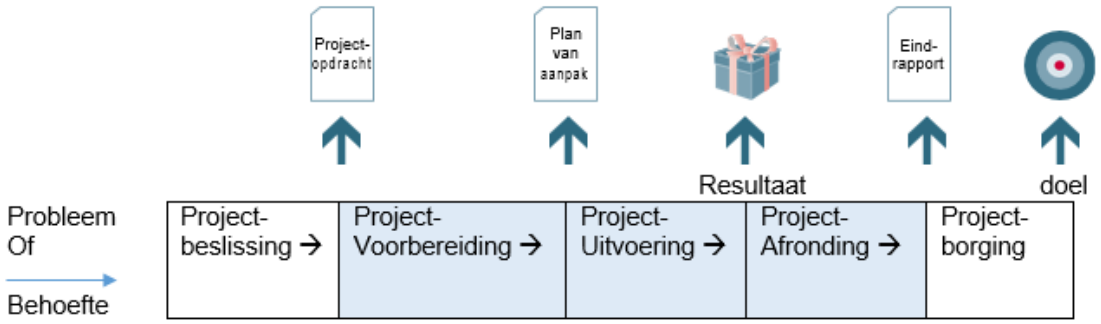
Het is simpelweg het project doen; je start met een kick off. Het gehele project wordt uitgevoerd door een volledig team dat oog heeft voor het beoogde eindresultaat. Het is belangrijk om regelmatig even kort samen te zitten om belangrijke projectzaken te bespreken, de evolutie te bekijken en eventueel vroegtijdig te kunnen bijsturen. Wanneer de werkzaamheden tot een succeservaring leiden kan er ook een resultaat opgeleverd worden. Het is belangrijk om een project stapsgewijs uit te voeren. Denk maar aan het bouwen van een huis: eerst ontwerp, daarna het huis bouwen en als laatste het huis inspecteren voor oplevering.

12.1.9 Project afronding stap 4 : evaluatie

Via een evaluatie wordt er gekeken hoe het project verliep met de mogelijke verbeterpunten en vergelijking met het ideale projectplan uit de voorbereiding (stap2).

12.1.10 Projectborging stap 5 : reflecteren

Hier herbekijken we of het beoogde doel effectief bereikt is. In de vorige stap heb je het resultaat opgeleverd aan de opdrachtgever. Nu is het van belang dat de opdrachtgever met het eindresultaat van het project het beoogde doel kan bereiken.
Bijvoorbeeld door met een nieuwe etalage meer klanten naar de winkel te lokken.

12.1.11 Projectopdracht

Hierin omschrijf je wat het probleem is en het beoogde doel dat je wilt bereiken met je project. Dit document bevat volgende onderdelen: het doel, resultaat, nut, kosten, begin- en einddatum, medewerkers en de risico's. Na het opstellen van de opdracht kun je al afleiden of het zinvol is om hierover een project te maken; we noemen dit ook wel een projectvoorstel.

12.1.12 Plan van aanpak.

Bij de projectopdracht is beslist of het zinvol is om hierover een project te maken. In dit stadium ga je het fundament leggen voor het project. Je schrijft een volledig plan uit over hoe dit ideaal verloopt, eventuele ervaring uit het verleden, eventueel andere mogelijke routes,…
Je bouwt hier verder op de projectopdracht door alle onderdelen verder te gaan uit te diepen.

Je stelt een plan de campagne op.

12.1.13 Voortgangsrapportage

Wanneer je aan het project bezig bent is het belangrijk dat je op bepaalde momenten even gaat samenzitten met het volledige team. Zo leg je alle onderdelen van de verschillende disciplines bij elkaar om te zien hoe ver iedereen gevorderd is. Samen naar het overkoepelend geheel te kijken en eventueel bijsturingen te geven wanneer nodig.

12.1.14 Eindrapport

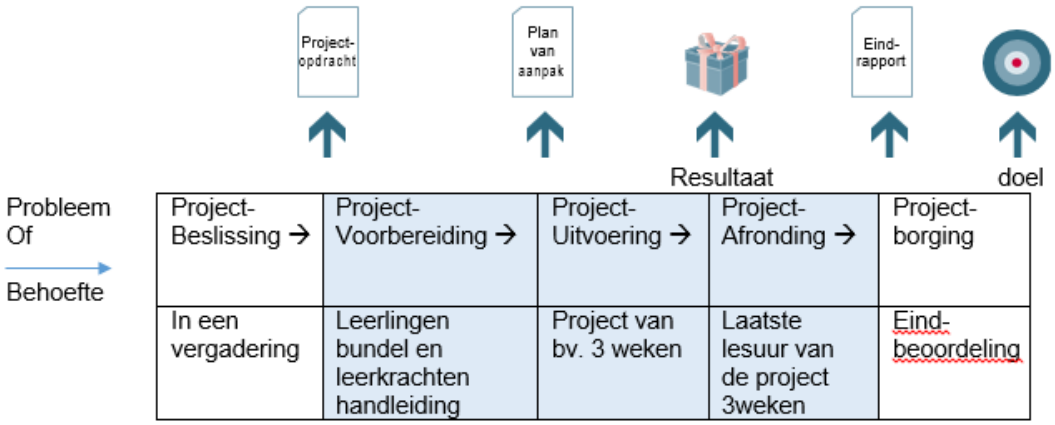
Aan het einde van een project wordt er in de projectafronding teruggekeken op het volledige proces dat het project heeft doorlopen. We kijken niet alleen naar het eindproduct maar overschouwen het volledige project. Het is belangrijk om het afgelegde parcours te bekijken met het eerder beschreven ideaalverloop van het project bij het plan van aanpak.
Eventuele bemerkingen of ervaringen kunnen genoteerd worden voor latere projecten.

12.2 Conclusie

Het is altijd van belang dat de betrokkenen weten waarom een project wordt uitgevoerd; dit werkt vooral motiverend. Hierbij denken we voornamelijk aan waarom leerlingen een bepaalde opdracht of project moeten doen.

> *'Een tijdelijke samenwerking van mensen met verschillende expertises die binnen een vastgestelde tijd en met beperkte middelen een nieuw of uniek resultaat leveren waarmee een doel van de opdrachtgever wordt behaald met een bepaalde mate van onzekerheid.'(Ed Schouten, 2017)*

Deze kerndefinitie van Ed Schouten(projectmanager en trainer) omvat alle aspecten die belangrijk zijn binnen het projectmatig werken. Wanneer men aan de slag gaat met de leerlingen dient men hen een bepaalde vrijheid en ruimte te geven om te improviseren. Om de leerlingen uit te dagen is het bewandelen van onbekende paden een mogelijkheid. De rapportage van eventuele voorgangers kan zeer belangrijk zijn om leerlingen bij te sturen. Experten van buiten de school kunnen een extra dimensie leveren

Wanneer je projectmatig aan de slag gaat is het belangrijk dat je een bepaalde volgorde respecteert. Wanneer we projectmatig werken gaan uitvoeren in een schoolomgeving zou het plan er als volgt kunnen uitzien.

Een mogelijk voorbeeld van een project kan zijn:
Projectopdracht:

Opdracht: een modeshow voor het afstuderen van de zesdejaars.
Tijdsduur: binnen 3 weken is het modeshow op 20 juni.
Doel: een hedendaagse modeshow te geven op maat van leerlingen en toekomstige leerlingen voor het nieuwe academiejaar.
Nut: leerlingen zelf een modeshow laten organiseren naar eigen kunnen en ideeën.
Kosten: € 100

Projectplan:

Hierin verzamel je ervaringen van de modeshow eerste ideeën van leerlingen, mogelijke samenwerkingen met andere klassen(studiegebieden), …

Project:

Tijdens de voorbereiding van de modeshow antwoorden kunnen geven op : welk thema, locatie, look van het event, kaartenverkoop of gratis, muziek, podium, catering, modellen, …

Tijdens het project moeten de leerlingen dit zelfstandig kunnen organiseren met begeleiding van de vakleerkrachten. Je kan leerlingen ook laten samenwerken met andere klassen zoals bijvoorbeeld voeding en verzorging die catering en make-up voor hun rekening nemen, haartooi voor het kappen van de modellen, binnenhuisarchitectuur voor het zoeken naar een locatie, aankleding van de ruimten, publiciteit voor promotiemateriaal.

Projectafronding:

De modeshow wordt gegeven op 20 juni.

Projectborging:

Leerkrachten bekijken het grote geheel en evalueren, nieuwe ervaringen worden meegenomen naar het volgend schooljaar. De leerkrachten gaan na of het beoogde doel is bereikt.

Deze quote van Eelco Wisman (master trainer neuro-linguïstisch programmeren) wil ik graag meegeven wanneer je aan de slag gaat met leerlingen binnen een project.

'Een project is een droom met een deadline' (Eelco Wisman, 2016)

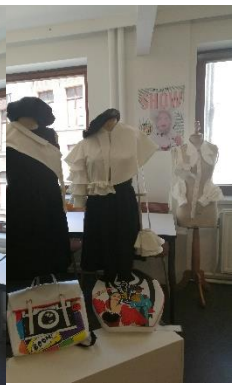
13 Ursulinen Mechelen

Tijdens het interview met KOV kwam Ursulinen Mechelen helemaal naar voren als absoluut boegbeeld voor de modeopleidingen op secundair niveau. Naar aanleiding hiervan zijn we tijdens de opendeurdag van 21 april 2018 een kijkje gaan nemen bij hen om zo meer te weten te komen over hun aanpak.
De rondleiding werd gegeven door Nele Minne met een extra toelichting tijdens een gesprek met Catherine Van den Bossche.

Elk jaar worden door het leerkrachtenteam verschillende nieuwe projecten ontworpen en voorbereid. Zo was de GIP van het 7e specialisatiejaar Mode-specialisatie en Trendstudie het ontwerpen van een hemdjuweel voor een basisjurkje.
Het leerkrachtenteam werkt vanuit het projectmatig werken. Zo stellen ze eerst verschillende projecten en opdrachten voor waarna er wordt beslist welke projecten en opdrachten ze gaan uitwerken in het komende schooljaar. Hierna bereiden ze de projecten voor; en maken verschillende moodboards om de leerlingen een duidelijk visueel beeld van de opdracht te kunnen geven. Het hemdjuweel is een vrij te ontwerpen opdracht. Hierin vinden de leerlingen een vorm van improvisatie, eigen keuzes, … Dit kan dan ook moeilijk worden voorbereid.
Zo kunnen de leerkrachten wel hun databank en ervaringen ter beschikking stellen maar het is nog altijd een experimentele fase waarin de uitkomst nog onbekend is.
Voor het jurkje daarentegen zijn 3 mogelijke basisjurkjes waaruit de leerlingen kunnen kiezen.
Week 1 : Tijdens het proces van uitvoering worden de patronen van de basisjurkjes getekend bij modevormgeving in klassikale vorm. Het ontwerpen van het hemdjuweel gebeurt bij modetekenen.
Week 2 : Het patroon tekenen van het hemdjuweel doen de leerlingen bij modevormgeving. Het basisjurkje wordt bij modepraktijk zelfstandig uitgevoerd.
Week 3 : Het hemdjuweel wordt vervaardigd bij modepraktijk. Daarna wordt het project afgerond en beoordeeld.

De keuze om te werken met basismodellen is er gekomen uit de visie dat dit productiever is en je op een meer eerlijkere manier kunt verbeteren. Zo kiezen ze toch altijd 3 verschillende modellen waarbij alle leerlingen een keuze vinden. Door het werken met basismodellen kunnen ze de productie van de leerlingen opdrijven om meer projecten te kunnen doen per schooljaar.

Als 1e project voor het 7de specialisatiejaar 'Modespecialisatie en Trendstudie' wordt er de studie van de rok gedaan. De leerlingen kiezen binnen de trend die ze aanleren bij het vak Trendstudie een rok uit de *Collezioni magazines*. De trendstudie is een zeer belangrijk aspect binnen de opleiding bij Ursulinen Mechelen, voornamelijk uit het opzicht dat leerlingen die afstuderen bij deze school niet terecht komen in de productieafdeling, meestal in het buitenland. De leerlingen komen voornamelijk in de Stylingafdeling terecht, deze bevindt zich nog in België. Daarom is het ook belangrijk dat we kijken naar de arbeidsmarkt waar de leerlingen terecht kunnen komen na het behalen van hun diploma. Dat dit belangrijk is blijkt ook uit een keuze die leerkrachten maken bij het selecteren van workshops, projecten, samenwerkingen met buitenschoolse activiteiten en stages.
Ook stellen ze mogelijke jobs en opleidingen voor die je kan doen na het behalen van je diploma.

Tijdens de opleiding is het belangrijk dat er ruimte is voor experimenteren. Het experimenteren hoeft niet altijd te slagen. Wanneer er bepaalde zaken mislukken tijdens het experimenteren leren de leerlingen hier vaak meer uit dan wanneer alles lukt van de eerste keer; zo werken ze verschillende projecten uit. Een voorbeeld van de vele recyclageprojecten binnen de opleiding is het ontwerpen van een nieuwe trend bestaande uit verschillende oude truien en ander textiel.

Het klassieke uitwerken van technieken wordt weinig of niet meer toegepast: de technieken die ze aangeleerd krijgen worden meteen verwerkt in een project. De leerlingen krijgen wel de mogelijkheid om de techniekenbibliotheek te raadplegen. Zo hebben ze in deze bibliotheek alle mogelijke technieken van de technische fiches met deel stappen ter beschikking van de leerlingen.

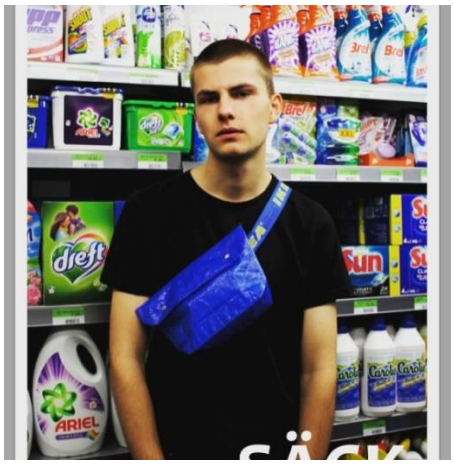
Ursulinen Mechelen werkt altijd met silhouetten. Zo werken ze nooit enkel een losstaand kledingstuk uit, maar steeds met een visie op een volledig silhouet,dit omdat in de modebranche ook altijd wordt gewerkt met volledige looks en niet met losstaande kledingstukken.

Verschillende buitenschoolse projecten
waaraan ze meewerken zijn:

- Stofferen van dierenfiguren voor de modeshow van Tom Brawne
- Workshop Lingerie
- M-Faire
- Backstage bij Dries Van Noten
- Backstage bij de Parijsfashionweek.
- Verschillende theaterstukken vb. De Dwazen van Neil Simon
- Zoo of life (musical van de Zoo van Antwerpen)
- Wedstrijd Euroskills
- Wedstrijd Kunstbende

Elk jaar is er ook een mini-onderneming waarin er samenwerking is tussen 1e en het 2e jaar. Dit jaar was een recycleproject uit herbruikbare shoppingbags. Waaruit ze heuptassen en strikjes maakten. Het 2° jaar start de volledige mini-onderneming op, het 1e jaar werkt de accessoires uit.

Bij creatie leren leerlingen hoe ze moeten *fotoshooten*. Ze leren hoe een professioneel fototoestel te gebruiken, een geschikte locatie te zoeken en hoe ze de aandacht van de klant moeten trekken door middel van een gepast lifestyleconcept. Wat gebeurt in samenwerking met de leerkracht Trend en Lifestyle.

De stageplaatsen worden niet enkel beperkt tussen kledingwinkels en de klassieke confectiebedrijven. Zo bieden ze in Ursulinen Mechelen ook stageplaatsen aan bij o.a. theaterhuizen (theater, opera, poppentheater, …), lingerie ontwerpers, accessoirebedrijven waar ze hoeden of tassen leren maken. Elk jaar worden mogelijke stageplaatsen gezocht voor de leerlingen; alsook bestaat er een Erasmusproject waarbij 7 leerlingen hun stage in Italië mogen lopen.

Verschillende projecten worden in groep uitgewerkt zoals bv. historische kostuums. Omdat ze moeten leren werken in een team, niet. alleen bij de uitwerking van de kostuums maar ook bij het opzoekingsgedeelte en bij het maken van de keuzes. Zo werken ze meestal in teams van 3 – 4 leerlingen.

13.1 Conclusie

Bij Ursulinen Mechelen wordt er naar het bredere aspect van de mode-opleiding gekeken; zo blijven ze niet enkel bij het productie stikken van modellen. En kan een leerling op meerdere vlakken kennismaken met mode. In de mode-opleiding is het onmogelijk om alles te zien. Daarom probeert de school op 2 jaar tijd zoveel mogelijk raakvlakken aan te bieden waar de leerlingen zich verder in kunnen specialiseren met het uitzicht op een job.

Het is ook vanuit dat opzicht dat Ursulinen Mechelen werkt met verschillende externe partners zowel op het gebied van stages, als workshops en projecten.

Ursulinen Mechelen werkt meestal op basis van projecten die deels vooraf bepaald zijn, maar ook nog met ruimte voor experimenteren en improvisatie door de leerlingen. Zo werken ze gewoonlijk met 3 basisstukken die de leerlingen zelfstandig moeten kunnen realiseren, daarnaast komt de uitbreiding zoals het maken van een hemdjuweel of beschilderen van tassen met een eigen gekozen techniek of …

Er wordt aan de leerlingen een ruime bibliotheek aangeboden met allerlei soorten technieken en deelstudies. Leerlingen zijn vrij om deze deelstudies te bekijken en eventueel zelfstandig na te maken. De deelstudies worden niet in de lessen gemaakt, maar worden meteen verwerkt in een kledingstuk.

Binnen de studie wordt nooit met een losstaand kledingstuk gewerkt maar bekijken ze het geheel als een silhouet bestaande uit bijvoorbeeld een broek met top en een mouwloze jas. Wanneer het volledige silhouet klaar is wordt deze gestyled voor een fotoshoot.

Er worden zowel individuele projecten als groepsprojecten aangeboden. Deze projecten kunnen binnen eenzelfde klas of in samenwerking met 1e en 2e jaar gebeuren.

De leerlingen worden voornamelijk gevormd om aan de slag te kunnen op de arbeidsmarkt voor een creatieve en stylingfunctie. Sommige leerlingen hebben ook de ambitie om een mode-opleiding te volgen op academisch niveau in binnen- of buitenland.

14 Enquêtes bij leerkrachten in de 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop

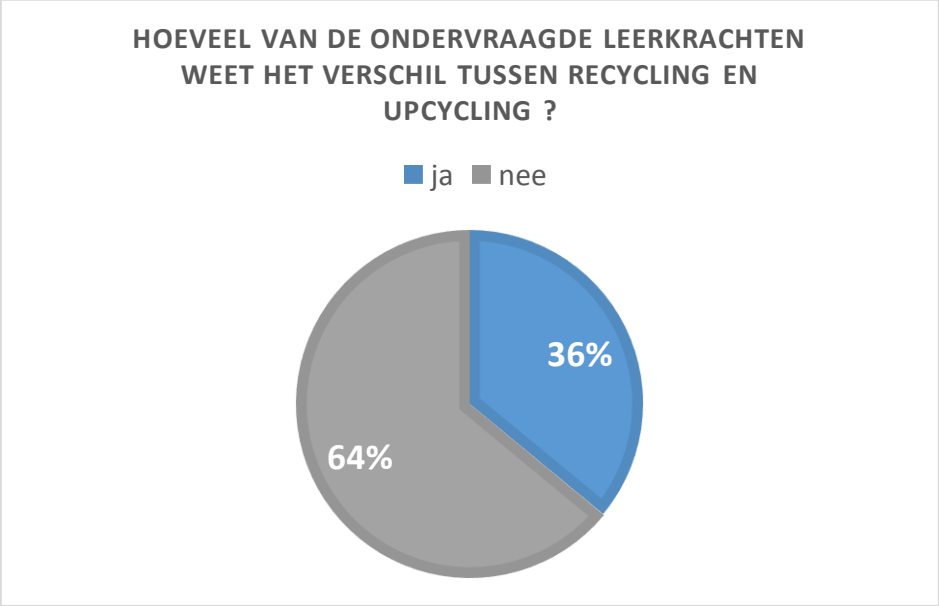
Na het interview met Isabelle Tack en Sarah Casier en de literatuurstudie wensten we ook feedback van de modeleerkrachten, 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop. Na het eerste contact via mail hebben we jammer genoeg weinig tot geen reacties ontvangen op de enquête.
In Vlaanderen hebben we 36 scholen die mode onderwijzen. Van 26 scholen hebben we op GIP-dagen voor leerkrachten op 24 en 26 april 2018 kunnen interviewen of een enquête kunnen afnemen.
Via deze interviews en enquêtes hebben we hun blik op de modeafdeling va nuit het standpunt van de modeleerkracht in kaart gebracht, alsook de kijk op de leermotivatie van de leerlingen.

14.1 Resultaten + analyse

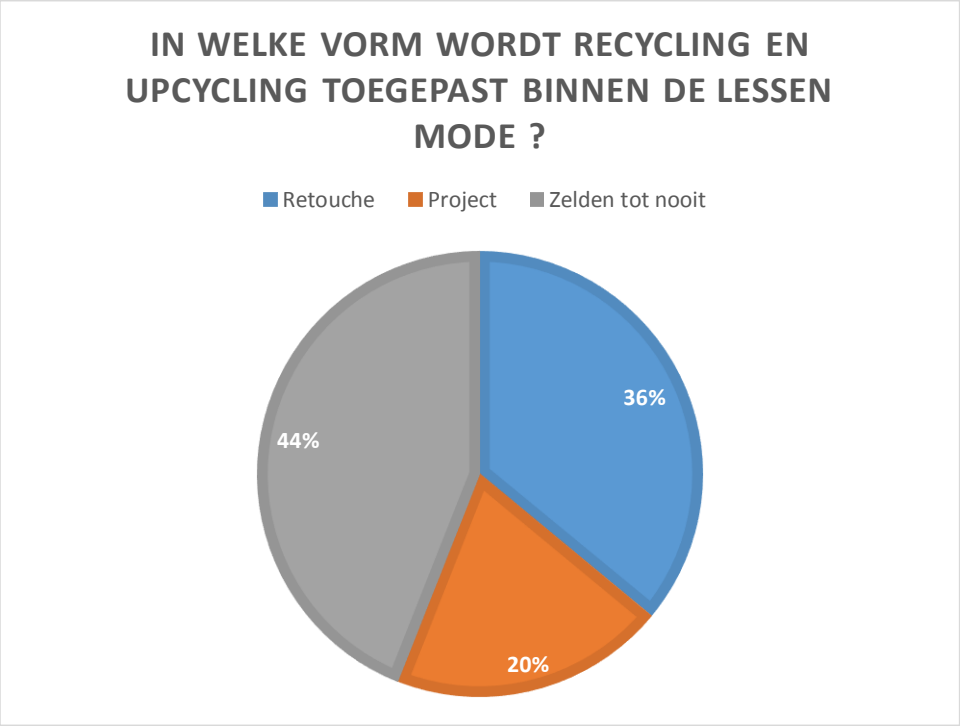
Zo hebben we ons voornamelijk gericht op de 3 grote pijlers (recycling en upcycling, trend en lifestyle en projectmatig werken) die we ontdekten tijdens het bestuderen van de leerplannen van KOV.
De volledige enquêtes kunnen altijd worden opgevraagd eveneens ook het Excel bestand met vergelijkingen tussen de verschillende scholen. Tijdens de enquête hebben we volgende resultaten gevonden.

14.1.1 Recycling – Upcycling

Als onderdeel wensten we het gegeven Recycling en Upcycling in kaart brengen. Omdat dit een belangrijk punt in de vernieuwing en visie van KOV bleek te zijn.

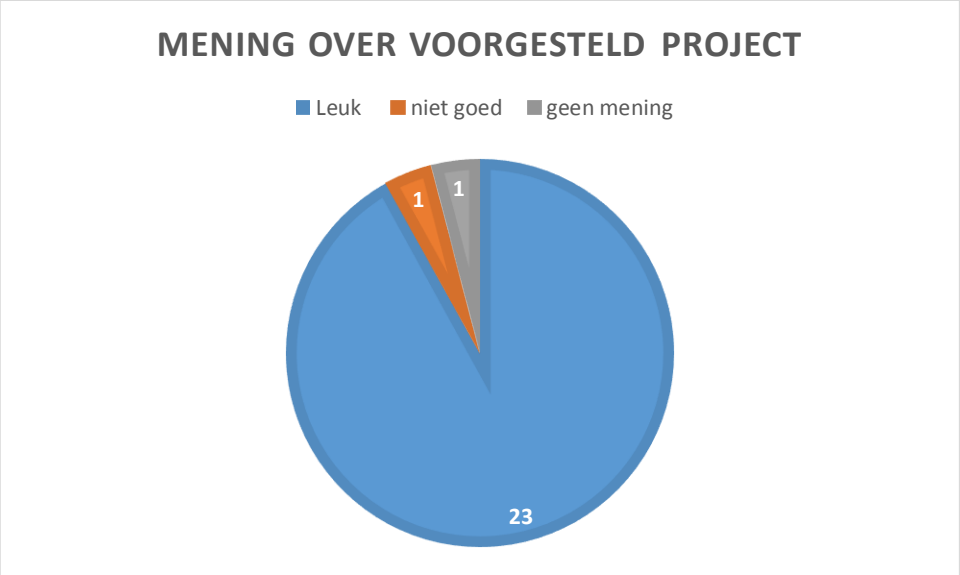

Uit de enquête bleek dat slechts 36% het verschil tussen recycling en upcycling kent. Jammer genoeg wist het overgrote merendeel niet wat recycling betekende; dat was volgens hen een vorm van retouches zoals een broek inkorten. En dat upcycling een vorm van kledingstukken pimpen was. Dit is dus een belangrijk punt in onze handleiding om eerst het verschil tussen recycling en upcycling duidelijk te maken.
Recycling betekent voornamelijk van “afval” terug een grondstof maken, waarvan men terug nieuwe producten kan maken.
Upcycling is voornamelijk het hergebruiken van kledingstukken (al dan niet in de gehele vorm).

Uit onze vorige vraagstelling bleek al dat 64% niet wist wat recycling of upcycling inhield. En dat werd in deze bovenstaande vraag alleen maar bevestigd, waardoor het ook niet voldoende kan worden toegepast. Daarom past 44% recycling of upcycling niet toe in de huidige mode-opleiding. Terwijl 36% ziet recycling en upcycling als een vorm van retouche van kleding; slechts 20% past recycling of upcycling toe in een project. In IMS Borgerhout werken ze een recycleproject uit om van verschillende producten (oude kleding) een jas te maken: ze bekijken de oude kleding als een grondstof voor een zomerjas. In het Onze-Lieve-Vrouwe-instituut te Poperinge maken ze van een volwassen broek een kinderbroek. In Viso Gent hebben ze het project : *theaterkleding maken uit tweedehands kleding*. Andere scholen passen soms eens een project toe waarin ze een kledingstuk ‘’pimpen”. Wanneer ik de scholen die zelden tot nooit iets doen rond recycling en of upcycling vraag naar het waarom ze hierrond geen projecten doen, krijg je meestal als antwoord: te weinig tijd, komt niet voor in het leerplan, aan zulke projecten kun je weinig leerplandoelen koppelen en weinig tot geen interesse van de leerlingen.

We hebben een volgend project aan de leerkrachten voorgesteld rond upcycling.
Vb upcyclingproject : Een oud jaren ‘70 hemd kopen voor 1,00€. En deze Instagramwaardig stylen of aanpassen. Door bv de kraag eraf te halen en te vervangen door een eigen ontworpen kraag. En mouwen in te korten tot driekwart (eventueel andere mouwsplit en polsboord) en het hemdje te centreren.

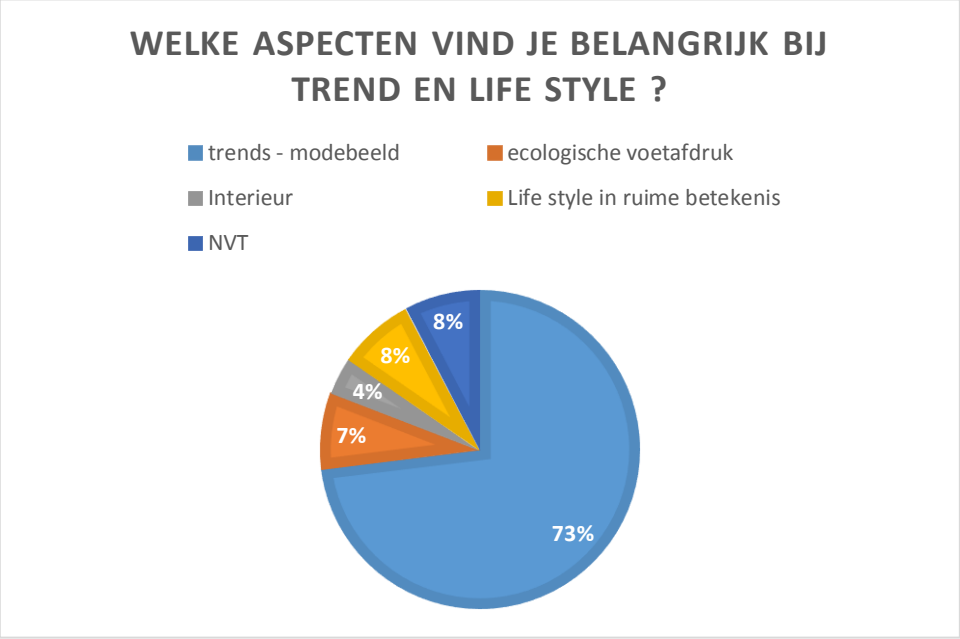

Uit deze stelling lijkt dat 23 leerkrachten het een goed project vinden en zeker bruikbaar tijdens de lessen. De leerkrachten vonden het interessant omdat het aansluit bij de leefwereld van de kinderen, zodat ze hiermee een mentaliteitswijziging kunnen bekomen door leerlingen meer attent te maken op onze verspilling binnen de mode-industrie; een goedkoop werkstuk met de mogelijkheid om verschillende leerinhouden aan te kunnen koppelen. Volgens het PRIZMA CAMPUS IDP in Izegem is dit een zeer leuk project om tijdens de lessen retouche uit te voeren. De standaardoefening waarbij de leerlingen bijvoorbeeld een jeansbroek moeten inkorten met 3 cm. Om ze daarna opnieuw te verkorten met het behouden van de oorspronkelijke zoom, om ze vervolgens nogmaals in te korten met 2cm en zo verder tot je van een lange broek een korte jeansshort hebt. Het voorgestelde project biedt een mogelijkheid om van retouches ook een leuke les maken, zeker wanneer leerlingen extra gestimuleerd worden om de eindresultaten te tonen op een Instagramshoot.
De enige leerkracht die het een minder goed project vond was voornamelijk van de overtuiging dat de leerlingen niet geïnteresseerd zijn in zulke projecten : er werd gevreesd dat dit voornamelijk niet creatief genoeg is. Een verklaring voor deze mening is misschien te zoeken in het feit dat de leerkracht het vak Creatie geeft.

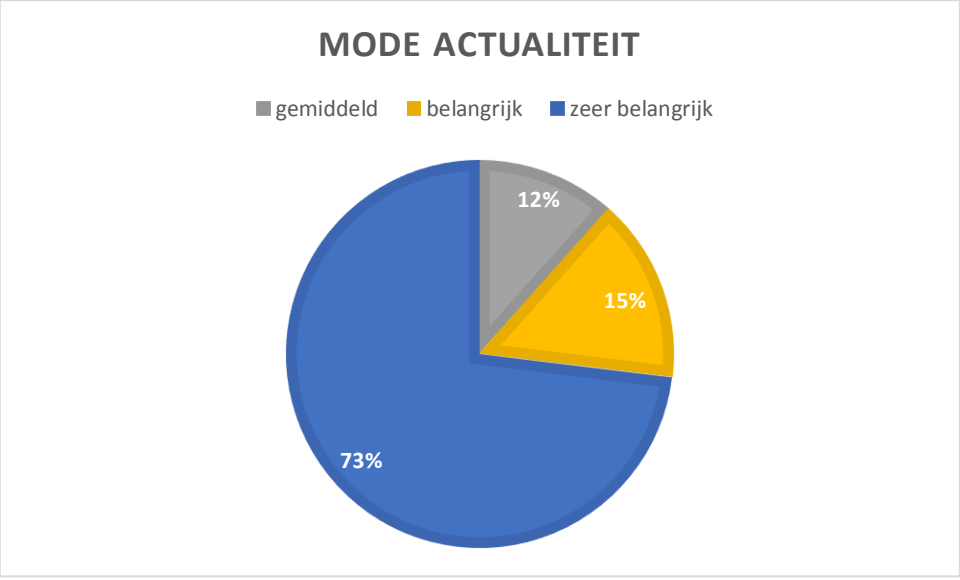
14.1.2 Trend en Lifestyle

Het volgende belangrijke punt in het leerplan is trend en lifestyle. In het leerplan wordt het vaak samengenomen tot één begrip terwijl dat uit de literatuurstudie bleek dat dit toch wel 2 totaal verschillende termen zijn. Trends richten zich voornamelijk op nieuwe invloeden in onze modewereld. Bijvoorbeeld de nieuwe trend voor het aankomende modeseizoen. Trends zijn

meestal manieren van combineren, dragen, verschillende stijlen,… Lifestyle daarentegen is een marketingterm die zich voornamelijk richt op een levensstijl van de consument.

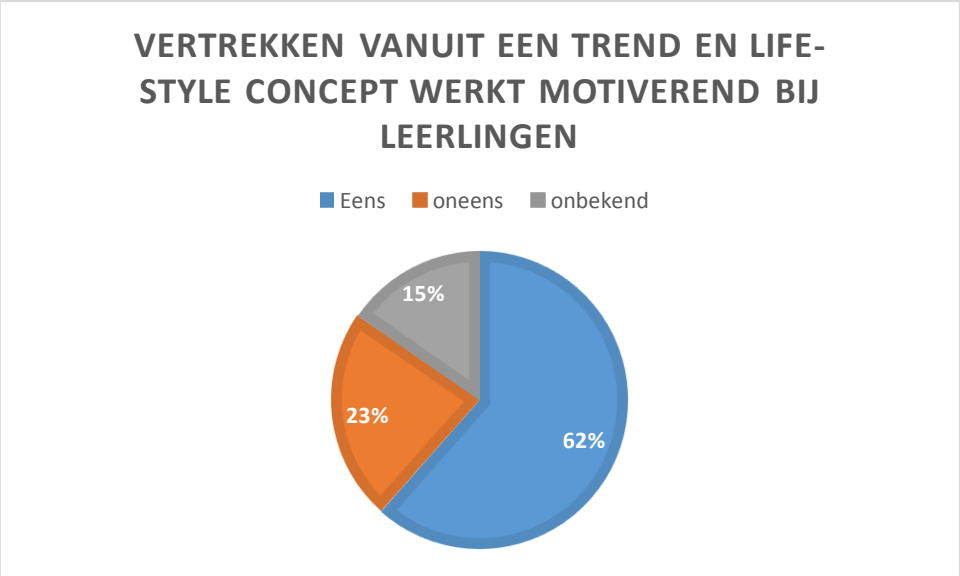

Onze 1e vraag was hoe belangrijk leerkrachten trend en lifestyle vinden. Zo bleek dat 73% van de ondervraagden enkel het trends - modebeeld belangrijk vindt, 8% lifestyle in combinatie met trends belangrijk acht. Een leerling moet weten in welke lifestyle een klant zich bevindt om beter persoonlijk advies te kunnen geven. Hierbij is het belangrijk dat je de verschillende lifestyleconcepten kent en weet waaraan deze te herkennen zijn. 7% vindt het belangrijk ook naar de ecologische voetafdruk te kijken binnen trend en lifestyle. Slechts 4% vindt interieur een belangrijk gegeven binnen een trend en lifestylestudie.

Naar aanleiding van het gesprek met Sarah Casier bleek dat mode-actualiteit ook een zeer belangrijk punt is binnen de 3egraad Moderealisatie en -verkoop. Nu bleek dat mode-

actualiteit weinig tot niet voor komt binnen het leerplan. Gelukkig vindt 73% van de leerkrachten mode-actualiteit zeer belangrijk binnen de lessen, maar wanneer we bij hen gaan polsen naar het toepassen van mode-actualiteit binnen de lessen merken we op dat de meeste leerkrachten enkel binnen een project aan mode-actualiteit werken. Gelukkig zijn er ook enkele leerkrachten die intensiever omspringen met mode-actualiteit. Zo heeft het Sint Ursula Instituut te Lier elke week verschillende mode-artikelen in de rubriek “Nieuws van de week”. Verschillende andere scholen zoals onder andere Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartinstituut in Waregem en PRIZMA CAMPUS IDP in Izegem doen voornamelijk aan mode-actualiteit wanneer er bepaalde evenementen zijn zoals belangrijke modeshows, museumcollecties, nieuwe seizoenen, nieuwe trends die ontstaan, …
De meeste leerkrachten houden zichzelf op de hoogte door middel van magazines, kranten en tv. Jammer genoeg gaan ze niet actief op zoek naar nieuwigheden en is het eerder door toevalligheden dat ze bijblijven. Voornamelijk de jongere leerkrachten gaan zélf actief op zoek naar nieuwtjes. Het Sint Ursula Instituut werkt met een beurtrol om de wekelijkse artikelen rond mode op te zoeken. We merken ook op dat sociale media nog niet of te weinig worden gebruikt bij de modeleerkrachten, evenmin als belangrijke internetpagina’s (zoals Lookbook, style.com, Vogue, …).

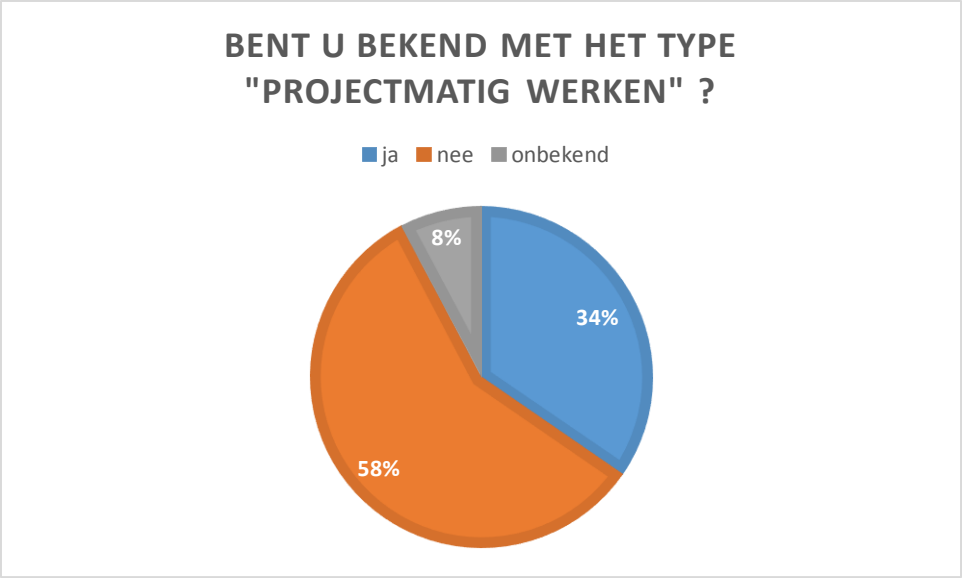

Onze volgende stelling waarover we graag de mening van de leerkrachten wensten was over de motivatie bij leerlingen wanneer je de les opbouwt vertrekkend uit een trend en lifestyleconcept. 62% van de leerkrachten was ervan overtuigd dat de leerlingen dan meer gemotiveerd zouden zijn. Daarentegen was 23% niet akkoord met de stelling : zij vonden het vrij “saai” om de lessen te laten vertrekken vanuit een trend en lifestyleconcept. Zij hadden voornamelijk in het achterhoofd dat leerlingen dit niet interessant genoeg vinden om hen extra te motiveren bij de lessen mode. Naar aanleiding van deze vraag kwam IMS Borgerhout met het probleem waarmee zij vaak te kampen hebben tijdens de lessen mode en voornamelijk trend en lifestyle: zij zijn namelijk een cultureel gemengde school. Wanneer leerkrachten het bij trend en lifestyle hebben over westerse culturen reageren leerlingen van een andere cultuur vaak met tegenzin. Daarom vroegen zij ons of er een mogelijkheid bestond

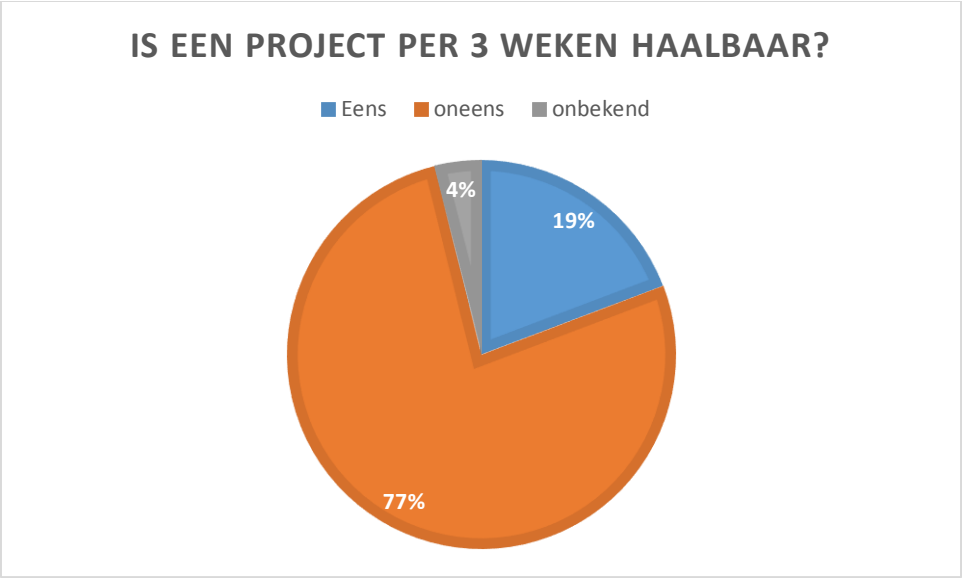
om in onze handleiding een stukje te verwerken rond trend en lifestyle om leerlingen met een andere culturele achtergrond ook te kunnen betrekken bij deze lessen.

14.1.3 Projectmatig werken

Een volgend onderdeel in onze handleiding is projectmatig werken. Projectmatig werken is voornamelijk de leerstof verwerken in een project met de mogelijke vrijheid voor improvisatie, en met het oog op het bereiken van een doel; de weg die men aflegt om dit doel te bereiken is nieuw of onbekend.

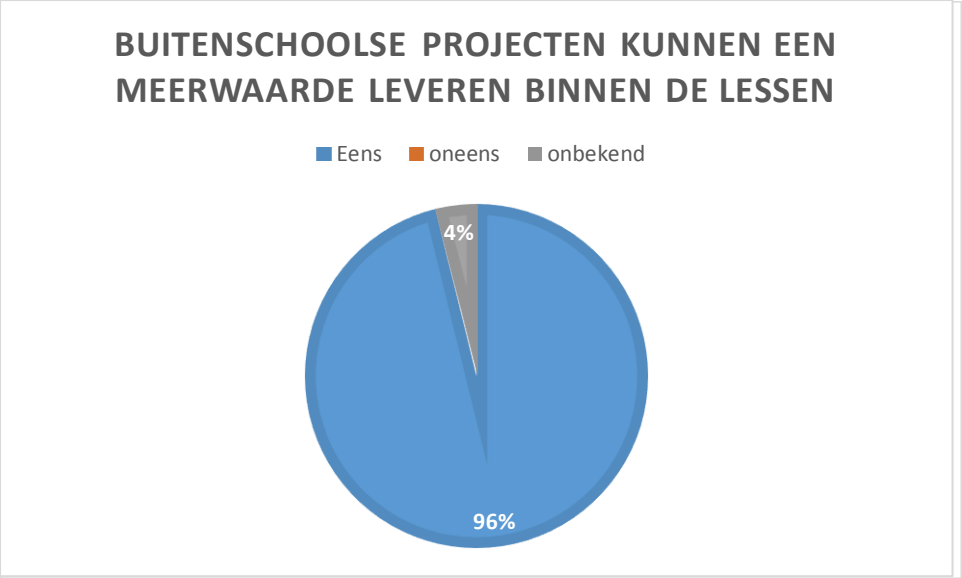

34% van de leerkrachten weet wat projectmatig werken is. Bij de individuele gesprekken merken we op dat minder dan de helft van deze 34% ook effectief deze procedure toepast binnen de lessen. Tevens vraagt het een goede voorbereiding door het leerkrachtenteam. Dat niet alle leerkrachten dezelfde investering willen doen komt vaak als argument naar boven. Projectmatig werken geeft ruimte om te improviseren bij bepaalde situaties : je werkt niet ‘op routine’ Maar de overgrote meerderheid weet niet wat dit proces precies inhoudt.

Naar aanleiding van het gesprek met Isabelle Tack wordt duidelijk dat voornamelijk de leer-en werksnelheid bij leerlingen nu op dit moment veel te laag ligt waardoor de productie ook veel lager ligt dan gewenst. Tijdens mijn stageperiode, die ik liep bij Sint-Maarten Bovenschool te Beveren, bleek dat het productieniveau van deze leerlingen veel hoger ligt, voornamelijk omdat zij werken met projecten bestaande uit 3 weken (elke 3 weken begint er telkens een nieuw project). Zo heb ik tijdens mijn stageperiode 2 weken voorbereiden van de Petrabloes gegeven. Dit hield in dat de leerlingen in deze 2 weken konden oefenen op het volledig zelfstandig produceren van de bloes (knippen, subassemblage en assemblage, eindstrijk). In de 3e week kregen de leerlingen 11 uur de tijd om de volledige bloes zelfstandig te maken. Uit het gesprek met Sarah Casier bleek dat de leerlingen in het begin het tempo gewoon moeten worden, maar eenmaal zij dit aankunnen worden er veel meer én leukere projecten uitgewerkt met de leerlingen. Zo geeft Sarah Casier af en toe een vrij project waar de leerlingen gezamenlijk mogen kiezen wat zij gaan maken. Dit vrije project mag maar 1 week duren en zo kunnen ze per half jaar 3 vrije projecten uitwerken.

In de enquête polsten we ook naar de mening van de leerkrachten over het starten van een nieuw project per 3 weken. Daaruit bleek dat 77% het daar niet mee eens is. Zo gaven ze vooral aan dat het tempo en de druk veel te hoog zouden zijn, er zijn te weinig lesmomenten binnen een week en dat er teveel mode uren wegvallen. Algemeen werd aangenomen dat de leerlingen niet altijd even gemotiveerd zijn en hierdoor de lessen ook vaak trager verlopen dan gewenst. De meeste leerkrachten waren het erover eens dat ze 5 weken nodig hebben per project. 1ste week : model, patronen, materialen. 2° week: knippen en voorbereiding, 3e en 4de week: subassemblage en de 5e week assemblage.
Slechts 19% is het eens met de stelling. Zij vonden het belangrijk dat het werktempo van de leerlingen omhoog gaat, het huidige tempo ligt te laag. Ook werd aangegeven dat als de leerkracht een goede voorbereiding heeft het over 2 weken zelfs moet lukken.

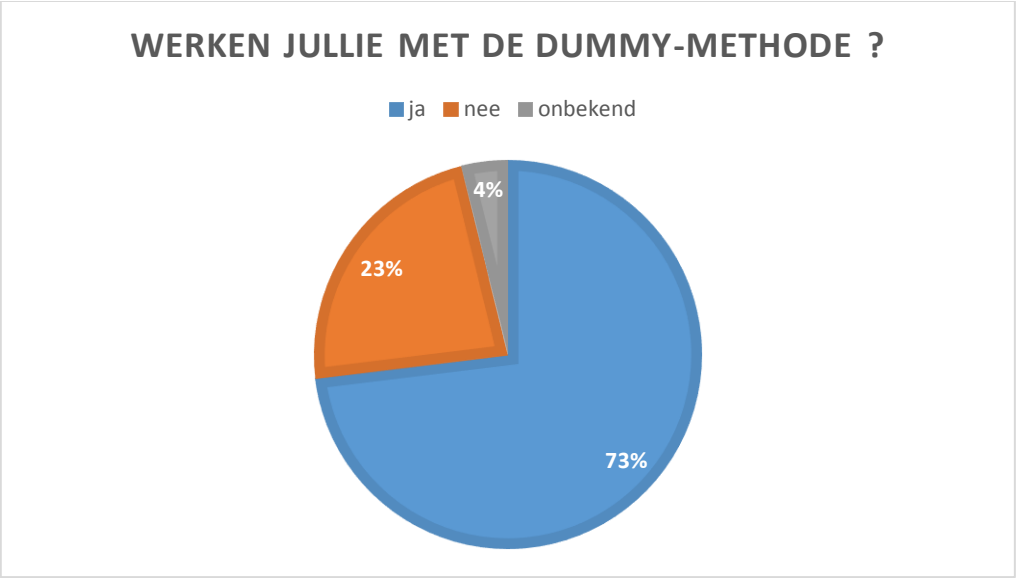

96% van de leerkrachten vindt dat buitenschoolse projecten een meerwaarde kunnen bieden binnen de modelessen. Zo blijkt dat 60% van dit totaal voornamelijk denkt aan *werkplekleren* (stages) en slechts 36% dit gegeven ook ruimer bekijkt onder de vorm van workshops, wedstrijden, …

Het grootste obstakel is het kostenplaatje dat hiermee verbonden is zoals vervoer, werkveldbegeleiding, … Ook het voorbereidend gehalte is vaak te groot om zulke projecten te doen met leerlingen.

Ook al vindt 96% het een meerwaarde en een absolute must binnen de opleiding, vrezen ze voor de reactie dat BSO leerlingen hierin niet geïnteresseerd zouden zijn.

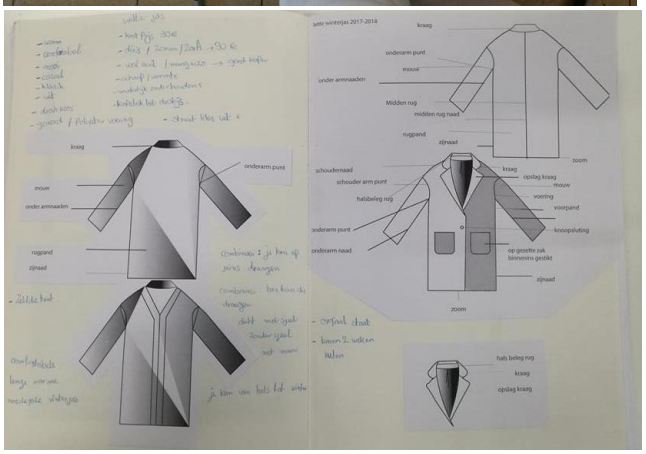
Tijdens mijn stageperiode heb ik daarom de proef op de som genomen en een workshop theatermake-up aangeboden die door een buitenschoolse make-upartieste werd gegeven. Hieruit bleek dat 90% van de leerlingen dit een positieve bijdrage vond tijdens de modeweek.

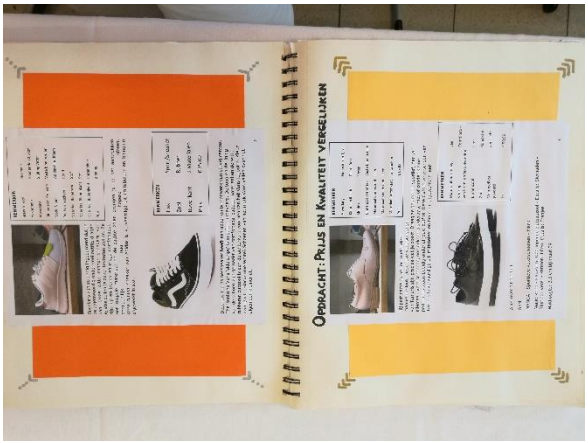

73% van de leerkrachten werkt al met de dummy-methode of zijn toch van plan dit het komende schooljaar in te voeren.
Deze dummy methode zouden een vereiste zijn bij de doorlichting. Nochtans werkt 23% hier nog niet mee.
Sommige leerlingen vinden de dummy een zeer leuk gegeven en investeren hier ook veel tijd en moeite in om er een prachtig portfolioboek van te maken

14.1.4 Leerling gericht werken

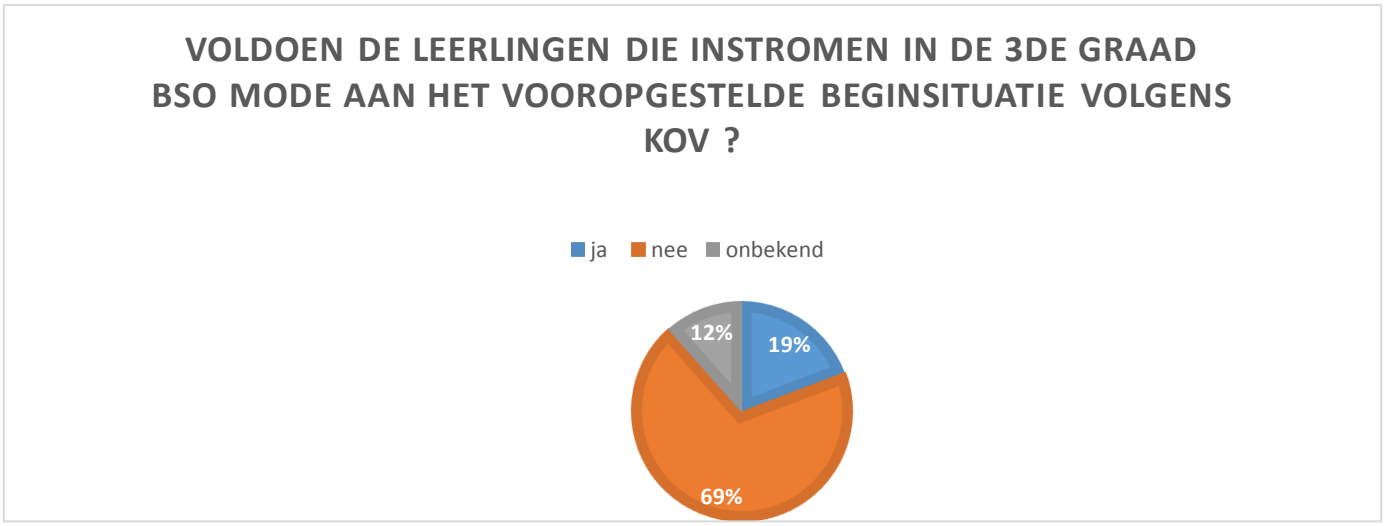
De beginsituatie waar we op verder werken in de 3de graad. Dit is opgesteld uit het idee dat de meeste leerlingen doorstromen van de 2de graad Moderealisatie en presentatie.
Beginsituatie opgenomen in het leerplan :

Van een leerling die voor deze richting kiest kan men verwachten dat hij/zij:

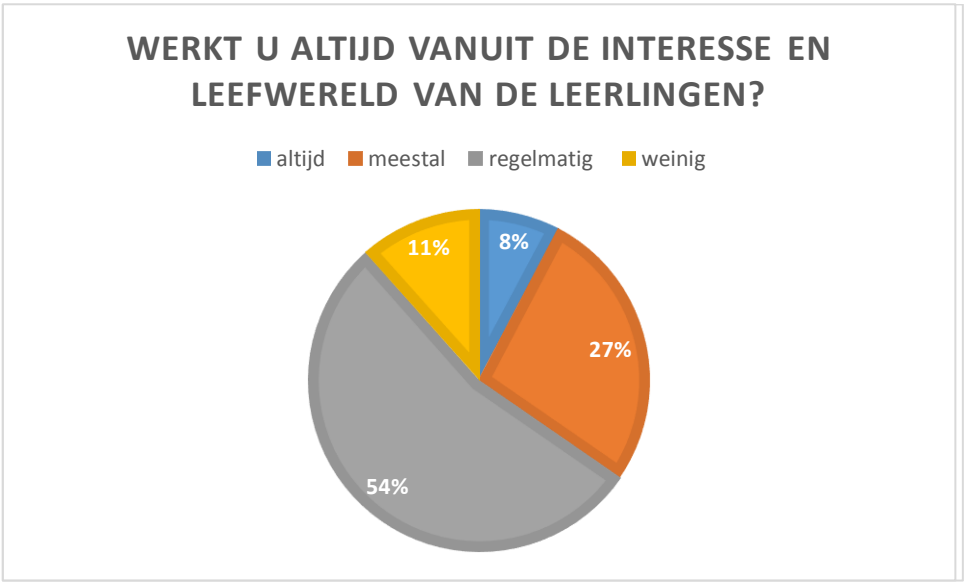
- interesse heeft voor mode en lifestyle in het algemeen en de modetrends volgt;
- met klanten wil communiceren teneinde modeartikelen te verkopen;
- graag op een constructieve en respectvolle manier wil omgaan met mensen;
- bereid is om zowel zelfstandig aan het werk te gaan als samen te werken in een team;
- met nieuwe technieken wil leren werken en die toepassen in eigen of te retoucheren realisaties;
- bereid is zich voldoende in te zetten om nauwkeurig te werken;
- de bereidheid heeft om eigen digitale vaardigheden voortdurend verder te ontwikkelen.

(KOV, 2016)

We vroegen tijdens de enquête aan de leerkrachten mode of de leerlingen voldoen aan de vooropgestelde beginsituatie die opgenomen is in het leerplan.

69% van de leerkrachten gaat niet akkoord met de beginsituatie die opgenomen is in het leerplan. Slechts 19% van de leerkrachten is het eens met de beginsituatie. Het is vaak afhankelijk van leerling tot leerling. Volgens de leerkrachten kan deze beginsituatie behaald worden op het einde van de 3de graad. De leerlingen zijn nog niet matuur genoeg na het afgronden van de 2de graad. Ook spelen de factoren mee dat leerlingen van een andere richting kunnen instromen na het aantonen van genoeg motivatie om te starten in de 3de graad Mode. Dit staat ook beschreven in het leerplan dat leerlingen met een hoge motivatie en inzet kunnen starten in de 3de graad Mode. Volgens enkele ondervraagden heeft het M-decreet ook een nadelige invloed op deze beginsituatie. Nochtans met voornamelijk enkel attitudes omschreven in de beginsituatie, vermeldt 10% van de leerkrachten die niet akkoord gingen met deze stelling dit als nadelig gegeven. Deze attitudes zijn sterk afhankelijk van leerling tot leerling.

8% vertrekt altijd vanuit de leefwereld van de leerlingen. 27% past de leefwereld van de leerlingen meestal toe. Toch moeten we positief opmerken dat 54% de leefwereld regelmatig toepast. De voornaamste reden hiervoor is dat niet voor ieder lesonderwerp de leefwereld

zich laat lenen. De leefwereld van de leerlingen is vaak te begrensd om hiermee aan de slag te gaan. 11% past de leefwereld maar weinig toe; vooral bij praktijklessen zoals stikken van modellen, biedt het weinig tot geen meerwaarde. Nochtans is en blijft werken vanuit de leefwereld van de leerlingen zeer belangrijk.

50% van de leerkrachten geeft aan dit als meerwaarde te zien naast de huidige leerplannen. Ook vragen ze als extra gegeven om de leefwereld van de leerlingen centraler te plaatsen zodat ze deze meer kunnen toepassen bij de lessen, zelfs wanneer de onderwerpen zich er minder toe lenen.

Slechts 23% is minder overtuigd van het nut van deze leidraad. De voornaamste reden hiervoor is dat de eigen keuze binnen het team naar de achtergrond wordt geschoven en ze zich te verplicht voelen om de voorbeelden toe te passen.

Anderzijds zou de meerderheid graag jaarlijks een update versie van de handleiding ontvangen met verschillende projecten die ze kunnen gebruiken tijdens de lessen.

14.2 Conclusie

De leerkrachten Mode hebben de vernieuwingen al meegekregen binnen de hervormingen aan de hand van voorgesprekken, vooronderzoek en via bijscholingen.
Niet alle leerkrachten hebben deelgenomen aan deze activiteiten. Ook is het praktisch omzetten in lespraktijken zeer moeilijk. En velen weten niet hoe dit aan te brengen. Ze grijpen vaak terug naar de standaarden, zoals bij recycling en upcycling de gewone klassieke retouches worden gehanteerd.
Voornamelijk de jongere en extreem gepassioneerde leerkrachtenteams investeren zeer veel tijd in nieuwe projecten, vernieuwende toepassingen,... voor de mode-opleiding.
Uit de interviews en enquêtes bleek dat leerkrachten voornamelijk op zoek zijn naar :

- inspiratievoorbeelden die ze zelf kunnen aanpassen of die inspiratie geven om een eigen project te verzinnen.
- kant-en-klare modellen waar ze het nieuwe schooljaar aan de slag mee kunnen gaan.

Daarom is het belangrijk om een ondersteunende handleiding te maken met vernieuwende toepassingen en voorbeelden gekoppeld aan de leerplandoelen de zowel voorbeelden geeft van een uitgewerkt product als een leidraad biedt om zélf een project op te starten.
Ook is het belangrijk om per onderdeel uit te leggen wat het precies betekent en welke visie het KOV hierover heeft.

Ursulinen Mechelen daarentegen is zeer vooruitstrevend op het vlak van vernieuwingen door een duidelijke visie binnen een vooruitstrevend team. Zo werken zij voornamelijk gericht op de bedrijfswereld en proberen ze alle verschillende raakvlakken aan te toetsen waarin de leerlingen zich kunnen specialiseren of tewerkgesteld in kunnen worden. Voor hen is het heel belangrijk om de huidige maatschappij te betrekken in de studie op vlak van de problematieken binnen de mode-industrie zoals recycling en upcycling.
Leerlingen die afstuderen na de Se-n-Se komen voornamelijk terecht in een stylingfunctie. Omdat de volledige styling voornamelijk nog in België wordt uitgevoerd; het productieproces gebeurt voornamelijk in het buitenland.

15 Conclusie voor een ondersteunende handleiding

Uit het onderzoek kunnen we vaststellen dat een handleiding een meerwaarde en een houvast kan bieden voor de leerkrachten binnen de 3egraad omdat de vernieuwing nog niet voldoende is ingeburgerd.
KOV is gestart met de vernieuwing 2de graad BSO Moderealisatie en presentatie in het schooljaar 2014-2015. De vernieuwing 3de graad BSO Moderealisatie en presentatie is gestart in het schooljaar 2016-2017.
Het KOV biedt het leerplan aan als leidraad. Met de vernieuwing heeft KOV ook verschillende bijscholingen georganiseerd voor leerkrachten om de vernieuwing binnen het modeonderwijs zo optimaal mogelijk in te zetten in de 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop.

Het is belangrijk om de leerlingen niet op te leiden voor één beroep. Vermits beroepen steeds sneller veranderen. Omdat bedrijven de voorkeur geven aan veelzijdige medewerkers is het belangrijk om onze leerlingen een zo breed mogelijke vorming te geven.
Naast **mode in de bredere betekenis**, staan ook **de leerlingen** centraal binnen het nieuwe leerplan dat gebaseerd is op gedifferentieerd werken en het leren **leren** van de individuele leerling.
Het projectmatig en conceptueel werken is voornamelijk belangrijk binnen het vak CPL. Wat een clustervak is van de oude opsplitsing modetekenen, verkoopkunde, artikelkennis en etalage. Door deze vakken samen te voegen tot één vak is het belangrijk dat er vakoverschrijdend gewerkt wordt en niet per onderdeel. Dit is ook een van de belangrijkste kenmerken wanneer men aan de slag gaat met projectmatig werken.
Recycling en upcycling heeft voornamelijk een plaats gekregen bij het christelijk mensbeeld, waar men de leerlingen wil omvormen tot “mens”. Door hen tools aan te reiken zoals communicatieve vaardigheden, ethisch denken met betrekking op de erbarmelijke werkomstandigheden binnen de mode-industrie, respectvol omgaan met de medemens, kritisch denken en keuzes maken op basis van duurzaamheid.
Ook binnen het keuzevak retouche is recycling en upcycling belangrijk, voornamelijk op het duurzaamheidsaspect.
Lifestyle komt terug bij 4 de vakken : CPL, Mode, Retouche en Confectie. Men vertrekt altijd vanuit een trend en lifestyleconcept om de lessen op te bouwen.
CPL richt zich voornamelijk op lifestyle, esthetiek, commerciële gerichtheid en kennis van de mode en interieursector.
Bij Mode wordt er voornamelijk gewerkt op lifestyle waarvan mode in de brede betekenis deel uitmaakt.
In het vak Retouche is het belangrijk om in overleg met de klant retouches op een technisch correcte wijze uit te voeren rekening houdend met de esthetische gangbare trends.
Binnen het vak confectie is het belangrijk om voornamelijk prototypes te realiseren of productie op te volgen.
Hedendaagse trends opvolgen aan de hand van mode-actualiteit is binnen lifestyle zeer belangrijk.

Als we nagaan in welke mate deze pijlers : mode in de bredere betekenis, de leerling, projectmatig en conceptueel werken, recycling en upcycling en lifestyle - worden toegepast binnen de lessen merken we in ons onderzoek op dat dat jammer genoeg maar laag scoort.
Zo weet 64% niet wat Recycling en upcycling inhoudt. en blijken de lesinhouden voornamelijk enkel gegeven te worden bij retouche. Als voorbeeld hiervan een makkelijk toepasbaar project : een oud jaren '70 hemd gekocht voor 1€. En deze Instagramwaardig stylen / aanpassen door bv de kraag eraf te halen en te vervangen door een eigen ontworpen kraag., de mouwen in te korten tot driekwart (eventueel andere mouwsplit en polsboord) en het hemdje te centreren.
Uit deze stelling blijkt dat 92% van de leerkrachten het een goed project vindt en zeker bruikbaar tijdens de lessen. Ze vonden het vooral interessant omdat het aansluit bij de leefwereld van de leerlingen zodat ze hiermee een mentaliteitswijziging kunnen bekomen, de leerlingen meer attent te maken op onze verspilling binnen de mode-industrie of een goedkoop werkstuk creëren met de mogelijkheid om verschillende de leerinhouden aan te kunnen koppelen.
En toch past 44% van de leerkrachten zelden tot nooit een recyclingproject toe binnen de modelessen.
Slechts 20% past naast retouche ook recycling of upcycling toe in de lessen Mode of CPL.
73% van de leerkrachten vindt mode-actualiteit zeer belangrijk. Al passen de meeste leerkrachten deze enkel toe binnen een project. Mode-actualiteit is een belangrijk gegeven binnen trend en lifestyle wat ook een belangrijk onderdeel is voornamelijk bij CPL. Niettemin verwacht KOV vanuit het leerplan ook dat de leerkrachten bij Mode, Confectie en Retouche ook een trend en lifestylecontext schetsen of hanteren bij de lessen.
Toch is slechts 62% er van overtuigd dat les geven vertrekkend vanuit een trend en lifestyleconcept motiverend werkt bij de leerling.
De 3de pijler waarop KOV zich richt is het projectmatig en conceptueel werken. Zo heeft KOV een nieuw vak CPL genaamd - dit is de samensmelting van 4 vakken Mode tekenen, Verkoopkunde, Artikelkennis en Etalage. CPL richt zicht voornamelijk op lifestyle, esthetiek, commerciële gerichtheid en kennis met betrekking tot de mode- en interieursector. Door de samensmelting is het gemakkelijker om binnen de verschillende contextgebieden verbanden te leggen en meerdere gebieden aan bod te laten komen binnen lessen. Ook is het belangrijk volgens de visie van Isabelle Tack om samen te werken met andere vakken dit staat ook in het leerplan om samen met de vakken Engels, Frans, PAV en MAVO te werken.
Deze samenwerking is één van de belangrijkste pijlers bij Projectmatig werken. Ook gaf 96% van de leerkrachten aan dat buitenschoolse projecten een meerwaarde kunnen bieden binnen de lessen.
Als laatste punt haalden we naar voren dat het nieuwe leerplan voornamelijk leerlinggericht is; de eigen individuele ontwikkeling staat hierin centraal en het is belangrijk dat hij/zij zich op zijn eigen tempo kan ontwikkelen.
50% van de leerkrachten geeft aan dat een handleiding als leidraad een meerwaarde kan zijn naast de huidige leerplannen. Zo kwam er ook de vraag vanuit IMS Borgerhout om andere culturen te integreren bij de lifestylelessen om de leerlingen extra te motiveren.
De meerderheid van de leerkrachten willen graag jaarlijks een geüpdate versie van de handleiding ontvangen met verschillende projecten die ze kunnen gebruiken tijdens de lessen.

Het is voor deze bachelorproef een te grote opdracht een complete handleiding te ontwerpen waarin alle leerinhouden zijn geïntegreerd en van mogelijke projectvoorbeelden te voorzien. Daarom focussen we ons in de handleiding voornamelijk op een recyclingproject vertrekkend vanuit een lifestyleconcept.
De keuze voor een recycleproject kwam er door de stageschool die een project rond recycling wou opstarten gedurende de Modeweek.
De andere aspecten zoals diversiteit, projectmatig werken, mode-actualiteit en upcycling zullen aangehaald worden met enkele voorbeelden en actuele werkvormen.
Deze kunnen na het afronden van de bachelorproef nog worden uitgebreid om in het werkveld ingezet te worden.

15.1 Ondersteunende handleiding

15.1.1 Ideeënschets

Het doel van onze ondersteunende handleiding voor leerkrachten is hen een leidraad aan te bieden om cursusmateriaal te ontwerpen met hedendaagse voorbeelden aangepast aan de leefwereld van de leerlingen.

15.1.2 Opstelling

- Inleiding
    - Vernieuwing binnen Mode
    - Vernieuwing binnen CPL
- Diversiteit
- Recycling
    - Wat zou een project over Recycling moeten bevatten?
    - Voorbeeld inhoud cursus: Recycling
- Upcycling
- Mode-actualiteit
    - Bezoek aan modegerelateerde activiteiten
    - Digitale bronnen
    - Magazines
    - Sociale Media
- Ontwerpen van een cursus : richtlijnen

16 Aanleiding voor de keuze van het project.

Tijdens mijn lange stage kreeg ik de kans om een project op poten te zetten namelijk iets voor de Mode week. De voorafgaande jaren hadden ze al gewerkt rond lingerie, kunststromingen, kleding uit papier, …
Al vrij snel ontstond in een gesprek met Sarah Casier het idee om onze leerlingen een stukje cultuur te laten brengen en daarom legden we meteen de link met het thema Theater.
Tijdens mijn projectvoorbereiding neigde ik snel richting *Opera* te gaan wegens mijn enorme voorliefde voor deze kunstvorm. Ook de kostuums die in opera's worden gebruikt spreken vaak voor zich.
De leerlingen zijn opgegroeid met Disneyfilms. Zo kwam in 2015 een remake van het bekendste Disneysprookje *Assepoester*. Weinig leerlingen weten dat het sprookje in de huidige vorm zijn ontstaan kent binnen de opera. De originele opera noemde La Cenerentola van Gioachino Rossini (1817) wat meteen het thema voor het project werd.
La Cenerentola is een zeer begeerde opera, mede dankzij het heel toegankelijke verhaal voor jong en oud en het sprookjesachtige karakter. Vele regisseurs hebben hun eigen stempel gedrukt op de look van de opera.
Omdat het een recycleproject is ging ik opzoek naar een uitdagend en veelzijdig materiaal.
Rond de periode van ons project kwam de problematiek rond plastic-afval zeer sterk in beeld, meer bepaald de plastic-soep in de oceaan. Dit thema past ook binnen het christelijk mensbeeld zoals eerder beschreven in dit onderzoek (zie hoofdstuk Nieuwe aanpak volgens het leerplan) om onze leerlingen kritisch te laten kijken hoeveel plasticafval ze wel verzamelen.

17 Uitwerken van het project.

Het is de bedoeling om aan de hand van de vooropgestelde ondersteunende handleiding voor leerkrachten een project te kunnen opstellen. Deze richtlijnen zijn samen met Sarah Casier opgesteld en beschreven in de handleiding "Ontwerpen van een cursus - richtlijnen".
Per onderdeel zullen we het project volledig uitschrijven zoals in de ondersteunende handleiding.

17.1 Project:

17.1.1 Tijdsduur van 3 weken.

Week 1: voorbereiding voorstellen van project (1 lesuur)
Week 2: Film fragmenten La Cenerentola (2 lesuren)
Brainstormen thema en eigen verhaal (1 lesuur)
Ontwerpen van outfits (1 lesuur)
Workshops (2 lesuren)
Week 3: Modeweek (gehele week)
- Maandag: drapage op pop + uitwerken outfits (volledige lesdag)

- Dinsdag: uitwerken outfits, eventuele accessoires (volledige lesdag)
- Woensdag: workshop theatermake-up, accessoires afwerken (volledige lesdag)
- Donderdag: outfits afwerken, voorbereiden modeshow, workshop acteren (volledige lesdag)
- Vrijdag: (maquillage + haar) modeshow 16maart (volledige lesdag)

17.1.2 Vakoverschrijdend

Tijdens de modeweek integreren we de vakken Modepraktijk en CPL.
CPL richt zich voornamelijk op het bedenken en weergeven van een concept. Dit aan de hand van ontwerpen zowel voor outfits, make-up en accessoires. Het presenteren van een modeshow met bijbehorende presentatie over het concept en problematiek binnen People Planet Profit**.** De praktijkleerplandoelen richten zich vooral op het ontwerpen en realiseren van outfits en accessoire. De nadruk ligt hier niet op het technisch correct uitvoeren maar op het bedenken van creatieve oplossingen voor problemen, het verwerken van moeilijker te verwerken materiaal (plastic). Ook worden de vakken PAV, Frans en Engels betrokken tijdens de modeweek.
De voorbereidingen : de film die we bekijken in week 2 is de originele Italiaanse film met Engelse ondertiteling. Tijdens het vak Engels schrijven ze een korte samenvatting van de film en vertalen ze moeilijkere begrippen.
Tijdens de presentatie van de modeshow geeft elk groepje een korte toelichting in 3 talen. Zo beschrijven ze in het Frans het concept van hun modeshow, in het Engels de problematiek rond het plastic afval en in het Nederlands het materiaalgebruik en verwerkingen die ze hebben toegepast om de silhouetten te bekomen.

17.1.3 Motivatie

Werken rond cultuur en dan specifiek : een opera, wat niet echt in de meeste leerlingen hun leefwereld voorkomt. Sommigen hebben al eens een opera gezien en de meesten hebben er al iets van gehoord. Omdat theater en musicals toch al iets dichter in de buurt komen van de leefwereld van de leerlingen vertrekken we van hieruit. Bijna elke leerling is opgegroeid met films van Disney. La Cenerentola is eigenlijk de originele operaversie van de Disneyklassieker *Assepoester*. Door deze verbinding te maken kunnen we de leerlingen wel iets gemakkelijker warm maken voor de keuze van La Cerenteola.
De keuze om te werken met plastic is naar aanleiding van het actuele nieuws : de plastic-soep in de oceaan.
Het verwerken van plastic is een extra uitdaging voor de leerlingen dit omdat plastic minder gemakkelijk verwerkt als stof. Hiervoor dienen de leerlingen creatieve oplossingen te bedenken om de outfits te kunnen realiseren (plastic kan niet worden gestikt met de industriële snelstikker). Ook heeft werken met plastic een experimenterend gehalte omdat de leerlingen hier voor het eerst mee werken om outfits te realiseren.
Het is de bedoeling om de leerlingen zoveel mogelijk in groep zelfstandig te laten samenwerken dit met de ondersteunende hulp van de leerkrachten.

De ideeën moeten vanuit de leerlingen zelf komen, de leerkrachten dienen als technische ondersteuning bij het realiseren zodat het project tot een goed einde wordt gebracht.

17.2 Diversiteit

17.2.1 Snelle leerlingen

De outfits van de 2^{e}graad moesten eerst gerealiseerd worden, daarna pas de outfits van de 3^{e}graad. Dit voornamelijk omdat de 3^{e}graad iets sterker is in het realiseren van outfits wegens meer technische achtergrond. Zij kregen de taak om de 2^{e} graad te helpen de outfits te realiseren. Het was niet de bedoeling dat outfits individueel werden gemaakt, maar wel in groepsverband.

17.2.2 Op het niveau van leerlingen

Elke leerling deed individueel onderzoek naar het gegeven concept La Cenerentola.
De groepen waren samengesteld op basis hun kwaliteiten en persoonlijke interesses
Er werden 4 verschillende versies van de opera ter beschikking gesteld:

- Neo-victoriaans met blauw tinten
- Roccoco – bloemen
- Roccoco : snoepjes
- Belle époque

Elke groep kreeg een eigen versie van de opera toegewezen met opzoekingsopdrachten. :wie is de regisseur, verhaallijn, personages en de problematiek van de plastic-soep. Het gevonden beeldmateriaal wordt samengebracht per groep, hiermee maken ze een moodboard waarop ze hun ontwerpen gaan afstemmen.
De opdracht is vrij open waardoor elke leerling zijn/haar kunnen in de verf kan zetten.

17.3 Van groot belang

17.3.1 Mode-actualiteit

Tijdens de voorbereidingsweken kregen de leerlingen filmpjes te zien rond Opera en het atelier waar de kostuums worden gemaakt. Bij de materiaalkeuze betrokken we de hedendaagse problematiek omtrent de plastic-soep dit aan de hand van krantenknipsels en filmfragmenten. De link met mode-actualiteit komt er wanneer Iris van Herpen outfits maakt voor de opera “Pelleas et Melisande”. Deze outfits zijn gemaakt van gerecycleerd plasticafval uit de oceaan. Deze werden verwerkt tot vulling voor een 3D printer waarmee de kostuums voor de opera Pelleas et Melisande gemaakt.

17.3.2 Recycling en upcycling

Er is gekozen voor een recyclingproject waarbij we plasticafval gebruiken als grondstof om opera-outfits te ontwerpen dit in het kader van duurzaamheid en kritisch denken over het plasticafval gebruik.
De leerlingen verzamelden gedurende 4 weken plasticafval om outfits te creëren. Zo gingen ze kritisch reflecteren over hun eigen plasticafval. Via sociale contacten van sommige leerkrachten kregen we ook materiaal van verschillende bedrijven. Zo kwamen we na een maand aan een enorme berg plasticafvalmateriaal.

17.3.3 Koppelen aan de interesses van de leerling

De leerlingen experimenteren graag en zeker wanneer er een succesbeleving is na het experiment.
Gedurende de voorbereiding kregen de leerlingen tools aangereikt om plastic te verwerken. Tijdens de Modeweek konden leerlingen experimenteel aan de slag.

17.4 Lessen/leerplandoelen

17.4.1 Lesonderwerpen vanuit het leerplan.

De geselecteerde leerplandoelen komen voornamelijk uit het vak CPL met betrekking tot het bestuderen van stijlen en concepten.
2^{e}graad : het onderdeel informatieverwerking
3^{e} graad : de onderdelen informatieverwerking en styling
Modepraktijk voornamelijk het verwerken van moeilijke materialen.
De vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen op volgende gebieden: communicatief vermogen, creativiteit, empathie, esthetische bekwaamheid, initiatief, wereld, respect, samenwerken, verantwoordelijkheid en socio-culturele samenleving.

17.4.2 Overleg met de vakleerkrachten

Het projectvoorstel is voorgesteld tijdens een vakgroep vergadering aan het gehele team waarbij we concreter hebben beslist welke inhouden en deel stappen we gingen toepassen tijdens de voorbereiding en Modeweek.

17.4.3 Denk in outfits

De leerlingen werden uitgedaagd om volledige outfits te ontwerpen die passend is bij het personage geïnspireerd op de toegewezen uitvoering van La Cenerentola en eigen ideeën met een persoonlijke toets.

17.5 Dummy

17.5.1 Portfolioboek

Het voorbereidend onderzoek in de vorm van tekst met foto's komt terecht in de dummy inclusief foto's vanaf het prille begin van de Modeweek tot en met het eindresultaat : De modeshow

17.6 Evaluatie

17.6.1 Schriftelijke evaluatie

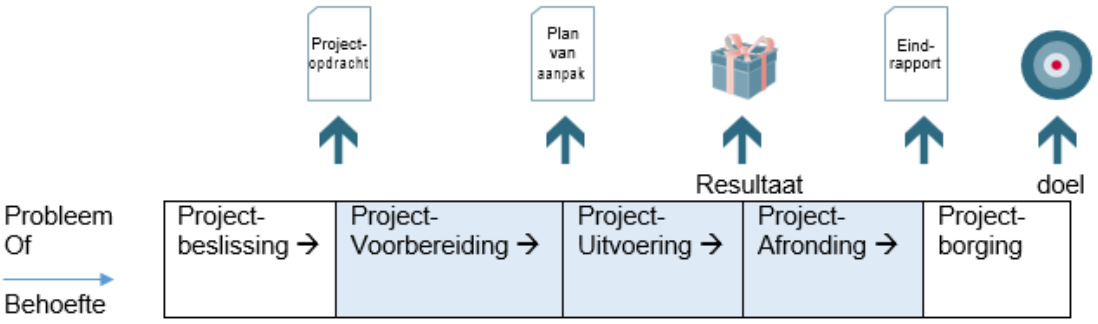
De evaluatie is opgesteld in duidelijke taal op het niveau van de leerling. Zo zijn er vooral attitudedoelen, kennisdoelen met betrekking op het vooronderzoek en het gerealiseerde product.
Op vraag van de stageschool is er wel gewerkt met cijferquoteringen

17.6.2 Feedback

Er is gewerkt met positieve opmerkingen en groeipunten als feedback, dit na elk lesmoment. Zo krijgen de leerlingen de kans om bij het volgende lesmoment de groeipunten aan te pakken.

18 Project Mode week

De projectopstelling gebeurt volgens het projectmatig werken (zie hoofdstuk projectmatig werken).

18.1 Projectbeslissing

Tijdens een teamvergadering is het onderwerp voor de modeweek van 2018 aan de hand van een PowerPoint presentatie voorgesteld, deze is terug te vinden in de bijlage

18.1.1 Omschrijving per onderdeel bij het einde van de projectbeslissing

Inhoud opdracht Modeweek:

- Thema van de Modeweek is La Cenerentola.
- De klassen van 2de en 3de graad zijn samengevoegd tot 1 groep.
- Het is een groepswerk waarbij de leerlingen worden verdeeld in groepjes van 5 – 6. Belangrijk is dat elke groep qua niveau gelijkwaardig is. De leerlingen van het 6de jaar zijn de leiders en die van het 5de de verantwoordelijken.
- Elke groep kreeg een versie van La Cenerentola toegewezen. De versies zijn verschillend van elkaar in tijdperiode, sfeer, kleurgebruik, …
- De leerlingen deden voor de Modeweek eerst individueel onderzoek naar de stijlperiode, sfeer, kleurgebruik, …
- De leerlingen ontwierpen in totaal 5 – 6 outfits voor de gehele cast. (d.w.z. voor elk hoofdpersonage minimum 1outfit)
- De leerlingen maakten tijdens de Modeweek de outfits uit ‘afval’ (plastic)
- De leerlingen bedenken zelf een concept voor de modeshow tegen eind van de week, oa : eigen verhaallijn, eigen inspiratie, muziek euze, beeld, tekst, …

18.1.2 Voorlopige planning :

- 6 februari 2018 : Bespreken van de opdracht + groepsverdeling + start verzameling materiaal (50 min).
- Na de krokusvakantie enkele contactmomenten : opzoekingswerk, schetsen, workshops. (20,27 februari en 6 maart 4de lesuur)
- 12 maart 2018 start Modeweek.
    - Maandag: drapage op pop + uitwerken outfits
    - Dinsdag: uitwerken outfits, eventuele accessoires
    - Woensdag: workshop theatermake-up, accessoires afwerken.
    - Donderdag: outfits afwerken, voorbereiden modeshow, workshop acteren
    - Vrijdag 16 maart : (maquillage + haar) modeshow

18.1.3 Materiaal keuze:

- Plastic : allerlei plastic dat normaal in de vuilbak zou belanden. (enkel proper materiaal !)
  vb. : flesjes, inpakfolie, plastic doppen, bouwplastic, opvulling van pakketjes, videobanden, huishoudfolie, zakken, …

Link met milieu (**People Planet Profit**) zetten we hiermee in de kijker → het plastic in de oceaan dat problematisch wordt voor onze gezondheid, de aarde, de dieren, …
Zie bijlage 1 PowerPoint vakcoördinatorenvergadering

18.2 Projectvoorbereiding

Tijdens de vergadering werd er beslist om verschillende workshops aan te bieden aan de leerlingen waarin ze tools aangereikt krijgen om plastic op verschillende manieren te verwerken.

18.2.1 Workshops bewerken van plastic.

Sarah = plastic bewerken met het strijkijzer.
Alizee = snijtechnieken
Max = smelten & vervormen met de crème brûlée brander.
Marleen = bloemen maken

Andere technieken kunnen zijn.
- figuren uitbranden met een soldeerbout.
- breien en haken van repen plastic
- bewerken met lijmpistool en daarna overspuiten met spuitbussen (reliëf)
- kant lijmen met lijmpistool op bakpapier of plastic folie.
- rietjes rijgen en andere plastic voorwerpen.
- smokwerk in plastic
- schubben

- lampionnen uit plastic flessen (met snijtechnieken)
- …. (er zijn nog zo veel meer mogelijkheden om plastic te bewerken)

Inspiratie nodig of nog leuke ideetjes
Vul onze pintrestboren gerust aan.
Sarah : https://www.pinterest.com/sarahcasier/modeweek-recycling-theater/
Max : https://www.pinterest.com/maxieke/modeweek-2018-theater-plastic/

Bestellen van materiaal :
Vooral montagematerialen bestellen - dit wordt anders te duur voor de leerlingen (bijvoorbeeld bij Action)
Montagemateriaal:

- tyrabs
- kippengaas
- tape
- ijzerdraad
- spuitbussen (in diverse kleuren)
- bobijn touw – koord
- lijmpistoolpatronen
- montagelijm voor pvc
- eventueel. baleinen voor in de hoepelrokken (of leerlingen dit probleem creatief laten oplossen ?)

Materiaal bij de werkmannen of andere afdelingen lenen

- lijmpistool
- nietmachine
- soldeerbout
- crème brûlée brander (uit de keuken)
- bescherming ! brandwerende handschoenen, veiligheidsbril of masker.
- oud strijkijzer

18.2.2 Inhoud opdrachten bundel voor leerlingen.

18.2.2.1 Inleiding

Beschrijving van het thema voor de Modeweek 2018.
Verdeling per groep + versie van La Cenerentola.

18.2.2.2 Voorbereidend onderzoek

In een voorbereidend onderzoek werden de leerlingen uitgedaagd om zelfstandig antwoorden te vinden op de vooropgestelde vragen.
De leerlingen krijgen per groepje een QR-code waarbij een passend filmpje hoorde waarin ze kennis maakten met de stijl die ze toegewezen kregen.

Bibliografie van de regisseur van de versie van La Cenerentola opstellen : volledige naam, land van herkomst, andere stukken die hij realiseerde, …
Onderzoek : Welk concept werd er gebruikt in deze versie: welke stijl, kunstperiode, kleurgebruik, …
Welke personages komen in het operastuk voor?
Bestuderen van de toegewezen scene.
Onderzoek naar de problematiek rond de plastic-soep: gevolgen voor mens, dier en milieu, …

18.2.2.3 Materiaal verwerking

De leerlingen krijgen in de bundel ook een QR-code met de link naar de Pinterest bronnen van Mevr. Casier en Mr. Thuy - Dit om de creativiteit in verwerking van plastic te verhogen.
Op deze Pinterestborden konden de leerlingeninspiratie halen per onderdeel.

Kostuum	Volledige kostuums gemaakt uit alternatieve materialen zoals plastic.
Technieken	Verschillende mogelijkheden om plastic te verwerken met stappen-plannen.
Make-up	Typische theater en catwalk make-up.

18.2.2.4 Materiaal keuze

De leerlingen kregen een overzicht van mogelijke materialen die ze gedurende 4 weken konden verzamelen.

18.2.2.5 Evaluatie

In de evaluatie konden de leerlingen duidelijk zien op welke punten ze werden beoordeeld tijdens de voorbereidingsweken en de Modeweek.
De volledige leerlingenbundel vindt u terug in bijlage 2.

18.2.3 Voorstelling van het project aan de leerlingen.

Aan de hand van een PowerPoint presentatie met interactieve mentimeter en bijhorende filmpjes.
De leerlingen krijgen via een online mentimeter vragen :

- Welke theaterstukken heb je al gezien?
- Wat zijn de kenmerken van Opera ?

Via een filmpje op YouTube van De Nationale Opera en Ballet van Nederland wordt meer achtergrondinformatie gegeven over wat opera precies is en inhoud.
https://www.youtube.com/watch?v=qP6nPLcva-I (Youtube, nationale opera en ballet, 2015)
Na het filmfragment zijn de leerlingen nieuwsgierig naar de titel van de opera.
Aan de hand van een geluidsfragment van de Disneyfilm *Assepoester* moeten leerlingen raden over welk verhaal het gaat.
Wanneer het is juiste antwoord is gegeven wordt er kort het verhaal geschetst van de originele opera La Cenerentola.
Via verschillende krantenkoppen en een kort filmfragment krijgen de leerlingen meer informatie over de problematiek die zich vandaag de dag afspeelt omtrent plastic en de plastic-soep. De leerlingen krijgen meteen de link met het materiaal dat wij gaan verwerken.
https://www.youtube.com/watch?v=YGBpHYLNtRA (Youtube, Douglas McCauley, 2016)
Opera's en modehuizen verwerken vaak boodschappen in hun outfits dit kan gaan van slogans, statements met (choquerende) kleding denk maar aan Vivienne Westwood die vaak de maatschappij ter discussie stelt met haar collecties.
Als laatste wordt de groepsverdeling gemaakt.
In bijlage 3 vindt u de PowerPoint presentatie terug die gebruikt werd bij het voorstellen van het project aan de leerlingen.

18.3 Project uitvoering

Het is de bedoeling dat de leerlingen zo veel mogelijk zelfstandig kunnen werken -al dan niet in groepsverband.

6 Feb 2018 : Voorstellen van het project tijdens de Modeweek. (1lesuur)

- Voorstelling van de opdracht.
- Groepsverdeling
- Start verzameling materiaal.

27 Feb 2018: Workshops verwerken van plastic. (2 lesuren)

- Workshops in hoekenwerkvorm
- Eigen experimenten.
- Opzoeking werk
- Moodboard

1 Maart 2018 : Filmfragment van de Opera La Cenerentola. (2 lesuren)

- Afwerken moodboard
- Ontwerpschetsen

12 – 16 Maart 2018 : Modeweek

Maandag: Voorbereiding outfits

- Drapage op pop
- Uitwerken outfits

Dinsdag: Volledig silhouet

- Uitwerken outfits
- Uitwerken accessoires

Woensdag: Workshop make-up

- Workshop theatermake-up
- Accessoires afwerken.

Donderdag: Uitwerken modeshowpresentatie

- Outfits afwerken
- Voorbereiden modeshowpresentatie
- Workshop acteren

Vrijdag: Modeschow

- Haar en make-up
- Modeshow

18.4 Practisch luik

Zie bijlage 4 voor de lesvoorbereiding van 6 februari 2018 : Voorstellen van het project tijdens de Modeweek.

Zie bijlage 5 voor de lesvoorbereiding van 27 februari 2018 : Workshops verwerken van plastic.

Zie bijlage 6 voor de lesvoorbereiding van 12 – 16 Maart 2018 : Modeweek.

18.5 Project Afronding.

Via een evaluatie wordt er gekeken hoe het project verliep, mogelijke verbeterpunten en vergelijking met het ideale projectplan uit de voorbereiding (stap2).
De leerlingen waren meteen razend enthousiast gedurende het volledige project. Natuurlijk kenden hun enthousiasme verschillende ups en downs. In het begin stonden de leerlingen vrij sceptisch tegenover het thema Opera maar na het introductiefilmpje en het verhullen van het operastuk waar rond de Modeweek zou draaien waren ze weer enthousiast.
Het moment waarop meegedeeld werd met welke materialen we aan de slag gingen en waarom waren de leerlingen erg gemotiveerd.
Zo startten de leerlingen meteen verschillende inzamelingsprojecten op. Er kwamen affiches waarin gevraagd werd om PET-flessen en dopjes in te zamelen op school. Deze vibe liep zo door tot aan de Modeweek.
Het gebruik van andere media zoals Mentimeter en QR-codes om informatie aan de leerlingen aan te reiken was voor hen zeer leuk. Ook voor de begeleidende leerkrachten waren dit nieuwe multimediavormen die een hypermotiverend karakter hebben.
De leerlingen waren iets minder enthousiast tijdens het kijken van originele opera La Cenerentola. Dit kwam omdat de film een eerder stoffeerder karakter heeft en het in het Italiaans was met Nederlandse ondertiteling. Daarom werden enkel de belangrijkste filmfragmenten getoond. Hierna konden de leerlingen zelf aan de slag met het herschrijven van een toegewezen scène, omkadering en outfits.
Doordat ze leuke uitvoeringen toegewezen hadden gekregen met interessante linken naar de kunstgeschiedenis waren de leerlingen helemaal vertrokken bij het maken van de moodboards en het ontwerpen van de kostuums.
Tijdens de Modeweek moesten de leerlingen wennen aan de vrijheid die ze kregen binnen het project, wat voornamelijk gericht was op groepswerk. Er werd vanuit het leerkrachtenteam enkel bijgestaan waar nodig..
Uit ervaringen van vorige jaren is gebleken dat de woensdag meestal een minder productieve dag is daarom had ik de keuze gemaakt om die dag een workshop te organiseren over theatermake-up. Deze workshop werd gegeven door Lieve Humbeek (een externe make-up artieste).
Door deze workshop bleven de leerlingen enthousiast en gingen ze op donderdag gewoon verder.
Donderdag was nog een zeer drukke dag omdat alle outfits moesten afgewerkt zijn. De leerlingen zijn heel deadline bewust omdat op vrijdag het toonmoment was voor ouders, familie en vrienden.
Het resultaat van de Modeshow kunt u zien in bijlage 7.

19 Hoofdconclusie

Onze hoofdonderzoeksvraag was :
Kan het koppelen van specifieke leerinhouden aan de meest actuele voorbeelden uit de modewereld de leermotivatieverschillen en niveauverschillen bij BSO-leerlingen uit 3de graad Mode nivelleren?
Ik heb mij in het onderzoek voornamelijk toegespitst op de vernieuwing binnen het Mode-onderwijs sedert het nieuwe leerplan van 2016 voor de 3^{e}graad BSO Mode Realisatie en -verkoop.
Met als eerste deelvraag
Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige westerse modelandschap?
Recycling en upcycling is vandaag een zeer bekend begrip. We zijn er ons bewust van geworden dat de mode-industrie en zeer vervuilend karakter heeft. Steeds meer en meer bedrijven specialiseren zich in het ontwerpen van nieuwe technologieën zowel op recycling- als upcyclingvlak. Ze richten zich niet alleen afzonderlijk op het recyclen maar ook op het productieproces in onze mode-industrie. België investeert zeer veel in veredelen van textiel. Hiermee bedoelen we minder water, minder schadelijke stoffen, … te gebruiken in het productieproces. Ook ontstaan er verschillende upcycling bedrijven met meestal kleinschalige projecten.
Deze nieuwe trend wordt ook doorgetrokken naar multinationals zoals Adidas en H&M die verschillende projecten opstarten binnen recycling of upcycling. Door deze verschuiving binnen de mode-industrie is het belangrijk dat we ook in de opleiding inzetten op duurzaamheid.
KOV heeft daarom in het onderdeel christelijk mensbeeld recycling en upcycling aangekaart. Binnen het secundair vormen we onze leerlingen tot mens. We verwachten van de leerlingen dat ze op een esthetische manier kijken naar de wereld en het ook met een kritische blik durven beoordelen zowel op eigen handelen als dat van de maatschappij. Voornamelijk binnen de opleiding heeft het kritisch denken weerslag op de duurzaamheid binnen onze mode-industrie.
Het is belangrijk dat we met de opleiding een stapje voor blijven op de maatschappij. De vorming binnen een opleiding moet daarom meegaan met de veranderingen om zo de toekomst te kunnen waarborgen.
Via recycling en upcycling kun je verschillende projecten uitwerken die een vernieuwend karakter hebben binnen het keuzevak Retouche.
Zo kun je gemakkelijk aan de slag met “oude kleding” om deze nieuwe leven in te blazen. Binnen de ondersteunende handleiding hebben we een voorbeeld opgenomen van een mogelijk upcycleproject. Het is niet alleen goedkoop met een creatief gehalte, maar bovenal ook motiverend voor de leerlingen. Via zulke projecten creëer je ook een creatief luik binnen de BSO opleiding. De leerlingen worden vandaag voornamelijk bedrijfsgericht opgeleid. Maar niet alle leerlingen komen terecht in “standaard bedrijven”. Er zullen ook ongetwijfeld leerlingen terechtkomen in creatieve projecten of kleinschalige bedrijven zoals bijvoorbeeld Atelier Noterman, Little Boomerang, … .

KOV haalt in het leerplan aan dat de leerlingen op zo'n breed mogelijk vlak moeten worden opgeleid, nochtans is het creatieve vlak naar de achtergrond verdwenen. Het creatieve luik is meer aanwezig in het leerplan van TSO. Toch is het ook belangrijk om de creativiteit te blijven stimuleren bij de BSO leerlingen. Ik ben van mening dat de recycling- en upcyclingprojecten voornamelijk een boost geven aan de creativiteit van de leerling : er dienen oplossingen gezocht te worden voor problemen die zich voordoen, wat ook een uitdaging is en gaat hierdoor minder snel vervelen.

Kan Trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
In het gehele leerplan van KOV staat dat je altijd moet vertrekken vanuit een lifestyleconcept wanneer ze de algemene inhoud van de vakken beschrijven. Bij de leerplandoelen zelf komt voornamelijk Lifestyle nog enkel voor binnen CPL ook al blijft het belangrijk om een lifestyle toe te passen bij de andere vakken. De leerlingen krijgen vandaag steeds meer trend- en lifestyle-invloeden uit de maatschappij. Voor hen is het belangrijk om de leerinhoud, die ze zien binnen de globale opleiding mode, hieraan kunnen koppelen.
Zo dient men bij het vak Mode voornamelijk het Trend-en lifestyleconcept toe te passen binnen het technische luik, bijvoorbeeld : het hedendaagse modebeeld qua afwerking van kledingstukken, actuele modetrends, stofkeuzes, …
Het is niet mogelijk om te denken in opsplitsingen elk vak heeft immers enorme overlappingen. Daarom wordt er ook vanuit het leerplan gestimuleerd om vakoverschrijdend te werken.
Vanuit het leerplan wordt er ook verwacht dat Trend en lifestyle aanbod komen bij de vakken Confectie en Retouche.

In het vak Retouche is het belangrijk om in overleg met de klant retouches op een technisch correcte wijze uit te voeren rekening houdend met de esthetische gangbare trends.
Binnen het vak Confectie is het belangrijk om voornamelijk prototypes te realiseren of productie op te volgen.
Hedendaagse trends opvolgen aan de hand van mode-actualiteit is binnen Lifestyle zeer belangrijk.
Het is belangrijk binnen Trend en lifestyle dat leerlingen 'Fingerspitzengefühl 'ontwikkelen.
Onze leerlingen komen terecht in de modesector waar alles staat of valt met het volgen van trends die op dat moment mode zijn.
Lifestyleconcept is een marketingterm die voornamelijk dient om doelgroepen te gaan opdelen in levensstijlen. Bedrijven investeren zeer veel in onderzoek naar de interesses en voorkeuren van doelgroepen om zo te kunnen inspelen op de behoeften van de consument.
Wij leiden onze leerlingen in de 3^{e}graad op tot professionelen in de verkoop.
Ook binnen Verkoop is lifestyle een belangrijk gegeven. De leerling zal trachten te bepalen door empathie waar de klant nood aan heeft en hierop het beste stijladvies kunnen voorstellen.
Al dan niet met betrekking op eventuele retouches.

Elke leerling zal hoe dan ook binnen de mode-industrie in aanraking komen met trends en lifestyle. Het is daarom van belang dat we tijdens de opleiding Trend en Lifestyle zoveel mogelijk trachten om de contexten te koppelen.
Starten leerlingen van het 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop met een andere leermotivatie dan het studieprofiel en de leerinhoud die wordt aangereikt ?
Uit het onderzoek bleek dat volgens de 69% van de leerkrachten de beginsituatie die in het leerplan is opgenomen niet juist is. De beginsituatie is logischerwijze gebaseerd op de einddoelen van het leerplan 2^{e}graad BSO Moderealisatie en Presentatie. Volgens de leerkrachten worden de beoogde beginsituatie pas bereikt in de 3^{e}graad de voornaamste reden hiervoor is dat de leerlingen na het afronden van de 2^{e}graad nog niet matuur genoeg zijn.
Ook speelt het feit mee dat leerlingen van een andere richting kunnen instromen na het aantonen van genoeg motivatie om te starten in de 3de graad Mode wat ook zo beschreven staat in het leerplan.
Daarom is het van belang om beginlessen zodanig op te stellen dat je eerst het niveau van de leerlingen kunt bepalen om zo persoonlijke en correcte beginsituaties te vormen voor het vervolg van het schooljaar.
In elke klas zijn er verschillen tussen kinderen : de sociale achtergrond, religie, leeftijd, lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden,… . Ook de thuistaal, de culturele achtergrond en de omgeving waarin de leerling opgroeit, is verschillend van leerling tot leerling. Deze individuele eigenschappen van leerlingen beïnvloeden ook het leren zo zijn er sterke verschillen in voorkennis, interesses, (basis)vaardigheden en zelfbeeld.
Al deze afzonderlijke componenten vormen een leerling. Het is belangrijk als leerkracht om met de diversiteit om te gaan binnen de klasgroep.
Als leerkracht moet men voor elke leerling een optimale leeromgeving kunnen creëren zodat hij /zij optimaal kan leren.
Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het Modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?
Binnen de 3^{e}graad is het belangrijk om de leerlingen zo zelfstandig mogelijk op te leiden. Van de leerling wordt verwacht tegen het einde van de 3^{e}graad zelfstandig de technieken, kennis en vaardigheden toe te passen om de opdrachten te kunnen uitvoeren. Het is belangrijk dat alle onderdelen van de opleiding vertegenwoordigd zijn binnen de GIP.
In het leerplan 3^{e} graad Moderealisatie en Verkoop krijgt CPL een groot pakket aantal uren. Dit om in een veel bredere zin te kunnen werken en om projectmatig en met een conceptueel aspect te kunnen handelen. Het is daarom belangrijk dat de leerkrachten inzetten op projectmatig aan de slag gaan.
Dit vraagt een goede voorbereiding door het leerkrachtenteam. Projectmatig werken geeft ruimte om te improviseren bij bepaalde situaties, je werkt niet ‘op routine’.
Projectmatig werken speelt voornamelijk in op het zelfstandig handelen, experimenteren en functioneren in groep om tot een eindresultaat te komen.
Het is altijd van belang dat de leerlingen weten waarom een project wordt uitgevoerd dit werkt vooral motiverend. Hierbij denken we voornamelijk aan het waarom leerlingen een bepaalde opdracht of project moeten doen.

Een tijdelijke samenwerking van mensen met verschillende expertises die binnen een vastgestelde tijd en met beperkte middelen een nieuw of uniek resultaat leveren waarmee een doel van de opdrachtgever wordt behaald met een bepaalde mate van onzekerheid.'(Ed Schouten, 2017)
Wanneer we teruggrijpen naar de kerndefinitie van Ed Schouten kan deze definitie ook terugslaan op de bedrijfswereld. Daar werken mensen ook samen als een team, niet steeds met dezelfde personen, en naar een bepaald einddoel streven. Elk teamlid heeft zijn eigen verantwoordelijkheid over een stukje van het grote geheel.
We willen onze leerlingen zodanig opleiden dat ze zelfstandig kunnen functioneren in de bedrijfswereld. Daarom is het van groot belang dat de leerlingen ook kunnen functioneren in team
Projectmatig werken is een onderdeel bij een teamproject en is daarom belangrijk. Ik ben me ervan bewust dat projectmatig werken zeer veel voorbereiding vraagt van onze leerkrachten. Op dit moment leiden we onze leerlingen nog te hard op om individueel te handelen
Binnen de projecten is het belangrijk om het werktempo steeds op te voeren. De leerlingen krijgen anders na de 3egraad een te grote schok wanneer ze willen verder studeren of de mode-industrie willen instappen. De vereisten daar liggen vele malen hoger dan op dit moment op het secundair niveau wordt behaald.
Het zo concreet mogelijk proberen vakoverschrijdend te werken is voor de leerlingen aan te raden hierdoor blijven ze niet in hokjes denken en leren ze ' the big picture' te zien. Wanneer een lesuur eindigt sluit voor de leerlingen ook het stukje leerstof af. Hierdoor komt het dat leerlingen leerstof die ze gezien hebben in andere lessen niet kunnen toepassen.
Het vakoverschrijdend werken wordt gestimuleerd door het KOV is ook een groot onderdeel binnen het projectmatig werken. KOV is al gedeeltelijk met een oplossing gekomen door 4 verschillende vakken Modetekenen, Verkoopkunde, Artikel kennis en Etalage samen te voegen tot een clustervak CPL.
Het is belangrijk om steeds te handelen vanuit de noden en het niveau van de leerling. Door te werken vanuit de leerlingen krijg je ook een verhoging in de motivatie. De leerling staat centraal in het vernieuwde leerplan 3e graad Moderealisatie en -verkoop. Het is belangrijk om te gaan handelen vanuit een coach mentaliteit.
Mode-actualiteit is een zeer belangrijk gegeven binnen de Mode-opleiding. Elke dag verandert de mode. Daarom moeten de leerlingen zo actueel mogelijk blijven in de hedendaagse mode. Zij komen terecht in een retouche, verkoop of styling afdeling vertrek daarom binnen CPL en Verkoop altijd vanuit een trend- en lifestyleconcept.

Het onderwijs zou zo actueel mogelijk moeten kunnen handelen en zeer snel inpikken op de vernieuwingen van het didactisch materiaal als men weet dat het 4 jaar in beslag neemt om een leerling volledig te vormen binnen de modeopleiding en klaar te stomen voor de arbeidsmarkt.

De leerlingen binnen de 3egraad worden opgeleid om zelfstandig te kunnen handelen en probleemoplossend te denken. Daarom is het van belang dat je als leerkracht verschillende tools gebruikt om de leerling informatie aan te bieden en te laten verwerken. Hierdoor kunnen de leerlingen zelf keuzes maken welke manieren hen beter liggen dan andere.

Kan het koppelen van specifieke leerinhouden aan de meest actuele voorbeelden uit de modewereld de leermotivatieverschillen en niveauverschillen bij BSO-leerlingen uit 3de graad mode nivelleren?
Jammer genoeg kan ik hier geen volledige conclusie voor geven. Het onderzoek is gestart vanuit een teamverband. Ik spitste met voornamelijk op de vernieuwingen binnen het nieuwe leerplan.
Mijn collega zal onderzoek voeren naar demotivatie en de niveauverschillen van leerlingen.
Wegens omstandigheden is mijn collega vroegtijdig gestopt met het onderzoek hierdoor kunnen we onze bekomen resultaten en conclusies niet samen voegen om een volledig antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag.

Het uitwerken van een ondersteunende handleiding met didactische voorbeelden en hedendaagse werkvormen zou een absolute must zijn voor de opleiding.

Het Katholiek Onderwijs Vlaanderen reikt het leerplan aan als leidraad voor leerkrachten. Maar dit is niet genoeg.
De leerkrachten moeten vandaag nog zélf voor cursusmateriaal zorgen er wordt vanuit het onderwijs gesmeekt naar geschikt cursusmateriaal.

En zeker wanneer er een vernieuwing plaatsvindt binnen een opleiding. Het is vaak een hele zoektocht naar de juiste manieren om de vernieuwing volledig tot zijn recht te laten komen binnen de opleiding. De leerkrachten hebben reeds verschillende bijscholingen gevolgd, maar zijn nog niet helemaal mee met de vernieuwende ideeën.

Door het creëren van een ondersteunende handleiding voor leerkrachten hopen we de leerkrachten een stukje meer duidelijkheid te bieden om zélf cursusmateriaal op te stellen die aan de visie van de vernieuwing voldoet.

Tijdens het uittesten van de ondersteunende handleiding in mijn stageperiode om een project uit te werken rond recycling was het alleszins een succesverhaal. De leerlingen waren voornamelijk zeer gemotiveerd en enthousiast. Ook al moesten ze nog even wennen aan de graad van zelfstandigheid binnen het project.

Schooljaar 2018 – 2019 is het de 3^{e} schooljaar na de vernieuwing van de opleiding.
KOV verwacht binnen dit en 5 jaar te kunnen zeggen of de vernieuwing zijn doel heeft bereikt.

20 Bronnen

20.1 Bronnen per onderdeel

20.1.1 Leerplan

20.1.1.1 Druk

Den Broeck, P. R. O. F. V. (2017, 9 april). Vernieuwen: ja, maar in continuïteit! *Onderwijskrant Vlaanderen*. Geraadpleegd van https://www.bloggen.be/onderwijskrant/archief.php?ID=2981331

Katholiek Onderwijs.Vlaanderen. (september 2016). *LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS MODEREALISATIE en -VERKOOP derde graad bso* (D/2016/13.758/010). Geraadpleegd van http://ond.vvkso-ict.com/leerplannen/doc/Moderealisatie%20en%20-verkoop-2016-010.pdf

Klasse. (2003, 31 maart). Exit snit en naad. *Klasse voor leraren*, *2003*(136), 36-37. Geraadpleegd van https://issuu.com/klasse.be/docs/kvl_136

Tanghe, R., & Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs. (2003-2004). *Projectmatige aanpak volgens een concentrisch vormingsconcept - visie*. Geraadpleegd van http://ond.vvkso-ict.com/vvksomain/download//ProjectmatigeAanpakVolgensEenConcentrischVormingsconcept.pdf

Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs. (september 2001). *LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS MODEREALISATIE EN -VERKOOP Derde graad BSO* (D/2001/0279/044). Geraadpleegd van http://ond.vvkso-ict.com/leerplannen/doc/Moderealisatie%20en%20-verkoop-2001-044.pdf

Vlaamse Onderwijsraad. (17 juni 2003). *Advies over de vernieuwing van de specialisatiejaren van het studiegebied Mode* (RSO/LVP/ADV/014). Geraadpleegd van https://assets.vlor.be/www.vlor.be/import/rso-adv014.pdf

Vlaamse Onderwijsraad. (26 april 2005). *Advies over de naamswijziging van het vak kleding in het studiegebied Mode* (RSO/GCO/ADV/009). Geraadpleegd van https://assets.vlor.be/www.vlor.be/import/rso-adv009-0405.pdf

Vlaanderen in onderwijs en vorming. (23 april 2015). *Studieaanbod binnen het studiegebied Mode: Screening van de studierichtingen in het studiegebied Mode in het voltijds secundair onderwijs* (D/2016/13.758/010). Geraadpleegd van http://eindtermen.vlaanderen.be/secundair-onderwijs/screeningen/mode_definitieve_versie.pdf

20.1.1.2 Websites

Mode onderwijs.be. (z.d.). Wie zijn wij. Geraadpleegd op 21 oktober 2017, van http://www.modeonderwijs.be/Databases/mode.nsf/openhome/0?OpenDocument

20.1.2 Scholen

20.1.2.1 Websites

Annuntiata-instituut. (z.d.). Moderealisatie en -verkoop. Geraadpleegd op 15 april 2018, van http://annuntiata.be/mode/bso-3gr-moderealisatie-verkoop/

Atheneum MXM. (z.d.). [Mode in Atheneum MXM] [Twitter]. Geraadpleegd op 21 oktober 2017, van https://twitter.com/AtheneumMXM

Atheneum MXM. (2017, 15 september). Wil je de nieuwe Jani worden? Dat kan nu via de officiële cursus 'Zo Man Zo Vrouw'. Geraadpleegd op 21 oktober 2017, van http://newsmonkey.be/article/82095

Atlas College Genk. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.atlascollege.be/

BOELEE, M., & ArtEZ. (z.d.). Fashion Design Visie. Geraadpleegd op 15 december 2017, van https://www.artez.nl/opleidingen/fashion-design/visie

Campus sint-ursula - lier. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.campussintursula.be/

Heilig Graf - Turnhout. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van www.heilig-graf.be/

Heilige familie ieper. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van http://www.hfieper.be/site/toppage.php?topid=1&topopennivid=1&topopenid=0&meth=gt

Het Heilig Pius X-instituut Antwerpen. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.piustien.net/

Ims Borgerhout. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.ims-borgerhout.be/

Kosh campus bovenrij. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.kosh.be/

Margareta-Maria-Instituut - Kortemarkt. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.mmikortemark.be/

Onze Lieve Vrouw Hemelvaart - Waregem. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.hemelvaart.be/

Onze-Lieve-Vrouwe instituut Poperinge. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van http://olvi.be/

Prizma campus izegem. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van http://ccol.prizma.be/

Sint-Godelieve-instituut - Kapelle-op-den-Bos. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van www.sint-godelieve-instituut.be/

Sint-Jozef Kontich. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.sji.be/

Stella matutina - wuustwezel. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://stella-matutina.be/

Technisch Instituut Sint-Vincentius - Torhout. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.sint-rembert.be

Ursulinen Mechelen. (z.d.). MODE in Ursulinen Mechelen. Geraadpleegd op 15 april 2018, van http://www.ursulinenmechelen.be/mode

Viso Gent. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van https://www.viso.be/

Viso Roeselare. (z.d.). DERDE GRAAD BSO MODEREALISATIE EN -VERKOOP. Geraadpleegd op 28 april 2018, van http://www.viso-roeselare.be/derde-graad-bso-moderealisatie-en-verkoop/

20.1.3 Recycling

20.1.3.1 Druk

De Kringwinkel. (2016). *DE KRINGWINKELSECTOR IN 2016* (Jaarcijfers 2016). Geraadpleegd van https://www.dekringwinkel.be/documenten/Over%20De%20Kringwinkel/2016_kw_sectorrapport.pdf

Van Hout, C. (2016). *Laten we dezelfde taal proberen te spreken* (thesis 2016). Geraadpleegd van http://arno.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=560743

Van Klaren, F. (2014). *Reduce Reuse Recycle* (scriptie 2014). Geraadpleegd van http://arno.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=560745

20.1.3.2 Website

Enthoven, E. (z.d.). Modedragers. Geraadpleegd op 16 februari 2018, van https://www.behance.net/

Recycling Netwerk Benelux. (z.d.). Grondstoffenschaarste. Geraadpleegd op 17 februari 2018, van http://www.recyclingnetwerk.org/

Saxcell. (z.d.). Saxcell. Geraadpleegd op 18 februari 2018, van http://www.saxcell.nl/

Somerville, M. (z.d.). 4 Brands Doing Clothes Recycling Right. Geraadpleegd op 18 februari 2018, van https://www.earth911.com/

Texperium. (z.d.). WE FASHION - EUROPEAN CLOTHING ACTION PLAN. Geraadpleegd op 20 februari 2018, van http://www.texperium.eu/

Vereniging Afvalbedrijven. (z.d.). Tweede leven van oude kleren. Geraadpleegd op 12 februari 2018, van https://www.verenigingafvalbedrijven.nl

Vogue, & Smend, M. (z.d.). Leftovers, Zerowaste & Recycling: Das sind die Slowfashion-Trends. Geraadpleegd op 30 januari 2018, van https://www.vogue.de/

20.1.4 Upcycling

20.1.4.1 Druk

Bos, P. (z.d.). Upcycling als er markt voor is. Geraadpleegd op 1 maart 2018, van http://www.twentevisie.nl/Files/Billeder/PDF%20Archief/2011/Maart/tv0311_060.pdf

Design Vlaanderen. (z.d.). Out to Sea? The Plastic Garbage Project. Kwintessens, 2014(2), 4-3.

Fedustria. (2018). Conjunctuur in de Belgische textielindustrie in 2017. Geraadpleegd van https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/fedustria-media/Persberichten/Conjunctuur-In-de-Belgische-textielindustrie-in-2017.pdf?mtime=20180328091120

Global Change Award. (2018). Circular x Fashion Tech (Trend Report 2018). Geraadpleegd van https://issuu.com/globalchangeaward/docs/circular_x_fashiontech_trend_report

Schrauwen, J., & Schramme, A. (2013). DE MODE-INDUSTRIE IN VLAANDEREN GESEGMENTEERD (Rapport 2013). Geraadpleegd van https://www.flandersdc.be/uploads/media/588611aa6a2e1/2016-03-ams-demodeindustrieinvlaanderengesegmenteerd.pdf

20.1.4.2 Website

Atelier Noterman. (z.d.). Denim. Geraadpleegd op 24 maart 2018, van https://www.ateliernoterman.com/collections/atelier-noterman-sustainable-denim

Eco Life Style. (2014, 22 aprila). H&M RECYCLEERT JOUW AFDANKERTJES: 'DON'T LET FASHION GO TO WASTE'. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/hm-recycleert-jouw-afdankertjes-dont-let-fashion-go-to-waste/

Eco Life Style. (2014, 17 aprilb). MUD JEANS LANCEERT "LEASE A BAG". Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/mud-jeans-lanceert-lease-a-bag/

Eco Life Style. (2014, 20 maartc). FEUERWEAR: VAN BRANDWEERSLANG TOT FASHION ITEM. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/feuerwear-van-brandweerslang-tot-fashion-item/

Eco Life Style. (2016, 8 junia). ADIDAS PRINT SNEAKER UIT OCEAANPLASTIC. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/adidas-print-sneaker-uit-oceaanplastic/

Eco Life Style. (2016, 31 maartb). ATELIER NOTERMAN GEEFT DE JEANS EEN DETOX KUUR. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/atelier-noterman-geeft-de-jeans-een-detox-kuur/

Eco Life Style. (2016, 25 junic). VAN OUD OVERHEMD TOT BOXERSHORT. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/van-oud-overhemd-tot-boxershort/

Eco Life Style. (2017, 27 februaria). LITTLE BOOMERANG MAAKT STIJLVOLLE KINDERKLEDIJ UIT OUDE OVERHEMDEN. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/little-boomerang-maakt-stijlvolle-kinderkledij-uit-oude-overhemden/

Eco Life Style. (2017, 22 aprilb). EEN EINDELOZE GARDEROBE DANKZIJ LES REBELLES D'ANVERS. Geraadpleegd op 22 maart 2018, van https://www.ecolifestyle.be/een-eindeloze-garderobe-dankzij-les-rebelles-danvers/

Hanemaaijer, A. (z.d.). Van take-make-waste naar circulaire economie. Geraadpleegd op 20 maart 2018, van https://www.werkenvoornederland.nl/vakgebieden/beleidsmedewerkers/van-take-make-waste-naar-circulaire-economie

Spaepen, V., & Vlaanderen Circulair. (2017, 9 oktober). Een tweede leven voor producten: hergebruik en herbestemming als circulaire successtrategie. Geraadpleegd op 10 april 2018, van https://www.flandersdc.be/nl/magazine/circulaire-economie-hergebruik-herbestemming

Van Roy, M., & Vlaanderen Circulair. (2017, 30 oktober). Aandachtig, Bewust Consumeren: het ABC van de duurzame mode. Geraadpleegd op 14 april 2018, van https://www.flandersdc.be/nl/magazine/het-abc-van-de-duurzame-mode

20.1.5 Projectmatig werken

20.1.5.1 Druk

Tanghe, R., & Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs. (2003-2004). *Projectmatige aanpak volgens een concentrisch vormingsconcept - visie*. Geraadpleegd van http://ond.vvkso-ict.com/vvksomain/download//ProjectmatigeAanpakVolgensEenConcentrischVormingsconcept.pdf

Concept uitgeefgroep. (2017). De kracht van projectmatig werken. In E. Schouten (Red.), Projectmatig werken in de praktijk (2e ed., pp. 1-36). Geraadpleegd van https://www.conceptuitgeefgroep.nl/documents/ot/projectmatig-werken-in-de-praktijk_h1_h2.pdf

Indesteege, L. (2010). Projectmatig werken. Geraadpleegd van https://associatie.kuleuven.be/schoolofeducation/bijlagen/Projectmatigwerkentekst2010.pdf

Wisman, E. (2013). Een droom met een deadline. Amsterdam, Nederland: Succesboeken.Nl.

20.1.5.2 Website

Zwagerman, M., & Straight-Line Business School. (2018, 30 maart). INTERVIEW - Leadership Experience [YouTube]. Geraadpleegd op 4 april 2018, van Marianne Zwagerman

20.1.6 Trend

20.1.6.1.1 Druk

Mortier, C., & Istock. (z.d.). Waar komen modetrends vandaan? Geraadpleegd op 15 mei 2018, van https://www.scriptiebank.be/sites/default/files/thesis/2016-09/Achtergrondstuk%20Modetrends.pdf

Q4. (2015). influencer marketing. Geraadpleegd van www.q4inc.com

York, A. (2014). Revitalize Your Celebrity Social Media Management Strategy. Geraadpleegd van https://sproutsocial.com/insights/celebrity-social-media-management/

20.1.6.2 Website

Trend-Watching. (z.d.). Global Trend. Geraadpleegd op 18 mei 2018, van http://www.trendwatching.com

Première vision Paris. (z.d.). Première vision Paris 2017. Geraadpleegd op 15 mei 2018, van https://www.premierevision.com/en

Poel, N. (2018, 3 maart). 10 Belgian Instagrammers to Follow. Geraadpleegd op 30 mei 2018, van https://theculturetrip.com/europe/belgium/articles/10-belgian-instagrammers-to-follow/

De Groodt, L. (2017, 27 januari). In één klap 14.000 volgers. Mijn ervaringen als 'influencer' op Instagram. Geraadpleegd op 30 mei 2018, van https://www.bloovi.be/nieuws/detail/in-een-klap-14-000-volgers-mijn-ervaringen-als-influencer-op-instagram

Tirraz, C. (2017, 4 juli). Belgian Influencers to follow. Geraadpleegd op 30 mei 2018, van http://madein.co/magazine/blogs/belgian-influencers-to-follow/

20.1.7 Lifestyle

20.1.7.1.1 Website

Dale, V. A. N. (z.d.). Betekenis Lifestyle. Geraadpleegd van https://www.vandale.nl/

Gillette. (z.d.). The best a man can get [Persbericht]. Geraadpleegd op 30 april 2018, van https://gillette.com.mx/es-mx

Lifestyle (marketing). (z.d.). Geraadpleegd op 20 april 2018, van https://nl.wikipedia.org/wiki/Lifestyle_(marketing)

Nomad marketing. (2017, 22 oktober). LIFESTYLE BRANDING. Geraadpleegd op 22 april 2018, van https://www.nomadmarketing.nl/lifestyle-branding/

Pixlee. (z.d.). Lifestyle Marketing 101 [Persbericht]. Geraadpleegd op 20 april 2018, van https://www.pixlee.com/blog/lifestyle-marketing-101/

Roks, S. (2012, 17 oktober). Hé, wtf betekent het woord lifestyle eigenlijk? Geraadpleegd op 24 april 2018, van https://www.vice.com/be/article/ppjvjz/he-wtf-betekent-het-woord-lifestyle-eigenlijk

Walnut marketing, & Hayford, F. (2017, 15 juli). LIFESTYLE MARKETING [Persbericht]. Geraadpleegd op 21 april 2018, van http://www.walnut.marketing/

20.1.8 Mode

20.1.8.1 Druk

Wilson, E. (2003). Adorned in Dreams: Fashion and Modernity (2e ed.). Londen, Engeland: Rutgers University Press.

Boucher, F., & Deslandres, Y. (1987). 20,000 Years of Fashion: The History of Costume and Personal Adornment (4e ed.). California, VS: H.N. Abrams.

Clancy, S.J. (2008). Dress me up! The Use of Fashion in Identity Formation. Saarbrücken: VDM Verlag Dr. Müller

Steele, V. (2010). The berg companion to Fashion. USA, New York: Berg

Kawamura, Y. (2004). Fashion - Ology (2e ed.). New York, Amerika: Bloomsburn Academic.

Francq, H. (2016). Kleur verkoopt. Tielt, België: Lannoo.

20.1.8.2 Website

Smelik, A. (2006). Mode en de Media (Herz. ed.).

Vollaard, F. (2018, juni). Een voetstuk voor de mode. Geraadpleegd op 15 februari 2018, van http://arno.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=219866

Wytynck, I. (2012). Mode als uitdrukking van ambivalenties en paradoxen in het individu en de maatschappij. Geraadpleegd op 20 februari 2018, van https://lib.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/060/491/RUG01-002060491_2013_0001_AC.pdf

Documentaire

MoMu Fashion Museum Antwerp(Crowd Funding), Dauphin-Verhees, F.(2018). STUDY COLLECTION | Capturing Fashion in the 20th Century with Frieda Dauphin-Verhees' Study Collection[Film].Belgium, MoMu Fashion Museum Antwerp

20.1.9 Handleiding

20.1.9.1.1 Website

//Stack. (2016). 10 independent fashion magazines. Geraadpleegd op 22 juni 2018, van https://www.stackmagazines.com/style-fashion/10-independent-fashion-magazines/

Enthoven, E. (2017). Modedragers. Geraadpleegd op 20 juni 2018, van http://cargocollective.com/elisabethenthoven/Modedragers

MFMG. (z.d.). Your Beauty Matters. Geraadpleegd op 20 juni 2018, van https://makeupformelaningirls.com/

Momu. (z.d.). Momu blog. Geraadpleegd op 22 juni 2018, van https://www.momu.be/en/library?locale=en

Orientpalms. (z.d.). Couture. Geraadpleegd op 20 juni 2018, van http://www.orientpalms.com/

Textiel Plus. (z.d.). TXP. Geraadpleegd op 22 juni 2018, van https://www.textielplus.nl/

Vogue. (z.d.). Fashion. Geraadpleegd op 20 juni 2018, van https://www.vogue.com

Logboek

DATUM	ACTIVITEIT
OKTOBER 2017	• Onderzoeksplan • Contact met mentor
NOVEMBER 2017	• Visie van KOV • Literatuurstudie visie KOV • Contact met mentor
DECEMBER 2017	• Literatuurstudie visie KOV • Contact met mentor
JANUARI 2018	• Eerste stagecontact • Opstellen richtlijnen voor een handleiding samen met Sarah Casier • Eerste versie handleiding (richtlijnen) • Ontwerpen Project aan de hand van de eigen cursus • Observatie
FEBRUARI 2018	• Projectvoorbereiding • Literatuurstudie Recycling • Literatuurstudie Mode • Contact met mentor
MAART 2018	• Uittesten project • Evalueren project • Literatuurstudie Upcycling
APRIL 2018	• Enquête voor Leerkrachten • GIP dagen voor leerkrachten • Bezoek Ursulinen Mechelen • Literatuurstudie Scholen • Literatuurstudie Projectmatig werken • Literatuurstudie Lifestyle
MEI 2018	• Literatuurstudie Trend • Contact met mentor
JUNI 2018	• Herwerken handleiding • Literatuurstudie inhoud handleiding

21 Bijlagen

21.1 Bijlage 1 PowerPoint vakcoördinatorenvergadering

OPERA : LA CENERENTOLA
van Gioachino Rossini
(1817)

Het originele verhaal van het bekende sprookje Assepoester.

La Cenerentola
Versie van **VERA PETROVA**

Flim van La Cenerentola (eng sub)

- https://www.youtube.com/watch?v=SeVezYX1m6M
- https://www.youtube.com/watch?v=QaLhcc6Bh5k (automatische vertaling Nederlands, niet 100% correct)

Recyclage

- Materiaal te gebruiken
- Plastic : al het plastic dat in de vuilbak zou belanden.

  vb. : flesjes, inpakfolie, plastic doppen, bouwplastic, opvulling van pakketjes, video banden, huishoudfolie, zakken, …

Link met milieu → het plastic in de oceaan dat problematisch word voc onze gezondheid, de aarde, …

Planning

- 6feb (lesuur 4): Uitleggen van de opdracht + groepsverdeling + start verzameling materiaal.
- Na de vakantie enkele contact momenten : opzoekingswerk, schetsen, andere voorbereidingen. (20,27feb en 6maart 4de lesuur)
- 12 maart start mode week.
  - Maandag: drappage op pop + uitwerken outfits
  - Dinsdag: uitwerken outfits, eventuele accessoires
  - Woensdag: workshop theater make-up
  - Donderdag: uitwerken outfits, acteren
  - Vrijdag: (maklage+haar) opera (modeshow)

21.2 Bijlage 2 Leerlingenbundel

SINT MAARTEN CAMPUS

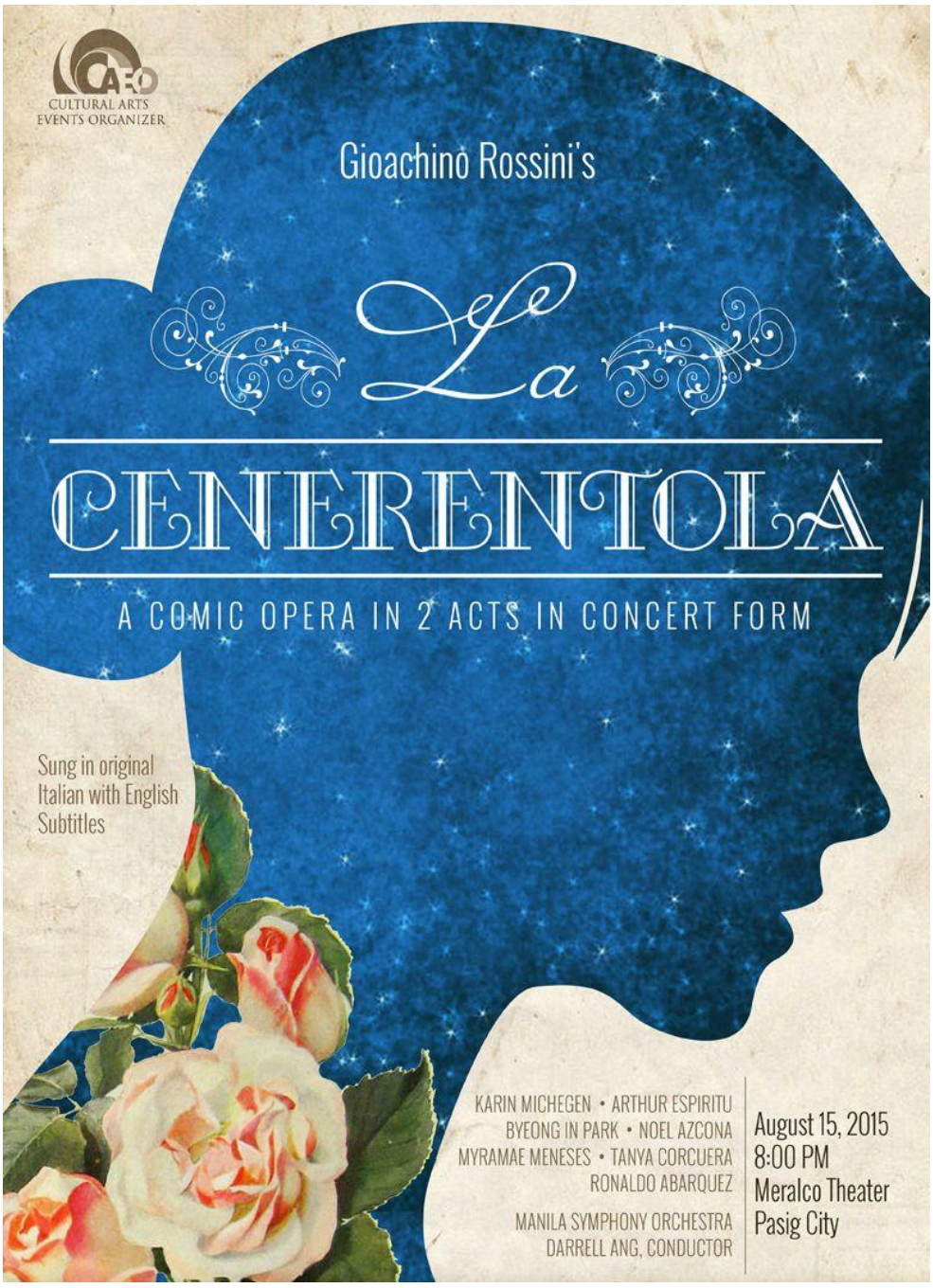
Naam: …… Nummer: …….

Klas: 3-4-5-6 mode

Leraar: Casier Sarah, Dhooghe Peggy, Smekens Marleen, Vanbellingen Alizee,

Thuy Max

Vak: CPL, mode, confectie, PAV, Engels, Frans

Tof zeg, een volledige week mode, mode en nog eens mode. Niets anders dan mode dus.

Een week werken met elkaar, leren van elkaar. Dat doe je het best in groepjes met leerlingen die iets ouder of jonger zijn dan jullie.

Dus deze week geen gewone week! Alle lessen vallen weg en jullie werken in groep aan jullie project.

Dit jaar gaan we ons richten op de prachtige kostuums van het opera stuk La Cenerentola. Ieder team krijgt een scene waar ze de kostuums voor zullen ontwerpen. Maar jullie krijgen een versie van La Cenerentola toegewezen. Ga op onderzoek uit wat er belangrijk is in jullie scene en duik in de creatieve geest van jullie regisseur.

De groepsindeling en de jullie versie van La Cenerentola.

Regisseur : Emma Dante	**Regisseur : Arturo Cirillo**	**Regisseur : Didonato & Florez**
Steekwoorden : Neo-victoriaans & tinten blauw	**Steekwoorden : Rococo, Bloementuin van Versailles**	**Steekwoorden : Rococo, snoepjes & felle kleuren**
Scene : aankondiging komst van de prins. Prinselijk bezoek.	**Scene : Aankomst in het paleis (2stief zussen) Aankomst Cenerentola in het paleis.**	**Scene : Armband als glazenmuiltje. De stoel in de tuin (baron en de Prins).**
Aisja	Yente	Atze
Stefanie	Kiara	Alisa
Angelika	Deenah	Chloë
Noa	Yara	Senna
Anaïs	Liese	Lisa
Semra	Jits	

Regisseur : Vera Petrova
Steekwoorden : De eerste film (Le Voyage Dans la Lun) & Belle époque, Neo-empirestijl (20e eeuw)
Scene : zoektocht naar het meisje met de armband. Cenerentola naar het paleis als prinses.
Iris
Jolien
Shakela
Cobie
Sterre

DE VOORBEREIDING

22-02-2018 Film

We bekijken samen in een knusse setting de verfilmde opera versie van La Cenerentola.
Wie de film nog eens wilt herbekijken kan dit via de volgende link.
https://www.youtube.com/watch?v=SeVezYX1m6M

27-02-2018 Samenkomen met je groep

- Onderzoeken
  - Jullie versie van La Cenerentola
  - Regisseur
  - Steekwoorden
- Maken moodboard

06-03-2018 Samen komen met groepje

- Ontwerpen :
  - Outfit
  - Accessoire

DE MODEWEEK ZELF

Je start onmiddellijk aan je opdracht in groep
Je laat op het eind van de dag je werkplek **netjes** achter

Zelfstandig werken

Vul in op de pc en druk af wanneer je klaar bent.
Post je werk in het mapje modeweek.

BILBLIOGRAFIE VAN DE REGISSEUR /2.5

Wat is de volledige naam van je regisseur (director)?

-

Waar is de regisseur (director) geboren?

-

Wanneer is de regisseur (director) geboren?

-

Welke stukken heeft de regisseur (director) nog geregisseerd ?

-

Welke landen heeft ze/hij de stukken geregisseerd ?

-

DE VERSIE VAN LA CENERENTOLA /4

PLAK HIER EEN AANTAL FOTO'S

Bespreek wat je ziet. (wat valt je op)
Tip: bekijk zeker het clipje nog eens terug.
Er zijn op YouTube nog veel meer clipjes beschikbaar.

In welk land en in welk theaterhuis was deze versie van La Cenerentola te zien?

Herken je de steekwoorden terug in de opera versie ?

Welke linken kun je leggen met de historische kostuums van je gekregen modestijl ?
(uiterlijke kenmerken)

Welke kleuren worden er gebruikt in de productie ?

Welke vormen worden er gebruikt in de productie ?

Welke vormen en kleuren moeten er zeker terug komen in jouw ontwerpen ?

Zijn er nog inspiratiebronnen waar je een link mee ziet ? (vb architectuur, natuurelementen, voorwerpen, …)

Welke woordbeelden kan je linken aan jouw versie van La Cenerentola ? (vb: Water, Dans, Beweging, Mexico, speelgoed, transparantie, glitter, blauw, ritme, roos, geel, hoeden, pruiken, lippenstift, witte gezichten, molensteenkraag, snoep, …)

PERSONAGES /3.5

Welke personages zijn er in het opera stuk ?

Is er een koor aanwezig in het stuk ?

Is het orkest te zien op het toneel ?

Wie zijn de hoofdpersonages ?

Hoe is dit te zien aan de kostuums dat dit de hoofdpersonages zijn ?

Welk personage zou jij graag willen uitwerken en waarom ?

Welke details zijn er belangrijk in dit kostuum ?

SCENE /2.5

Beschrijf kort je scene. (verhaallijn)

Wat gebeurt er ?

Welke personages spelen er mee ?

Zijn er belangrijke elementen in je scene ?

MILEU : PLASTIC /2.5

Wat is het probleem rond plastic ?

Wat is plasticsoep?

Wat zijn de gevolgen van het problematische plasticgebruik voor de mens ?

Wat zijn de gevolgen van het problematische plasticgebruik voor de natuur ?

Wat zijn de gevolgen van het problematische plasticgebruik voor de dieren ?

Kun je met je outfit een statement maken om de toeschouwer te sensibiliseren dat plastic zo een groot probleem is ?
Hoe ga je dit doen ?

MOODBOARD groepswerk /10

Verzamel nu alle bovenstaande info op je moodboard.
Verwerk ook al je voorbeelden in je moodboard.
Zoek nog bijkomende info detail op van het operastuk.
Durf “out of the box” te denken.
Verzamel eventueel ook al manieren om plastic te verwerken.

ENKELE INSPIRATIE BRONNEN

Pinterest is een zeer goede inspiratiebron.
Mevr. Casier en Mr. Thuy hebben al enkele ideeën verwerkt in een Pinterestbord.
Neem een kijkje en ontdek wat jij allemaal kan gebruiken.

Mevr. Casier

Mr. Thuy

MATERIAAL

Het voornaamste materiaal is PLASTIC waar me mee werken.

- Plastic folie
- Videobanden
- Isomo
- Flesjes
- Inpakfolie
- Plastic doppen
- Bouwplastic
- Opvulling van pakketjes
- Huishoudfolie
- Plasticzakken
- Speelgoed
- …

Maar voor de montage kun je ook nog ander materiaal gebruiken :

- Tyrabs
- Kippengaas
- Tape
- Ijzerdraad
- Karton
- …

Gereedschap waarme je plastic kunt bewerken :

- Lijmpistool
- Nietmachine
- Soldeerbout
- Crème brûlée brander of verffohn of een kaars
- Oud strijkijzer
- …

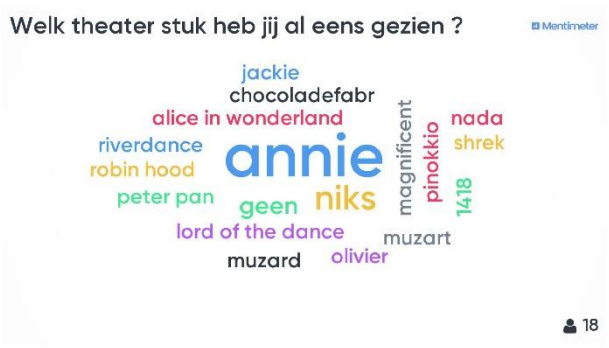
EVALUATIE

LPD	**PROCES** 3= je werkt actief mee, je zoekt actief naar oplossingen, je houdt rekening met je teamleden 2= je werkt meestal actief mee, je zoekt meestal naar een oplossing, je houdt meestal rekening met je teamleden 1= je laat de anderen werken, je werkt tegen, je doet enkel wat je opgedragen wordt 0= je doet niets	/45			
A	**Teamgericht werken**	3	2	1	0
A	**Materiaal respecteren** -1 per opmerking	3	2	1	0
A	**Zelf op zoek gaan naar info**	3	2	1	0
A	**Zich flexibel opstellen**	3	2	1	0
	Zich aan de afspraak houden Je onderzoekt hoe je het plastic kan bewerken.	3	2	1	0
	Je zorgt steeds voor een nette, veilige en ergonomische werkplaats.	3	2	1	0
	Je zorgt tijdens de week voor een creatieve mondelinge voorstelling.	3	2	1	0
	Aan het begin van de dag overleg je kort in groep wat je dagtaak is. Iedereen krijgt van de chefs een opdracht en je start onmiddellijk met je opdracht. Je hangt dus niet rond of je neemt geen afwachtende houding aan	3	2	1	0
	Je gebruikt altijd een strijkdoek. Indien het ijzer vuil wordt dan poets je het ijzer. Je past de temperatuur aan.	3	2	1	0
	Op het einde van de dag is je werkplek proper. Je ruimt pas op als het belsignaal gaat!	3	2	1	0
	Je onderzoekt hoe je je machine kan instellen om plastic te stikken. Je maakt nooit gebruik van de overlock.	3	2	1	0
	Je helpt je teammakkers. Je denkt niet eerst aan je eigen outfit maar je denkt in team.	6	4	2	1
	Je helpt actief mee tijdens het opbouwen van de voorstelling op vrijdagvoormiddag.	3	2	1	0
A	**Omgaan met feedback**	3	2	1	0

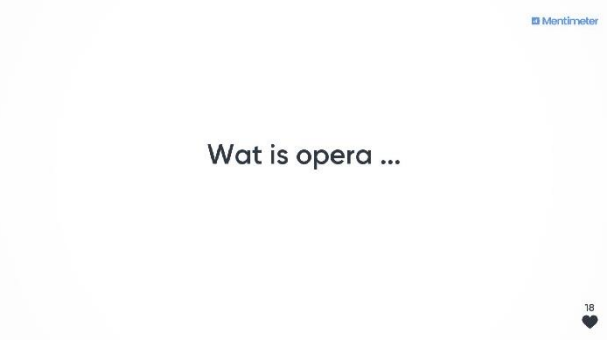
	-1 per opmerking of een arrogante houding na opbouwende feedback					
	Zelfstandig werk (opzoekwerk)	/15				
	Moodboard (groepswerk)	/10				
	PRODUCT 4= je opdracht voldoet volledig aan de doelstelling 3= je opdracht voldoet aan de doelstellingen 2= je opdracht voldoet matig aan de doelstelling 1= je opdracht voldoet niet aan de doelstelling 0= je hebt de opdracht niet gemaakt					
	Zich aan de afspraak houden	/32				
	Je personage en scene is herkenbaar in je outfit	4	3	2	1	0
	Je kledingstuk is met zorg vervaardigd	4	3	2	1	0
	Je kledingstuk is in de stijl van de regisseur	4	3	2	1	0
	Je accessoire is passend bij je kledingstuk	4	3	2	1	0
	Je plastic is op een creatieve manier verwerkt	4	3	2	1	0
	Je creatieve voorstelling is visueel correct weergegeven	4	3	2	1	0
	Je mondelinge voorstelling is creatief en heel duidelijk	4	3	2	1	0
Positieve feedback						
Groeipunt						

21.3 Bijlage 3 Powerpointpresentatie ‘Het project voorstellen aan leerlingen’

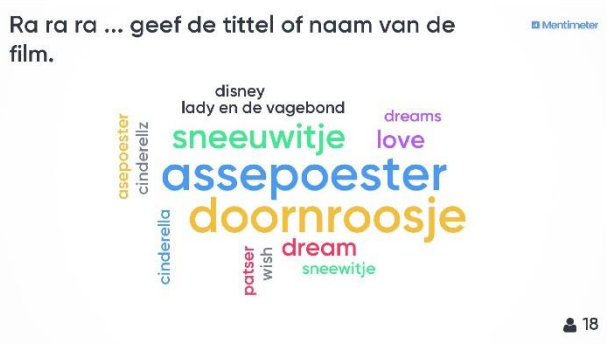

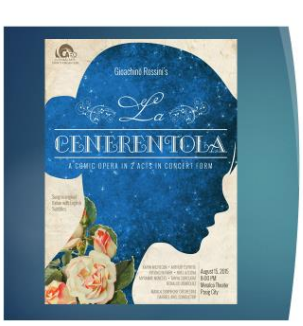

OPERA : LA CENERENTOLA
van Gioachino Rossini
(1817)

Het originele verhaal van het bekende sprookje Assepoester.

Welk materiaal ?

Recyclage

- Materiaal te gebruiken
- Plastic : al het plastic dat in de vuilbak zou belanden.
- vb. : fiesjes, inpakfolie, plastic doppen, bouwplastic, opvulling van pakketjes, video banden, huishoudfolie, zakken, …

Goepverdeling

Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4
Alsja	Yente	Atze	Iris
Stefanie	Klara	Alisa	Jollen
Angelika	Deenah	Chloë	Shakela
Noa	Yara	Senna	Coble
Anaïs	Liese	Lisa	Sterre
Semra	Jits		

21.4 Bijlage 4 voor de lesvoorbereiding van 6 februari 2018 : Voorstellen van het project tijdens de Modeweek.

ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN

Departement Onderwijs & Training
Campus Noord
Noorderplaats 2 – 2000 Antwerpen

SO

LESVOORBEREIDING VERKORT **Secundair onderwijs**

Student: Thuy Max	Opleidingsvak: mode	BBP 6
School/organisatie Sint-Maarten Bovenschool		Mentor: S. Casier
Datum 06/02/2018 lesuur/uren van 50'	Vak: Confectie	Lesblok: 1
Lesonderwerp: Modeweek		

Beginsituatie

BSO

Jaar: 3,4,5,6 mode

Klas: 2de graad + 3de graad

Aantal lln. 22

Voorkennis en voorervaring (concreet en relevant voor dit lesblok)

Leerlingen hebben al vaker de modeweek doorlopen. Lln zijn heel benieuwd naar het thema.De modeweek is iets waar de leerlingen naar uitkijken

Leerlinggegevens, belangstelling/motivatie en klasgroepgegevens, concreet en relevant voor dit lesblok en waar je ook rekening mee houdt

De 4 mode klassen zijn samen gevoegd tot 1 groep (22lln) De onderverdeling in werkgroepen is al op voorhand gebeurd. Rekening houden met leerlingen die geen gsm hebben - bijhebben (evenuteel samen met buur laten werken) => kijken voor meerdere antwoorden op één vraag te kunnen geven (mentimeter).

Situationele omstandigheden concreet en relevant voor dit lesblok en waar je ook rekening mee houdt

Afsluiten om 12 u (lunc pauze) dus niet te veel tijd verspillen aan randzaken.

	<u>Eigen leerpunt in de kijker</u> Klasmanagement: iedereen betrekken in het leerproces. Leerlingen zelf laten experimenteren. Niet te lang stil staan of doorpraten over kleine dingen.

<u>Leerplandoelstelling(en)/Procesdoel(en) met referentie</u>

KATH.OND.VL	leerplan nummer	nummer leerdoel	leerdoel (in woorden)
	2de graad D/2014/7841/026	*1* *2* *3* *4* *5* *5* *6* *60*	Verschillende stijlen binnen lifestyle en mode leren kennen aan de hand van voorbeelden. Begrippen als lifestyle, mode, outfit, concept, totaalconcept, interieurconcept, visie, stijl, stijlen, stijlicoon in eigen woorden verduidelijken. Karakteristieken van een bepaalde stijl herkennen en beschrijven. Het authentieke van een bepaalde sociale, religieuze en culturele leefwereld ontdekken en herkennen. Een stijl kaderen in een bepaalde sociale, religieuze of culturele leefwereld. Enkele verschillende concepten van mode- en lifestylezaken bestuderen en omschrijven. De actualiteit i.v.m. mode en lifestyle opvolgen via diverse bronnen. Enkele minder courante stijltypes beschrijven a.d.h.v. voorbeelden.
	3de graad D/2016/13.758/010		

<u>Lesdoelen</u> - Richtlijn: tussen de 3 tot 5 lesdoelen per 50 minuten noteer in kolom hiernaast per lesdoel: **k**ennis, **v**aardigheden, **a**ttitudes	**<u>k-v-a</u>**	**<u>Evaluatievorm + tijdstip</u>**
1. Leerlingen weten wat opera is en kunnen een aantal kenmerken opsommen. 2. Leerlingen zijn bewust van het begrip "plasticsoep" en wat dit is, gevolg op het milieu 3. Leerlingen zijn in staat om een takenverdeling uit te werken binnen de groep. 4. Leerlingen kunnen zich al identificeren met het thema 5. Leerlingen stellen zicht cultureel open voor nieuwe zaken O.a. Opera (kostums, muziek)	1. V 2. V 3. V 4. V 5. V	1. Vragen stellen 2. Observatie 3. Observatie 4. Vragen stellen 5. Vragen stellen

<u>Vakoverschrijdende eindtermen/Ontwikkelingsdoelen met referentie</u>

communicatief vermogen
1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;
creativiteit
2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren;

empathie
5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;
esthetische bekwaamheid
6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;
initiatief
10 engageren zich spontaan;
16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;
respect
18 gedragen zich respectvol;
samenwerken
19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;
verantwoordelijkheid
20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Socio-culturele samenleving
6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;
7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

Materiaal aan te vragen

Mogelijkheid tot uurtje film

Materiaal zelf te voorzien

Mentimeter en filmpjes

Bronnen

https://www.mentimer.com/s/c62f385a92ceb41103cac17a0e7e82ad/e15986cfba8e
https://www.youtube.com/watch?v=qP6nPLcva-1
https://www.youtube.com/watch?v=7Hkxbi0f5qA
https://www.youtube.com/watch?v=YGBpHYLNtRA

Lesopbouw

Lesdoel	Onderwijsleeractiviteiten (inhoud / werkvormen / leermiddelen)	Organisatie / timing
	Aanleren Mentimeter Leerlingen aanleren hoe Mentimeter te gebruiken. https://www.mentimer.com/s/c62f385a92ceb41103cac17a0e7e82ad/e15986cfba8e	1 centrale tafel
1 5	**Voorstellen project : Wat is opera ?** Mentimeter vragen : Welk theaterstuk heb je al eens gezien ? Weten jullie wat opera is ? Filmpje : Wat is opera vanhet Nationaal Ballet Amsterdam https://www.youtube.com/watch?v=qP6nPLcva-1 .	1 centrale tafel 10 ‘
1 4 5	**Welk thema** Luister fragmentje => raden naar het thema Trailer laten zien van de Disney versie van La Cenerentola Het thema is Assepoester maar in zijn originele vorm en verhaal	1 centrale tafel 10’

	En van het originele verhaal is ook een film in opera-versie gemaakt Dus hou je Smaartschool in de gaten	
2	**<u>Plastic in de zee</u>** Onlangs had ik een artikel gezien in de krant waar door de stormen van de afgelopen tijd een volledig strand vol met plastic afval lag Nu heel onze oceaan zit vol met plastic. Dat plastic verzameld zich op een aantal plaatsen in onze oceaan. Die plaatsen worden “Plastic soep” genoemd https://www.youtube.com/watch?v=7Hkxbi0f5qA https://www.youtube.com/watch?v=YGBpHYLNtRA	1 centrale tafel 10’
2	**<u>Welk materaal</u>** Omdat dit een zeer dankbaar materaal is om zo veel leuke dingen mee te maken, gaan wij aan de slag met …….PLASTIC Dus vanaf vandaag gaan jullie plastic afval verzamelen : zakjes, waterflessen, snoepzakjes, verpakkingsmateriaal van gadgets, speelgoed, isomo,…. Zolang het maar van plastic is gemaakt	1 centrale tafel 5’
3	**<u>De groepsverdeling</u>** De groepen worden ingedeeld en de rolverdeling wordt besproken	1 centrale tafel 5’
1 4 5	**<u>De opdracht</u>** De effectieve opdracht krijgen jullie net na de vakantie. Dus tijdens de vakantie bekijk je al eens de film en verzamelen jullie plastic. Vraag ook zeker binnen je familie, vriendengroep, jeugdbeweging …. Om proper “afval” te verzamelen.	1 centrale tafel 5’

21.5 Bijlage 5 voor de lesvoorbereiding van 27 februari 2018 : Workshops verwerken van plastic.

ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN

Departement Onderwijs & Training
Campus Noord
Noorderplaats 2 – 2000 Antwerpen

SO

LESVOORBEREIDING VERKORT **Secundair onderwijs**

Student: Thuy Max	Opleidingsvak: mode	BBP 6
School/organisatie Sint-Maarten Bovenschool		Mentor: S. Casier
Datum 27/02/2018 lesuur/uren van 50'	Vak: Confectie	Lesblok: 2
Lesonderwerp: Workshops Modeweek		

Beginsituatie

BSO

Jaar: 3,4,5,6 mode

Klas: 2de graad + 3de graad

Aantal lln. 22

Voorkennis en voorervaring (concreet en relevant voor dit lesblok)

Leerlingen hebben al vaker de modeweek doorlopen. Lln zijn heel benieuw en gemotiveerd omdat ze hun eigen ding mogen doen met de opera La Cenerentola. Enkel het verwerken van plastic stelt nog enkele vragen.

Leerlinggegevens, belangstelling/motivatie en klasgroepgegevens, concreet en relevant voor dit lesblok en waar je ook rekening mee houdt

De 4 mode klassen zijn samen gevoegd tot 1 groep (22lln) De onderverdeling van de werkgroepen is al op voorhand gebeurd. Leerlingen hebben vorige week al inspiratie mogen verzamelen. en op hun moodboard mogen verwerken.

Situationele omstandigheden concreet en relevant voor dit lesblok en waar je ook rekening mee houdt

1u werkshops geven
1u ontwerp – ideënschetsen laten maken.

	<u>Eigen leerpunt in de kijker</u> Klasmanagement: iedereen betrekken in het leerproces. Leerlingen zelf laten experimenteren. Durven optreden bij ongepast gedrag.

<u>Leerplandoelstelling(en)/Procesdoel(en) met referentie</u>

KATH.OND.VL	leerplan nummer	nummer leerdoel	leerdoel (in woorden)
	2de graad D/2014/7841/026	*1*	Verschillende stijlen binnen lifestyle en mode leren kennen aan de hand van voorbeelden.
		2	Begrippen als lifestyle, mode, outfit, concept, totaalconcept, interieurconcept, visie, stijl, stijlen, stijlicoon in eigen woorden verduidelijken.
		3	Karakteristieken van een bepaalde stijl herkennen en beschrijven.
		4	Het authentieke van een bepaalde sociale, religieuze en culturele leefwereld ontdekken en herkennen.
		5	Een stijl kaderen in een bepaalde sociale, religieuze of culturele leefwereld.
	3de graad D/2016/13.758/010	*5*	Enkele verschillende concepten van mode- en lifestylezaken bestuderen en omschrijven.
		6	De actualiteit i.v.m. mode en lifestyle opvolgen via diverse bronnen.
		60	Enkele minder courante stijltypes beschrijven a.d.h.v. voorbeelden.

<u>Lesdoelen</u> - Richtlijn: tussen de 3 tot 5 lesdoelen per 50 minuten noteer in kolom hiernaast per lesdoel: **k**ennis, **v**aardigheden, **a**ttitudes	**<u>k-v-a</u>**	**<u>Evaluatievorm + tijdstip</u>**
1. Leerlingen kunnen plastic op een creatieve manier verwerken. 2. Leerlingen ze zijn instaat kleine voortestjes te doen met plastic. 3. Leerlingen kunnen inspiratie omzetten in een ontwerp in functie van de opera. 4. Leerlingen kunnen verwerkingstechnieken voor plastic weergeven in hun ontwerpen. 5. Leerlingen kunnen hun moodboard verder aanvullen met extra ideeën.	6. V 7. V 8. V 9. V 10. V	1. Oefeningen 2. Oefeningen 3. Observatie 4. Observatie 5. Observatie

<u>Vakoverschrijdende eindtermen/Ontwikkelingsdoelen met referentie</u>

communicatief vermogen
1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;
creativiteit
2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren;

empathie
5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;
esthetische bekwaamheid
6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;
initiatief
10 engageren zich spontaan;
16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;
respect
18 gedragen zich respectvol;
samenwerken
19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;
verantwoordelijkheid
20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Socio-culturele samenleving
6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;
7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

Materiaal aan te vragen

Materiaal zelf te voorzien

Plastic flessen
Crème brûlée brander
Spuitbussen
Snijmes
Afdek plastic
Voorbeeldjes

Bronnen

https://www.pinterest.com/maxieke/modeweek-2018-theater-plastic/
https://www.pinterest.com/sarahcasier/modeweek-recycling-theater/

Lesopbouw

Lesdoel	Onderwijsleeractiviteiten (inhoud / werkvormen / leermiddelen)	Organisatie / timing
1 2 5	**Workshops** Leerlingen krijgen een 4tal technieken aangeleerd. - Plastic smelten met een strijkijzer (Sarah) - plastic uitsnijden (vorm) (Alizee) - plastic smelten (ijsstructuur – organische vormen) (Max) - kantlijmen en plastic bloemen (Peggy) - …. Leerlingen krijgen ook de kans om andere kleine testjes te doen met plastic. Zie inspiratie bord (Pinterest) Sarah Casier Max Thuy	Organisatie: 4tal werktafels Timing 10’ per workshop 10’ eigen testjes
3 4 5	**Ontwerp** Lln hebben in de workshop een aantal verwerking van plastic gezien. Ze hebben ook al inspiratie verwerkt op het moodboard. Lln mogen nu hun ideeën op papier proberen zetten -hoe zien ze de outfit Met nadruk op - kostuum - pruik - accessoires	Organisatie: 4tal werktafels Timing 50’

21.6 Bijlage 6 voor de lesvoorbereiding van 12 – 16 Maart 2018 : Modeweek.

ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN

Departement Onderwijs & Training
Campus Noord
Noorderplaats 2 – 2000 Antwerpen

SO

LESVOORBEREIDING VERKORT **Secundair onderwijs**

Student: Thuy Max | Opleidingsvak: mode | BBP 6

School/organisatie Sint-Maarten Bovenschool | Mentor: S. Casier

Datum : week van 12 – 16maart 2018 | Vak: Confectie | Lesblok: 27
lesuur/uren van 50'

Lesonderwerp: Modeweek

Beginsituatie

BSO

Jaar: 3,4,5,6 mode

Klas: 2de graad + 3de graad

Aantal lln. 22

Voorkennis en voorervaring (concreet en relevant voor dit lesblok)

Leerlingen hebben al vaker de modeweek doorlopen. Lln zijn heel benieuw en gemotiveerd omdat ze hun eigen ding mogen doen met de opera La Cenerentola. Enkel het verwerken van plastic stelt nog enkele vragen.

Leerlinggegevens, belangstelling/motivatie en klasgroepgegevens, concreet en relevant voor dit lesblok en waar je ook rekening mee houdt

De 4 mode klassen zijn samen gevoegd tot 1 groep (22lln) De onderverdeling is de werkgroepen is al op voorhand gebeurd. Leerlingen hebben vorige week al inspiratie mogen verzamelen. en op hun moodboard mogen verwerken.

Situationele omstandigheden concreet en relevant voor dit lesblok en waar je ook rekening mee houdt

2u in de voormiddag
2u na de middag

Eigen leerpunt in de kijker

	Klasmanagement: iedereen betrekken in het leerproces. Leerlingen zelf laten experimenteren. Durven optreden bij ongepast gedrag.

Leerplandoelstelling(en)/Procesdoel(en) met referentie

KATH.OND.VL	leerplan nummer	nummer leerdoel	leerdoel (in woorden)
	2de graad D/2014/7841/026	*1*	Verschillende stijlen binnen lifestyle en mode leren kennen aan de hand van voorbeelden.
		2	Begrippen als lifestyle, mode, outfit, concept, totaalconcept, interieurconcept, visie, stijl, stijlen, stijlicoon in eigen woorden verduidelijken.
		3	Karakteristieken van een bepaalde stijl herkennen en beschrijven.
		4	Het authentieke van een bepaalde sociale, religieuze en culturele leefwereld ontdekken en herkennen.
		5	Een stijl kaderen in een bepaalde sociale, religieuze of culturele leefwereld.
	3de graad D/2016/13.758/010	*5*	Enkele verschillende concepten van mode- en lifestylezaken bestuderen en omschrijven.
		6	De actualiteit i.v.m. mode en lifestyle opvolgen via diverse bronnen.
		60	Enkele minder courante stijltypes beschrijven a.d.h.v. voorbeelden.

Lesdoelen - Richtlijn: tussen de 3 tot 5 lesdoelen per 50 minuten noteer in kolom hiernaast per lesdoel: **k**ennis, **v**aardigheden, **a**ttitudes	**k-v-a**	**Evaluatievorm + tijdstip**
PROCES 1. Teamgericht werken 2. Materiaal respecteren 3. Zelf op zoek gaan naar info 4. Zich flexibel opstellen 5. Zich aan de afspraak houden 6. Je onderzoekt hoe je het plastic kan bewerken. 7. Je zorgt steeds voor een nette, veilige en ergonomische werkplaats. 8. Je zorgt tijdens de week voor een creatieve mondelinge voorstelling. 9. Aan het begin van de dag overleg je kort in groep wat je dagtaak is. Iedereen krijgt van de chefs een opdracht en je sart onmiddellijk met je opdracht. Je hangt dus	11. A 12. A 13. A 14. A 15. A 16. A-V 17. A 18. V 19. A 20. A 21. A 22. A-V 23. A 24. A 25. A	1. Observatie 2. Observatie 3. Observatie 4. Observatie 5. Observatie 6. Observatie - Oefeningen 7. Observatie 8. Observatie 9. Observatie 10. Observatie 11. Observatie 12. Observatie 13. Observatie 14. Observatie 15. Observatie 16. Vragen stellen

niet rond of je neemt geen afwachtende houding aan 10. Je gebruikt altijd een strijkdoek. Indien het ijzer vuil wordt dan poets je het ijzer. Je past de temperatuur aan. 11. Op het einde van de dag is je werkplek proper. Je ruimt pas op als het belsignaal gaat! 12. Je onderzoekt hoe je je machine kan instellen om plastic te stikken. Je maakt nooit gebruik van de overlock. 13. Je helpt je teammakkers. Je denkt niet eerst aan je eigen outfit maar je denkt in team. 14. Je helpt actief mee tijdens het opbouwen van de voorstelling op vrijdagvoormiddag. 15. Omgaan met feedback 16. Zelfstandig werk (opzoekwerk) 17. Moodboard (groepswerk) PRODUCT 18. Zich aan de afspraak houden 19. Je personage en scene is herkenbaar in je outfit 20. Je kledingstuk is met zorg vervaardigt 21. Je kledingstuk is in de stijl van de regisseur 22. Je accessoire is passend bij je kledingstuk 23. Je plastic is op een creatieve manier verwerkt 24. Je creatieve voorstelling is visueel correct weergegeven 25. Je mondelinge voorstelling is creatief en heel duidelijk	26. K-A 27. V-A 28. A 29. V 30. V 31. V 32. V 33. V 34. V 35. V	17. Oefeningen 18. Checklist 19. Presentatie 20. Presentatie 21. Presentatie 22. Presentatie 23. Presentatie 24. Presentatie 25. Presentatie

Vakoverschrijdende eindtermen/Ontwikkelingsdoelen met referentie

communicatief vermogen
1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;
creativiteit
2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren;
empathie
5 houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen;
esthetische bekwaamheid
6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;
initiatief
10 engageren zich spontaan;
16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

respect
18 gedragen zich respectvol;
samenwerken
19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;
verantwoordelijkheid
20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Socio-culturele samenleving
6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen;
7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

Materiaal aan te vragen

Bundeltjes per lln
Ruimte
Materiaal presentatie, licht geluid, beeld
Materiaal Anja mode week (bestelling)

Materiaal zelf te voorzien

Plastic flessen
crème brûlée brander
Spuitbussen
Snijmes
Afdek plastic
Voorbeeldjes
Veiligheidskaarten
Plastic (Desco – Container)
Ijzerdraad
Presentatie
Face chart
Make-up

Bronnen

https://www.pinterest.com/maxieke/modeweek-2018-theater-plastic/
https://www.pinterest.com/sarahcasier/modeweek-recycling-theater/

Lesopbouw

<table>
<tr><th>Lesdoel</th><th>Onderwijsleeractiviteiten (inhoud / werkvormen / leermiddelen)</th><th>Organisatie / timing</th></tr>
<tr><td></td><td>Maandag</td><td></td></tr>
<tr><td>1
2
5</td><td>Afspraken

Afspraken overlopen
Planning
Veiligheidsfiches

MODE WEEK

Afspraken

Orde
• Hou je eigen werkplek altijd ordelijk en overzichtelijk.
• Elke dag wordt om 15u40 ons hele lokaal terug op orde gezet ! Pas daarna vertrekken jullie naar huis !
Teamwork
• De modeweek is een teamproject ! Dus werk samen en help elkaar.
• Werk eerst de werkstukken van 3 – 4MRPA af pas daarna de outfits van 5 – 6MRVA.
• Je luistert naar de ideeën van elkaar !
Tijd
• Je komt altijd op tijd (8u25 & 12u55). Zo dat we meteen kunnen starten !
• Je respecteert de deadlines.
Gedrag
• Je gedraagt je respectvol tegen over elkaar. (ook al lopen de spanningen hoog op)
• De algemene regens van tijdens de mode lessen gelden ook nu tijdens de modeweek.
VEILIGHEID
• Veiligheid kom voor alles ! Zeker wanneer we aan de slag gaan met gevaarlijke apparaten en materialen. Lees daarom altijd de veiligheidsfiches en respecteer deze.
• Bewaar de veiligheid van je collega’s en je zelf !</td><td>Organisatie: 4-tal werktafels

Timing
10’</td></tr>
</table>

Planning

Maandag	
8u25 – 12u	Basis van de outfit
12u55 – 15u40	Verder werken outfit
Dinsdag	
8u25 – 12u	Accessoires
12u55 – 15u40	Accessoires / Verder werken outfit
Woensdag	
8u25 – 10u05	Workshop / Verder werken outfit
10u20 – 12u	Workshop / Verder werken outfit
Donderdag	
8u25 – 12u	Afwerken outfit **(outfit is klaar !)**
12u55 – 15u40	Repetitie
Vrijdag	
8u25 – 12u	Repetitie / Voorbereiden modeshow (make-up, haar, outfit)
12u55 – 15u40	Voorbereiden modeshow (make-up, haar, outfit) / **MODESHOW**

MODE WEEK

VEILIGHEIDSINSTRUCTIEKAART

Creme brulee brander

RISICO'S	VOORKOMINGSMAATREGELEN
VERBRANDING AAN DE VLAM	- Raak de vlam niet aan ! - OPGEPAST !!! GEVAAR: Brandwonden 2DE – 3DE graad
VERBRANDING AAN DE GESMOTEN PLASTIC	- Raak de gesmolten plastic niet rechtstreeks aan GEVAAR: Brandwonden aan de vingers
PLASTIC IN DE OGEN	- Draag een veiligheidsbril GEVAAR: warme plastic in de ogen met (tijdelijke) blindheid tot gevolg
PLASTIC OP KLEDINGSTUKKEN	- Draag een werkschort GEVAAR: plastic kan op textiel niet meer verwijderd worden en kan voor brand plekken zorgen
BESMEUREN VAN DE WERKBANK	- Werk steeds op de houten plaat die ter beschikking is gesteld als werktafel. GEVAAR: besmeuren van de tafels tijdens het smelten.
TERUG PLAATSEN BRANDER	- Plaats het de brander steeds op een/zijn steunbeugel en zet deze ook altijd uit na het gebruiken (schakelaar aan de rug zijde van de brander !

Denk eraan bij een brandwonde:

EERST WATER? DE REST KOMT LATER!!!

Veiligheidsbril

Vuur vaste handschoenen

MODE WEEK

VEILIGHEIDSINSTRUCTIEKAART

Lijmpistool

RISICO'S	VOORKOMINGSMAATREGELEN
VERBRANDING AAN HET WARME MONDSTUK	- Raak het mondstuk niet aan - OPGEPAST: DE WARMTE VAN HET MONDSTUK IS NIET TE ZIEN GEVAAR: Brandwonden 1ste – 2de graad
VERBRANDING AAN DE WARME LIJM	- Raak de warme lijm niet rechtstreeks aan GEVAAR: Brandwonden aan de vingers
LIJM IN DE OGEN	- Draag een veiligheidsbril GEVAAR: Lijm in de ogen met (tijdelijke) blindheid tot gevolg
LIJM OP KLEDINGSTUKKEN	- Draag een werkschort of werkpak GEVAAR: Lijmvlekken kunnen op textiel niet meer verwijderd worden
BESMEUREN VAN DE WERKBANK	- Plaats het lijmpistool steeds op een/zijn steunbeugel GEVAAR: besmeuren van de werkbank met lijmresten

Denk eraan bij een brandwonde:

EERST WATER? DE REST KOMT LATER!!!

Veiligheidsbril

Techniek is fun

VEILIGHEIDSINSTRUCTIEKAART

Soldeerbout

RISICO'S	VOORKOMINGSMAATREGELEN
VERBRANDING AAN DE PUNT OF VERWARMINGSELEMENT	- Raak de punt niet aan - Raak het verwarmingselement niet aan - OPGEPAST: DE WARMTE VAN HET METAAL IS NIET TE ZIEN GEVAAR: Brandwonden 1ste – 2de graad
VERBRANDING VAN JE HAAR	- Maak steeds een staartje in lang haar GEVAAR: Brandwonden aan je hoofd
VERBRANDING AAN HET WERKSTUK	- Elektrische geleiders zijn een goede warmtegeleider, laat je werkstuk eerst afkoelen voor je het vast neemt GEVAAR: Verbranden van je vingers
BESCHADIGING ELEKTRISCH SNOER	- Let er steeds op dat de punt van de soldeerbout het snoer van de soldeerbout niet raakt. GEVAAR: kortsluiting van de soldeerbout
VERBRANDEN VAN DE WERKBANK	- Plaats de soldeerbout steeds in de veiligheidshouder GEVAAR: verbranden van de werkbank

Denk eraan bij een brandwonde:

EERST WATER? DE REST KOMT LATER!!!

MODE WEEK

VEILIGHEIDSINSTRUCTIEKAART

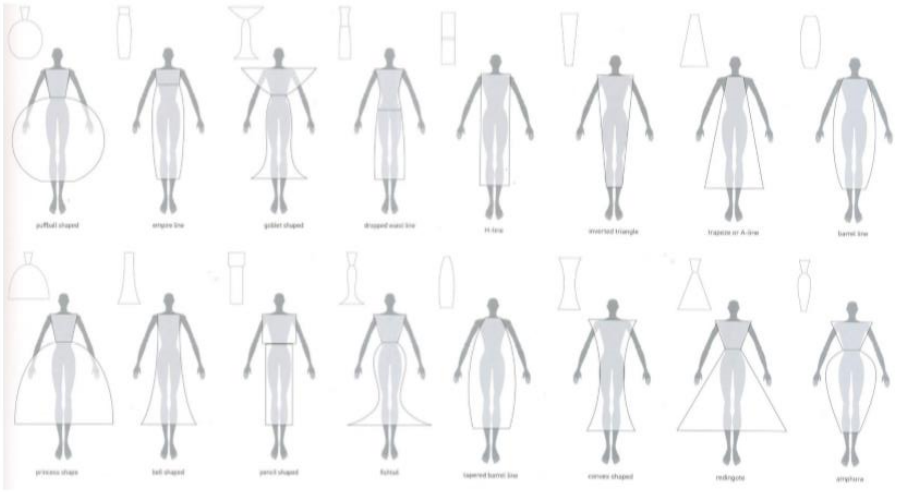
Strijkijzer

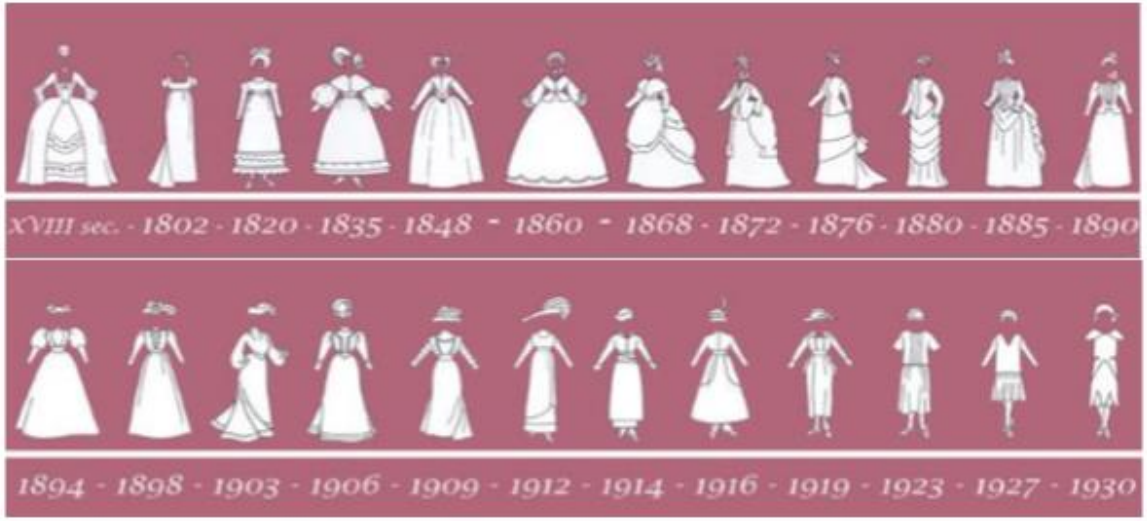
RISICO'S	VOORKOMINGSMAATREGELEN
VERBRANDING AAN HET VERWARMINGS-ELEMENT	- Raak het verwarmingselement niet aan - OPGEPAST: DE WARMTE VAN HET METAAL IS NIET TE ZIEN GEVAAR: Brandwonden 1ste – 2de graad
VERBRANDING VAN JE HAAR	- Maak steeds een staartje in lang haar GEVAAR: Brandwonden aan je hoofd
VERBRANDING AAN HET WERKSTUK	- Plastic smelt en is daardoor zeer warm ! Laat je werkstuk eerst afkoelen voor je het vast neemt GEVAAR: Verbranden van je vingers
BESCHADIGING ELEKTRISCH SNOER	- Let er steeds op dat het strijkijzer het snoer van de niet raakt. GEVAAR: kortsluiting van de het strijkijzer
VERBRANDEN VAN DE WERKBANK	- Plaats de het strijkijzer steeds in de veiligheidshouder - Werk steeds op bakpapier zo dat je werkstuk niet aan het strijkijzer plakt of de strijkplant of houten paspop GEVAAR: verbranden van de strijktafel
MET HET STRIJKIJZER NIET OP ISOMO POPEN !	- Werk niet met je strijkijzer op isomo popen ! Deze popen kunnen niet tegen de hitten en kunnen smelten ! GEVAAR: Smelten van de popen, verbranden aan de gesmolten isomo

Denk eraan bij een brandwonde:
EERST WATER? DE REST KOMT LATER!!!

	<u>Onderzoek en idee schetsen</u> Aan de hand van de vooropgestelde vragen, film, eigen interesses mogen de leerlingen de personages aan passen. Eigen interpretatie van de karakters. Belangrijk is dat al de personages wel worden aangehouden. - Assepoester - Stiefmoeder - 2 stiefzussen - Prins - eventueel andere (baron, fee, …) De leerlingen moeten aan de hand van beelden hun idee kunnen voorleggen. Eventueel al oog hebben voor afwerking details.	In groepjes aan de PC Timing 40’
3 4 5	**<u>Realiseren basis vormen (outfit)</u>** Aan de hand van de beelden (schetsen). De basisvorm eruit halen. Is het een bustier ? Welke vorm heeft de rok ? Hoe kunnen we met plastic deze vorm creëren ?	Organisatie: 4-tal werktafels Timing 6les uren

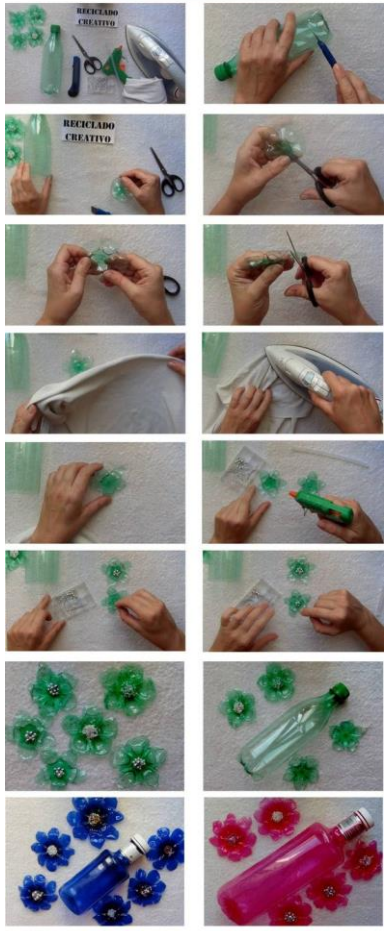
De lln werken hun ontwerpen uit.

	Eerst die van 3 – 4 Na de middag die van 5 – 6 Leerkrachten begeleiden en geven tips waar nodig.	
	<u>Dinsdag</u>	
	<u>Verder werken aan outfits details</u> Gisteren hebben de leerlingen de basisvormen gerealiseerd. Vandaag moeten we de outfits afwerken. Tijdens de workshops hebben we een aantal mogelijke bewerkingen. Maar ook via de pintrestborden kunnen de leerlingen nog leuke en eenvoudige verwerkingstechnieken vinden. Sarah = plastic bewerken met het strijkijzer. Alizee = Snijtechnieken Max = smelten & vervormen met de crème brûlée brander - (schubben maken uit plastic en opstrijken van prints op plastic) Peggy = bloemen Andere technieken kunnen zijn. - figuren uitbranden met een soldeerbout. - breien en haken van repen plastic - bewerken met lijmpistool en erna overspuiten met spuitbussen (reliëf) - Kant lijmen met lijmpistool op bakpapier of plastic folie. - Rietjes rijgen en andere plastic voorwerpen. - smokwerk in plastic - schubben - lampionnen uit plastic flessen (met snijtechnieken)	Organisatie: 4-tal werktafels Timing 5 lesuren

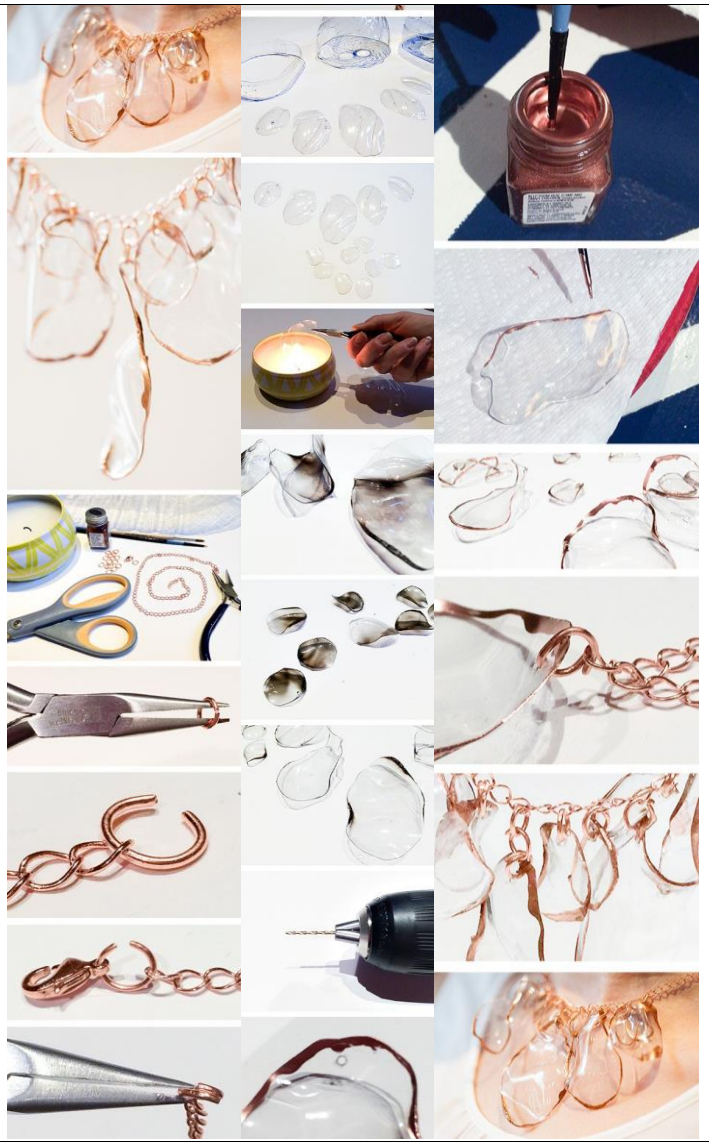
	- …. (er zijn nog zo veel meer mogelijkheden om plastic te bewerken) Inspiratie nodig of nog leuke ideetjes Vul onze pintrestborden gerust aan. Sarah : https://www.pinterest.com/sarahcasier/modeweek-recycling-theater/ Max : https://www.pinterest.com/maxieke/modeweek-2018-theater-plastic/	

RECICLADO CREATIVO
THE CREATIVE REUSE FACTORY
CÓMO HACER UNA FLOR RECICLANDO UNA BOTELLA DE PLÁSTICO

HOW TO MAKE A FLOWER OUT OF A RECYCLED PLASTIC BOTTLE

www.recicladocreativo.com
www.youtube.com/recicladocreativo

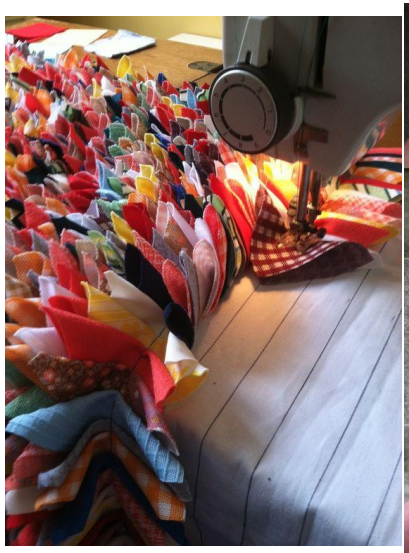
			

Accessoires (start)

Tijdens de verwerkingstechnieken kunnen de leerlingen al eens na denken om deze ook in een accessoire vorm te verwerken.

Vb. bloemen op een haarband, plastic waterzakken met stukjes plastic in, waterflessen, …

Inspiratie nodig of nog leuke ideetjes
Sarah : https://www.pinterest.com/sarahcasier/modeweek-recycling-theater/
Max : https://www.pinterest.com/maxieke/modeweek-2018-theater-plastic/

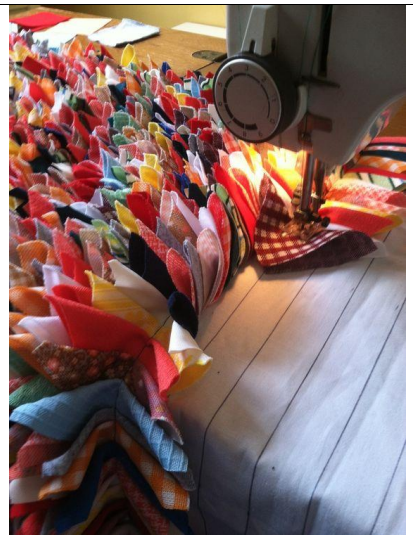
Organisatie: 4-tal werktafels

Timing 1,5 lesuur

	<u>Face chart</u> Voor de workshop van woensdag dient een face chart gemaakt te zijn. Deze is da maandag mee gegeven als huiswerk. De leerlingen krijgen tijdens de les om deze nog even aan te passen of af te werken. 	Organisatie: 4-tal werktafels Timing 30’
	<u>Woensdag</u>	
	<u>Workshop Make-up</u> Workshop wordt gegeven door Lieve Humbeek.	Organisatie: 4-tal werktafels

	Groep 1 – 2 volgen de workshop (1-2 lesuur) Groep 3- 4 volgen de workshop (3-4 lesuur) - ontleden face chart - basis theater make-up - uitproberen + begeleiding - hair styling	Timing 4 lesuren
	<u>Accessoires</u> Uitwerken van de accessoires. Onder begeleiding van de leerkrachten – teamleden. Inspiratie nodig of nog leuke ideetjes Sarah : https://www.pinterest.com/sarahcasier/modeweek-recycling-theater/ Max : https://www.pinterest.com/maxieke/modeweek-2018-theater-plastic/	Organisatie: 4-tal werktafels Timing 4 lesuren

	 	
	<u>Donderdag</u>	

	<u>Afwerken outfits</u> Afwerken van de outfits. De outfits draagbaar maken. Voorzien van een sluiting. **<u>+ herwerken naar de feedback (besproken door de leerkrachten woensdag tijdens de workshops)</u>**	Organisatie: 4-tal werktafels Timing 2 lesuren
	<u>Muziek + beeld</u> Opzoeken van passende beelden + passende muziek voor de modeshow. Downloaden en doorsturen naar Mr. Thuy via smartschool of via mail naar Max.thuy@hotmail.com	In groepjes aan de PC Timing 1 lesuur
	<u>Voorbereiden Frans – Engels – Nederlands</u> Orderbegeleiding van de Leerkracht PAV – Frans Opstellen van de presentatie. Frans : Inspiratie Regisseur Opera stuk … Engels Plastic probleem in de wereld Plastic soep. Nederlands : Bewerkingen	In groepjes aan de PC Timing 1 lesuur

	Plastic soorten	
	<u>Opstellen locatie modeshow</u> Klaarzetten modeshow ruimte. Stoelen Beamer Tafels Loper ? Geluidsinstallatie	Poly 4 Timing 2 lesuren
	<u>Opruimen lokaal</u> Het volledige werklokaal wordt weer op orde gebracht. Terug zoals het CPL lokaal er anders uit ziet. Zodat de lessen geen hinder ondervinden de volgende week.	Gehele klas Timing 1 lesuur
	<u>Vrijdag</u>	
	<u>Repetitie op muziek</u> Generale repetitie Modeshow Pasjes Tekst Marleen : We nemen jullie mee in het verhaal van Assepoester. Kijk zie ze spelen de kleine assepoester. Onbezonnen aan het genieten.	Poly 4 Timing 3 lesuren

	De zon die op haar sproetjes valt. Het eerste snoepje gaat haar mondje in. En daarna nog 1 en nog 1. De plastic wikkeltjes raken de grond. Want ja er is toch geen vuilbak te bespeuren. Rustig speelt ze verder in het gras. En luistert naar de prachtige vogeltjes die haar de mooiste liedjes toe fluiten. en een zacht briesje dat door haar haren waait. Wat een prachtige zomerse dag. --- Klein kindje met snoepjes --- Marleen : Vele jaren later wanneer Assepoester groot is geworden is er ook veel veranderd in haar prachtige speelparadijs. De prachtige natuur uit haar kindertijd lijkt wel vergane glorie. De wereld is steeds grauwer geworden. De vogeltjes fluiten nog amper. De wilde dieren die vroeger in de uitgestrekte velden leefden lijken wel van de aardbol verdwenen. En de prachtige oceanen met tropische vissen is veranderd in een grote plastic vuilnisbelt. Assepoester woonde met haar gemene stiefmoeder en pesterige stiefzusters in een groot landhuis. De lelijke, luie vrouwen lieten het meisje al het vuile werk in huis doen. Ze noemden haar daarom ook Assepoester. Op een zekere dag kwam hen ter oren dat de Prins opzoek was naar zijn bruid en gaf daarom een groot feest. Die dag waren haar stiefzusters en stiefmoeder druk bezig met de krullen in hun haar en de kantjes en ruches aan hun japonnen. "Och", mijmerde Assepoester, "kon ik maar mee naar zo¹n mooi bal..." De zussen en stiefmoeder brulden van het lachen. Jij! Mee? Kijk eens naar je haar! En die vodden die je aanhebt! Die nagels!" Gillend van het lachen stapten ze in een koets en lieten Assepoester alleen achter. Verdrietig keek Assepoester hen na. --- Lopen : Semra	

Aisja
Angelica
Noa
Anais
Stefanie

Groep 1 Tekst (groep Aisja)

Frans	Stefanie
Engels	Angelica
Nederlands	Aisja

Marleen :
Plots hoorde ze een lief stemmetje: "Assepoes!" Voor haar stond een mooie, vriendelijke dame. "Huil maar niet, Assepoes", zei ze. "Ik ben je goede fee. Jij gaat naar het feest!" Met een tikje van haar toverstokje toverde ze Assepoester in een wonderschone baljurk. Haar haar was plotseling getooid en aan haar voeten prijkten twee muiltjes. "Ga en geniet", sprak de toverfee. "Maar luister goed: vóór 12 uur 's nachts moet je het feest verlaten. Dan is de betovering verbroken!"

Lopen
Deenah
Jits
Liese
Yara
Yente
Kiara

Groep 2 Tekst (groep Yente)

Frans	Jits
Engels	Kiara, Yente
Nederlands	Deenah, Liese

Marleen :
Even later betrad Assepoester aarzelend de balzaal. Ze kende niemand. Eventjes voelde ze zich heel alleen... Maar hoor, plots stopte de muziek. Als in een droom zag Assepoester de prins met zijn diep blauwe ogen. Hij liep op haar af. Zou hij...? En met een sierlijk knikje vroeg hij haar ten dans. Weldra zwierden ze over de dansvloer. Ze dansten en dansten en dansten... De prins gaf haar een prachtige armband cadeau en nog voor hij haar naam kon vragen hoorde ze opeens de zware slagen van de kerkklok hoorde. Oh nee! Het was twaalf uur. Assepoester snelde de danszaal uit, de trappen af naar beneden. Pfff... net op tijd. Verbaasd stond de arme prins op de trappen niet eens wetend hoe ze hete. Maar hij was verliefd. Smoorverliefd!

Lopen
Lisa
Chloë
Senna
Atze
Alisa

Groep 3 Tekst (groep Atze)

Frans	Chloë
Engels	Atze

Nederlands	Senna

Marleen
De volgende morgen was het hele land in rep en roer. Er was iets bijzonders aan de hand. Alle ongetrouwde dames van het land werden bezocht door de prins. Hij was opzoek naar het meisje waar hij smoor verliefd op was geworden tijdens het bal. Hij erkende haar ogen en stralende lach uit duizenden maar na uren zoeken en begroeten van de ene ongehuwde dame na de andere verloor hij de moed.
Met een harde bons op de deur werd ook de prins aangekondigd in het landgoed van de stiefmoeder. De stiefzussen probeerde te zo hard te glimlachen en indruk te maken op de prins dat hij het er benauwd van kreeg. Stiefmoeder had Assepoester herkend op het bal en haar verstopt in de keuken.

Gelukkig ontdekte een van de lakeien haar toen hij een glaasje water ging drinken. Hij wenkte haar dichterbij. Onder het honende gelach van haar stiefzusters verscheen Assepoester. Met om haar pols een prachtige diamanten armband. De prins keek in de ogen van assepoester en wist het nu zeker. Zij was het… Het meisje van het bal.
Enkele weken later was het groot feest in het land. Onder luid klokgelui en trompetgeschal, trouwde Assepoester met haar prins. Trots stond ze naast hem voor het altaar. Zeer gelukkig keek de prins haar aan. Zijn droomprinses... Hoe dit sprookje eindigt? Je raadt het al... ze leefden nog lang en gelukkig.

Lopen
Jolien
Shakyla
Sterre
Cobie

<table>
<tr><td></td><td>Iris

Groep 4 Tekst (groep Iris)
<table><tr><td>Frans</td><td>Cobie</td></tr><tr><td>Engels</td><td>Jolien (Sterre)</td></tr><tr><td>Nederlands</td><td>Iris</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td><u>Voorbereiden Frans – Engels – Nederlands</u>

Inoefenen van de teksten</td><td>Poly 4

Timing 1 lesuur</td></tr>
<tr><td></td><td><u>Make-up en haar</u>

Klaarmaken voor de modeshow
Opmaken en haar zoals geleerd tijdens de workshops</td><td>Poly 4

Timing
30’ + 1 lesuur middagpauze</td></tr>
<tr><td></td><td><u>Modeshow</u>

Marleen :
We nemen jullie mee in het verhaal van Assepoester.
Kijk ze spelen de kleine assepoester. Onbezonnen aan het genieten.
De zon die op haar sproetjes valt.</td><td>Poly 4

Timing
2lesuren</td></tr>
</table>

	Het eerste snoepje gaat haar mondje in. En daarna nog 1 en nog 1. De plastic wikkeltjes raken de grond. Want ja er is toch geen vuilbak te bespeuren. Rustig speelt ze verder in het gras. En luistert naar de prachtige vogeltjes om die haar de mooiste liedjes toe fluiten. en een zacht briesje die door haar haren waait. Wat een prachtige zomerse dag. ---------- Klein kindje met snoepjes ---------- Marleen : Vele jaren later wanneer Assepoester groot is geworden is er ook veel veranderd in haar prachtige speelparadijs. De prachtige natuur uit haar kindertijd lijkt wel vergane glorie. De wereld is steeds grauwer geworden. De Vogeltjes fluiten nog amper. De wilde dieren die vroeger in de uitgestrekte velden leefden lijken wel van de aardbol verdwenen en de prachtige oceanen met tropische vissen is veranderd in een grote plastic vuilnisbelt. Assepoester woonde met haar gemene stiefmoeder en pesterige stiefzusters in een groot landhuis. De lelijke, luie vrouwen lieten het meisje al het vuile werk in huis doen. Ze noemden haar daarom ook Assepoester. Op een zekere dag Kwam hen ter oren dat de Prins opzoek was naar zijn bruid en gaf daarom een groot feest. Die hele dag waren haar stiefzusters en stiefmoeder druk bezig met de krullen in hun haar en de kantjes en ruches aan hun japonnen. "Och", mijmerde Assepoester, "kon ik maar mee naar zo¹n mooi bal..." De zussen en stiefmoeder brulden van het lachen. Jij! Mee? Kijk eens naar je haar! En die vodden die je aanhebt! Die nagels!" Gillend van het lachen stapten ze in een koets en lieten Assepoester alleen achter. Verdrietig keek Assepoester hen na. ---------- Lopen : Semra Aisja	

Angelica
Noa
Anais
Stefanie

Groep 1 Tekst (groep Aisja)

Frans	Stefanie
Engels	Angelica
Nederlands	Aisja

Marleen :
Plots hoorde ze een lief stemmetje: "Assepoes!" Voor haar stond een mooie, vriendelijke dame. "Huil maar niet, Assepoes", zei ze. "Ik ben je goede fee. Jij gaat naar het feest!" Met een tikje van haar toverstokje toverde ze Assepoester in een wonderschone baljurk. Haar haar was plotseling getooid en aan haar voeten prijkten twee muiltjes. "Ga en geniet", sprak de toverfee. "Maar luister goed: vóór 12 uur 's nachts moet je het feest verlaten. Dan is de betovering verbroken!"

Lopen
Deenah
Jits
Liese
Yara
Yente
Kiara

Groep 2 Tekst (groep Yente)

Frans	Jits
Engels	Kiara, Yente
Nederlands	Deenah, Liese

Marleen :

Even later betrad Assepoester aarzelend de balzaal. Ze kende niemand. Eventjes voelde ze zich heel alleen... Maar hoor, plots stopte de muziek. Als in een droom zag Assepoester de prins met zijn diep blauwe ogen. Hij liep op haar af. Zou hij...? En Met een sierlijk knikje vroeg hij haar ten dans. Weldra zwierden ze over de dansvloer. Ze dansten en dansten en dansten... De prins gaf haar een prachtige armband cadeau en nog voor hij haar naam kon vragen hoorde ze opeens de zware slagen van de kerkklok hoorde. Oh nee! Het was twaalf uur. Assepoester snelde de danszaal uit, de trappen af naar beneden. Pfff... net op tijd. Verbaasd stond de arme prins op de trappen niet eens wetend hoe ze hete. Maar hij was verliefd. Smoorverliefd!

Lopen
Lisa
Chloë
Senna
Atze
Alisa

Groep 3 Tekst (groep Atze)

Frans	Chloë
Engels	Atze
Nederlands	Senna

Marleen
De volgende morgen was het hele land in rep en roer. Er was iets bijzonders aan de hand. Alle ongetrouwde dames van het land werden bezocht door de prins. Hij was opzoek naar het meisje waar hij smoor verliefd op was geworden tijdens het bal. Hij erkende haar ogen en stralende lach uit duizenden maar na uren zoeken en begroeten van de ene ongehuwde dame na de andere verloor hij de moed.
Met een harde bons op de deur werd ook de prins aangekondigd in het landgoed van de stiefmoeder. De stiefzussen probeerde te zo hard te glimlachen en indruk te maken op de prins. Dat hij het er benauwd van kreeg. Stiefmoeder had assepoester herkend op het bal en haar verstopt in de keuken.

Gelukkig ontdekte een van de lakeien haar toen hij een glaasje water ging drinken. Hij wenkte haar dichterbij. Onder het honende gelach van haar stiefzusters verscheen Assepoester. Met om haar pols een prachtige diamanten armband. De prins keek in de ogen van assepoester en wist het nu zeker. Zij was het… Het meisje van het bal.
Enkele weken later was het groot feest in het land. Onder luid klokgelui en trompetgeschal, trouwde Assepoester met haar prins. Trots stond ze naast hem voor het altaar. Gelukkig keek de prins haar aan. Zijn droomprinses... Hoe dit sprookje eindigt? Je raadt het al... ze leefden nog lang en gelukkig.

Lopen
Jolien
Shakyla
Sterre
Cobie
Iris

<table>
<tr><td></td><td>Groep 4 Tekst (groep Iris)<table><tr><td>Frans</td><td>Cobie</td></tr><tr><td>Engels</td><td>Jolien (Sterre)</td></tr><tr><td>Nederlands</td><td>Iris</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td><u>Receptie + opruim</u></td><td>Poly 4

Timing 2 lesuren</td></tr>
</table>

21.7

21.8 Bijlage 7 Foto's eindresultaat Modeshow 2018

21.8.1 Proces

BELGIUM

21.8.2 Product

TOKKO
FASHION

IKEA
BELGIUM

HENCO
BELGIUM

21.9 Bijlage 9 Enquête afgenomen bij leerkrachten

ENQUÊTE

PROJECTNAAM	OPGESTELD DOOR
Vernieuwing van 3de graad Mode, Katholiek Onderwijs Vlaanderen	Max Thuy – Abbygale Opoku

Ondervraagde
NAAM
Functie
Vak(ken)
School
Provincie

Recycling en upcycling.

1 Hoe interpreteert u recycling / upcycling ?
RECYCLING :
UPCYCLING :

2 In welke mate wordt recycling toegepast binnen de mode lessen ?

3 In welke mate wordt upcycling toegepast binnen uw lessen ?

4 Wat vindt u van volgend project ? Graag uw mening.

Vb upcycling project : Een oud jaren 70' hemd kopen voor 1€. En deze instagram waardig stylen – aanpassen. Door bv de kraag eraf te halen en te vervangen door een eigen ontworpen kraag. De mouwen in te korten tot 3-kwart (eventueel ander mouwsplit en polsboord) en het hemdje te centreren.

Trend en Life style

5 Welke aspecten vindt u belangrijk binnen trend en life style.

6 Vindt u het belangrijk dat ook de 3de graad BSO op de hoogte is van de mode actualiteit ?

1 (NIET BELANGRIJK)	2	3	4	5 (ZEER BELANGRIJK)

7 Hoe houdt u de leerlingen binnen de lessen mode op de hoogte van nieuwe trend en life style ?

8 Via welke kanalen blijft u op de hoogte van de recente mode actualiteit – trend en life style ?

- ☐ Magazine (Vogue, Marie Claire, Elle, September issue, …)
- ☐ Krant (Nieuwsblad, Het laatste nieuws, …)
- ☐ Sociale media (Tumblr, Facebook, Instagram, Twitter, …)
- ☐ Tv (Reportage, Interieur programma, Mode programma, …)
- ☐ Internet (Lookbook, Style.com, …)
- ☐ Andere _____

9 Steunt u volgende stelling ? Licht toe waarom.

Stelling : De leerlingen zijn meer gemotiveerd wanneer ik mijn lessen opbouw vanuit een trend en lifestyle concept.

- ☐ Oneens
- ☐ Eens
- ☐ Onbekend

Project matig werken

10 Steunt u volgende stelling ? Licht toe waarom.

Stelling: Zou het opstarten van een nieuw mode project per 3 weken haalbaar zijn?

- ☐ Oneens
- ☐ Eens
- ☐ Onbekend

11 Steunt u volgende stelling ? Licht toe waarom.

Stelling : Vind u dat buitenschoolse projecten een aandeel kunnen zijn voor het verwerven van kennis? Samen werken met een kledingketen, wedstrijden, workshop lingerie, workshop make-up, …

- ☐ Oneens
- ☐ Eens
- ☐ Onbekend

Evaluatie

12 Hoe evalueert u het PROCES van de leerlingen ? Hoe differentieert u ?

13 Hoe evalueert u het PRODUCT van de leerlingen ? Hoe differentieert u ?

14 Op welke momenten geeft u mondelingen feedback ? (tussentijds, einde opdracht, rapport)

Dummy

15 Werken jullie op school al met de Dummy methode ?

Studieprofiel van de leerlingen

16 Voldoen de leerlingen die instromen in de 3de graad BSO mode aan het vooropgestelde beginsituatie volgens KOV ? Licht toe waarom.

Beginsituatie opgenomen in het leerplan :

Van een leerling die voor deze richting kiest kan men verwachten dat hij/zij:

- interesse heeft voor mode en lifestyle in het algemeen en de modetrends volgt;
- met klanten wil communiceren teneinde modeartikelen te verkopen;
- graag op een constructieve en respectvolle manier wil omgaan met mensen;
- bereid is om zowel zelfstandig aan het werk te gaan als samen te werken in een team;
- met nieuwe technieken wil leren werken en die toepassen in eigen of te retoucheren realisaties;
- bereid is zich voldoende in te zetten om nauwkeurig te werken;
- de bereidheid heeft om eigen digitale vaardigheden voortdurend verder te ontwikkelen.

17 Welke adequate verwachtingen hebben de leerlingen die in de 3de graad BSO mode instromen ?

18 Welk incorrecte verwachtingen hebben de leerlingen die in de 3de graad BSO mode instromen ?

19 Hoe gaat u om met niveauverschillen bij leerlingen ?

20 Werkt u altijd vanuit de interesse en leefwereld van de leerlingen?

21 werken jullie op school volgens Projectmatig werken ?

22 Zou het een meerwaarde kunnen zijn om naast het leerplan ook een handleiding te hebben bij het opstellen van de lessen ? Deze handleiding is een leidraad die u tools aanreikt om met hedendaagse voorbeelden en werkvormen een project te ontwerpen op maat van de leerlingen.

21.10 Bijlage 10 Onderzoeksposter

Ondersteunende handleiding voor leerkrachten 3e graad BSO Moderealisatie en -verkoop

Max Thuy **Promotor: Stef Smout**

A. Oriënteren

1. Aanleiding en situering onderzoek

Wat was de aanleiding van het onderzoek?

In 2016 gebeurde een vernieuwing van het leerplan voor 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop. Naar aanleiding van deze vernieuwing zijn we de visie gaan bestuderen die KOV voor ogen heeft. Door het gebrek aan een leidraad voor het opstellen van cursusmateriaal wordt deze vernieuwing ingezet naar eigen interpretatie van de leerkrachten.

B. Richten

2. Onderzoeksdoel

Ons doel is een aanzet geven om het modeonderwijs te voorzien van een moderne inhoud welke gebruik kan maken van vakoverschrijdende lessen waardoor we de samenhang en de interactie van de verschillende vakken als een extra uitdaging beschouwen voor de leerlingen. Hierdoor kan hun motivatie worden aangescherpt en zodoende hun blik op de toekomst te verruimen met een eventuele verdere studie of een tewerkstelling in de modesector.
De leerkrachten willen we tools aanreiken om met actuele voorbeelden zich beter in de leefwereld van de leerlingen te kunnen verplaatsen rekening houdend met het leerplan.

Wat is het probleem ?
Er zijn te grote niveauverschillen en afwijkingen bij de leerinhouden tussen de scholen onderling. Dit kan een probleem zijn in de verdere studiecarrière van de leerling. Te veel leerlingen haken in de verdere studies af wegens onvoldoende kennis.
De Mode opleiding heeft in vele scholen een verouderde look en de leerlingen zijn onvoldoende gemotiveerd.
Waarom is dit een probleem ?
Er ontbreekt een duidelijke ondersteunende handleiding voor de leerkrachten. Elke leerkracht dient zelf nog cursusmateriaal te ontwerpen en de leerinhouden nog te koppelen aan de leerplandoelstellingen
Voor wie is dit een probleem ?
De leerlingen, vakleerkrachten, scholen, stagiairs, hogescholen en het beroepsveld
Waar is dit een probleem ?
Alle BSO scholen
Sinds wanneer is dit een probleem ?
Vooral de laatste 10 jaar is er een grote daling van studenten in de modeopleiding.
Hoe is dit probleem ontstaan ? Door te lang met verouderde leerplannen te werken , te weinig inspelen op de actuele ontwikkelingen , geen duidelijke richtlijnen over de te behalen leerinhouden en niveauverschillen bij de scholen onderling

3. Wat is de onderzoeksvraag?

Onderzoeksvraag
Kan het koppelen van specifieke leerinhouden aan de meest actuele voorbeelden uit de modewereld de leermotivatieverschillen en niveauverschillen bij BSO-leerlingen uit 3de graad mode nivelleren?

Persoonlijke deelvragen
Kan recycling en upcycling een grotere rol krijgen binnen het nieuwe leerplan en het huidige westerse modelandschap?
Kan trend en lifestylestudie en het bestuderen van de modewereld in kleur, stijl, ... als rode draad in alle facetten van de delen van het leerplan?
Starten leerlingen van het 3de graad BSO Moderealisatie en verkoop met een andere leermotivatie dan het studieprofiel en de leerinhoud die wordt aangereikt ?
Welke didactische werkvormen en materiaal dienen de leerkrachten binnen het modeonderwijs toe te passen om de leermotivatie van 3de graad BSO leerlingen te verhogen?

Gezamenlijke deelvragen
Zal een universele handleiding met innoverende didactische werkvormen en voorbeelden uit de actuele modewereld de motivatie van 3de graad BSO leerlingen van een modeopleiding verhogen?
Kan projectmatig werken een meerwaarde bieden binnen de modelessen om een duidelijkere structuur te bekomen ?

4. Literatuurstudie
- Leerplan 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop
- Bronnen over hedendaags modebeeld met voorbeelden uit Lookbook, tweets, Vogue, Style.com, trendwatcher, ...
- Interview met KOV pedagogische begeleiding
- Enquête 3de graad BSO Modeleerkrachten
- Handleidingen over projectmatig werken.
- Achtergrond informatie over belangrijkste pijlers binnen het leerplan 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop

C. Plannen

5. Onderzoeksaanpak

Aan de hand van een **interview** met **KOV** en het **bestuderen** van het **leerplan** willen we een duidelijk beeld scheppen van de visie op de modeopleiding binnen de 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop.
Via een **literatuurstudie** hopen we een duidelijker beeld te kunnen vormen over de inhoud van de **5 pijlers** waar KOV zich op richt binnen het leerplan.
Om de ervaringen uit het werkveld te verzamelen organiseren we een **enquête** bij de **leerkrachten Mode uit de 3de graad BSO**
Als laatste onderdeel willen we de **ondersteunende handleiding uittesten** en **evalueren** in een praktijkonderzoek.

6. Onderzoeksplan
- Het **interview** met de pedagogisch begeleiding van **KOV** zal in **november** 2017 plaatsvinden
- De **literatuurstudie** zal plaatsvinden in Semester 1 en Semester 2
- De **enquête** zal gebeuren tijdens de vakvergadering GIP-dagen voor leerkrachten op **24 april** 2018 in Izegem en op **26 apri**l 2018 in Borgerhout.
- Het opstellen van de ondersteunende **handleiding** zal in **januari** 2018 gebeuren en **herwerkt** worden in **mei** 2018 na de input van de leerkrachten mode van de 3de graad
- Het uittesten van het project zal gebeuren tijdens de stage periode BBP 5 - 6

Week van de stage	Onderzoeksactivitteit
Week 1 (22/01 – 27/01/2018)	Bepalen beginsituatie + observatie
Week 2 (05/02 – 09/02/2018)	Uittesten project - Voorbereidingslessen
Week 3 (26/02 – 02/03/2018)	Uittesten project - Workshops
Week 4 (12/03 – 16/03/2018)	Projectweek -Modeweek 2018 "La Cenerentola"

7. Verwachte resultaten / opbrengst

Door een ondersteunende handleiding te ontwerpen naast het leerplan hopen we de leerkrachten met hedendaagse ideeën gekoppeld aan actuele voorbeelden uit de modewereld te helpen bij het ontwerpen van eigen cursus materiaal. Ook is er een lijst met richtlijnen bijgevoegd waar leerkrachten hun projecten aan kunnen toetsen om lessen te ontwerpen binnen de visie KOV op de 3de graad Moderealisatie en -verkoop.

8. Referenties

Ik gebruikte de volgende naslagwerken:
- Katholiek Onderwijs.Vlaanderen. (september 2016). *LEERPLAN SECUNDAIR ONDERWIJS MODEREALISATIE en -VERKOOP derde graad bso* (D/2016/13.758/010). Geraadpleegd van http://ond.vvkso-ict.com/leerplannen/doc/Moderealisatie%20en%20-verkoop-2016-010.pdf
- Van der Donk, C. & van Lanen, B. (2014). *Praktijkonderzoek in de school*. Bussum: Coutinho
- Taalpunt (2015). *Schrijfwijzer*. Antwerpen: AP.
- Van Hout, C. (2016). *Laten we dezelfde taal proberen te spreken* (thesis 2016). Geraadpleegd van http://arno.uva.nl/cgi/arno/show.cgi?fid=560743
- Concept uitgeefgroep. (2017). De kracht van projectmatig werken. In E. Schouten (Red.), Projectmatig werken in de praktijk (2e ed., pp. 1-36). Geraadpleegd van https://www.conceptuitgeefgroep.nl/documents/ot/projectmatig-werken-in-de-praktijk_h1_h2.pdf
- Kawamura, Y. (2004). Fashion - Ology (2e ed.). New York, Amerika: Bloomsburn Academic.

Contact:
Max Thuy
Artesis Plantijn University College
Teacher training education department – Belgium

Max.thuy@student.ap.be

ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL ANTWERPEN
Onderwijs en training

Bachelorproef

Productontwerp :
Ondersteunende handleiding voor leerkrachten 3de graad BSO Moderealisatie en –verkoop

---

Opleiding: bachelor secundair onderwijs

Afstudeerproject

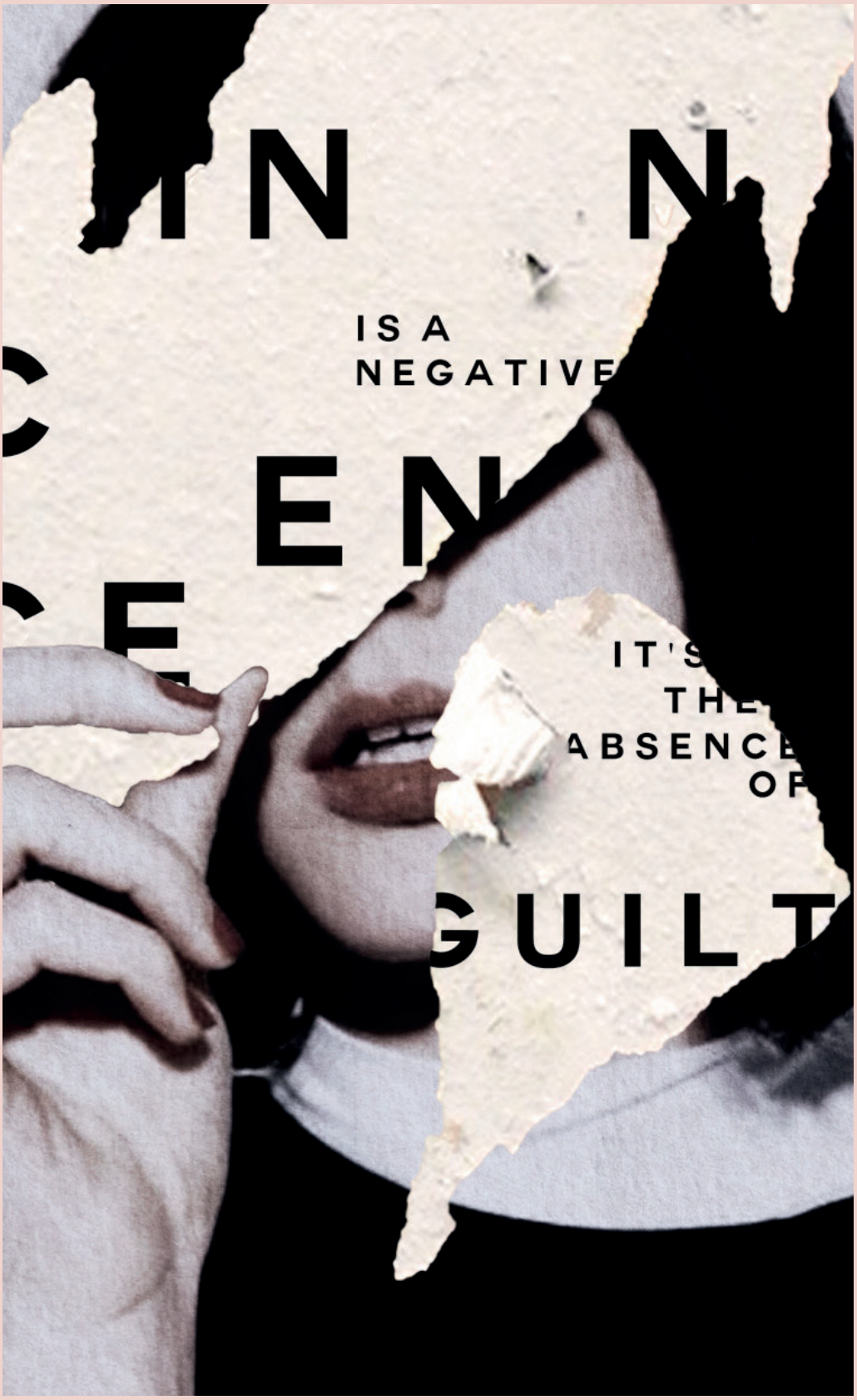
Academiejaar: 2017 – 2018

Project begeleider: Smout Stef

Student: Thuy Max

ARTESIS PLANTIJN
HOGESCHOOL ANTWERPEN

ONDERSTEUNENDE HANDLEIDING

VOOR LEERKRACHTEN

REALITY

I N H O U D S O P G A V E

ondersteunende handleiding

Visie binnen Mode 4
Visie binnen CPL

6 Diversiteit

Recycling 10

14 Upcycling

Mode-actualiteit 16

18 Digitale media

Sociale media 20

22 Magazines

Projecten 24

26 Richtlijnen voor ontwerpen van een cursus

Dit is een ondersteunende handleiding
voor de 3e graad BSO
Moderealisatie en -verkoop

I N L E I D I N G

Het gaat erg snel in de mode. Zo snel, dat er dagelijks nieuws te rapen valt. Ook het werkveld heeft grootse veranderingen ondergaan en delen zijn verlegt naar het buitenland. Maar onze westerse wereld is nog altijd het creatief kloppend hard binnen de mode. Mode is een zeer ruim begrip.

Ook het modeonderwijs gaat mee in de vernieuwing. Het belang van mode wordt vandaag geaccentueerd en wordt mode in zijn brede context beschouwd. Mode is als het ware een **lifestyle.**

Fasion is a lifestyle, its's a choice, it's a freedom of expression. You have to live it, you have to love it. You have to breath it. Life's all about love and glamour.

Christina Aguilera

Verder is er de tendens om leerlingen **niet** enkel naar **één beroep** op te leiden: beroepen veranderen steeds sneller en mensen blijven niet meer hun hele leven in eenzelfde bedrijf werken. Bedrijven geven steeds meer
de voorkeur aan **veelzijdige medewerkers**. Het is dus belangrijk om leerlingen breder te vormen, zodat zij in de maatschappij hun weg vinden, ook als ze **buiten de modesector** terecht komen.

Leerlingen krijgen kansen om te **groeien in zelfstandigheid**. Hiervoor worden **theorie en praktijk** steeds
geïntegreerd aangeboden. Er is ook de mogelijkheid om te **differentiëren**: leerlingen zijn niet allemaal gelijk, maar ze krijgen wel dezelfde kansen.
Een logisch gevolg van deze actualisatie is het vormen van twee grote gehelen binnen het specifiek gedeelte:

CPL: Commerciële Presentatie en Lifestyle, waarbij bredere vorming wordt nagestreefd.

Mode: het accent op technische aspecten en vaardigheden.
Tussen deze leerkrachten is er een intense samenwerking nodig: men werkt samen aan de vorming van de leerlingen die voor deze richting gekozen hebben.
(inhoud vakken visie KOV, 2016)

Visie binnen Mode

Het **modevak** blijft focussen op **technische vaardigheden**. De belangrijkste doelstellingen zijn dan ook vanuit technieken geschreven, zowel voor mode, interieurartikelen en accessoires. Belangrijk is dat het **modische aspect** steeds **centraal** staat en dat hiervoor dus wordt samengewerkt met CPL. In de loop van de tweede graad dienen leerlingen zich diverse technieken eigen maken: ze worden aangeleerd en naargelang de noodzaak worden deze meerdere keren ingeoefend via diverse werkstukken. De vakgroep kan bepalen welke werkstukken worden uitgevoerd om bepaalde technieken aan te leren/in te oefenen.

Belangrijk hierbij zal zijn dat de leerlingen tegen het einde van de tweede graad een aantal werkstukken zelfstandig kunnen uitvoeren. De begeleiding zal dus steeds afnemen van strikte begeleiding tot minimale begeleiding. De leerlingen worden strategieën aangereikt om die **zelfstandigheid** op te bouwen, bv. door het doelmatig gebruik maken van technische fiches, al dan niet digitaal aangeboden Ook in de modelessen komt **ICT** steeds meer aan bod en gaat voldoende aandacht naar de **bredere vorming** van de leerlingen, al dan niet rechtstreeks aan het vak
gebonden. Zo kan er aandacht zijn voor **recycling en upcycling**, budget…
(leerplan KOV 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop)

Visie binnen CPL

Met **Commerciële Presentatie en Lifestyle** (CPL) willen we inspelen op de vraag naar breed opgeleide mensen (brede vorming) met gevoel voor lifestyle, esthetiek, commerciële gerichtheid, kennis van de mode- en interieursector.
CPL is een nieuw vak waarbinnen een aantal vakken uit het vorige leerplan vervat zijn, waaronder **verkoopkunde en presentatietechnieken** aangevuld met doelstellingen die een **bredere vorming** toelaten.
Leerdoelen die in het vorige leerplan verspreid stonden over verschillende vakken worden samengebracht binnen één vak (één groter geheel) ter bevordering van het vakoverschrijdend karakter. Ook het steeds belangrijker worden van **ICT- vaardigheden**, zowel op persoonlijk vlak als binnen de beroepscontexten, heeft ertoe geleid dat ICT-gerelateerde doelstellingen werden
opgenomen.

CPL wordt een vak dat beschikt over een groot pakket lesuren, waardoor er veel ruimte is om **breed**, **projectmatig en conceptueel** te werken.
(leerplan KOV 3de graad BSO Moderealisatie en -verkoop)

Diversiteit

In elke klas zijn er verschillen tussen kinderen. De sociale achtergrond, religie, leeftijd, lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden,… zijn voor elke leerling anders. Ook de thuistaal, de culturele achtergrond en de omgeving waarin de leerling opgroeit, is verschillend van leerling tot leerling. Deze individuele eigenschappen van leerlingen beinvloeden ook het leren. Zo zijn er sterke verschillen in voorkennis, interesses, (basis)vaardigheden en zelfbeeld.

Werkwijze:

- Bepaal de beginsituatie van de leerlingen zo exact mogelijk.
- Werk vanuit de interesses en de leefwereld van de jongeren.
- Werk 1 a 2 keer per jaar een uitbreidingsopdracht uit voor de snelle leerlingen
- Alles afstellen op de individuele behoeften van de leerling (projecten)
- Werk aan de hand van projectmatig werken en conceptueel werken.

Lesvoorbeeld:

De leerlingen moeten verschillende kragen uitwerken voor hun project.
Je kunt de leerlingen een kraagaccessoire laten maken zoals Valentino Resort 2019 die verschillende contrasterende kragen gebruikt in zijn collectie die je op kraagloze kleedjes kunt dragen. Hiermee heb je ook de deelstudie van de kraag gezien in een project. Op basis van deze opdracht kan je in een bepaalde tijdspanne kijken wie er snel en nauwkeurig werkt aan de hand van een checklist. Vervolgens deel je de leerlingen op in 3 groepen : gevorderde, gemiddelde en hulpgroep.

Geef elke groep een eigen nummer en kleur, bijvoorbeeld groep gevorderd groen, groep gemiddeld geel en hulpgroep blauw.
De gevorderde groep kun je zelfstandig laten werken wetende dat die snel en nauwkeurig kunnen werken. De gemiddelde groep geef je een instructie waarmee zij aan de slag kunnen en gedeeltelijk zelfstandig kunnen werken. Deze groep vraagt regelmatig bevestiging. Je kan aan de groene groep de opdracht geven om de gele groep te begeleiden. (leerkracht assistente) De hulpgroep krijgt nog volledige begeleiding en instructies door de leerkracht.
Op die manier kun je jouw aandacht en tijd beter verdelen in de klas.

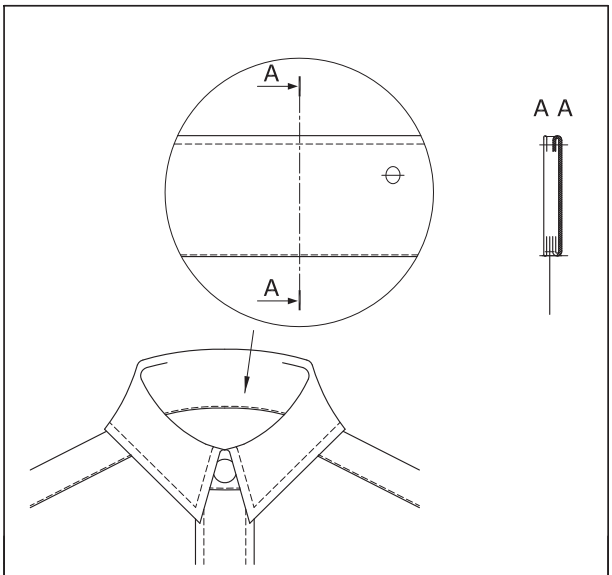

Verhoging van motivatie en werkwijze:
Geen enkele leerling wil steeds in een groep blijven waar ze niet vooruitkomen of gezien worden als de leerling die wat trager is. Dus om de motivatie te verhogen moet de leerling de mogelijkheid krijgen om zijn/haar vooruitgang te laten zien.
Daarom geeft de methode hieronder ze ook de mogelijkheid om door te groeien.

Methode:
De leerlingen die in de gemiddelde of hulpgroep zitten moeten ook met verloop van tijd in een hogere groep kunnen geraken. Zo kan leerling A die in groep blauw zit naar groep geel overgaan als hij aantoont dat hij in staat is om zelfstandiger te werken. Dit kan hij aantonen door zijn werkstukken. Ook als de leerling A zelf aangeeft dat hij naar een gevorderde groep kan moet dit worden toegestaan en getest.

Tip: Leg altijd een voorbeeld model voor de leerlingen klaar zodat ze zelf kunnen checken of hun werkstuk voldoet aan alle vooropgestelde eisen.

8.	boord voet doorlopend met boord kledingstuk
7.	tegenstiksel kraag // op 1 mm
6.	sierstiksel kraag // op 1 mm of persvoetbreedte
5.	onzichtbare onderkraag
4.	vorm voet (overkruising) gelijk aan beide zijden
3.	hoekpunten omval gelijk aan beide zijden
2.	steeklengte: 4 st./cm
1.	goede steekvorming

Nr.: Kwaliteitseisen:

Schaal	Hemdsbloeskraag	Klas:	Datum:
diversen		Naam:	
		versie: 20120510	
	Werkinstructie 1/4	Ident.nr.: 404	

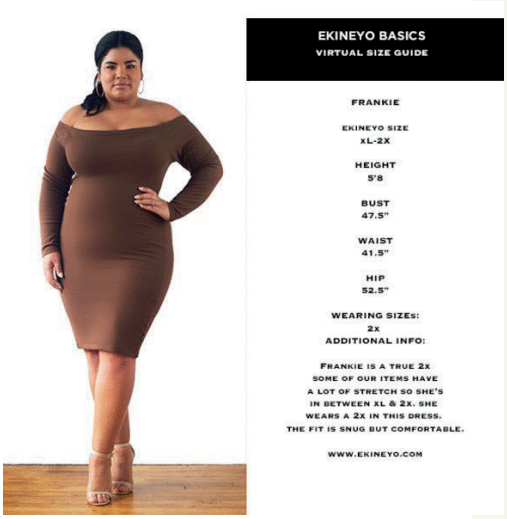
Lesgeven met verschillende culturen

Als je als leerkracht te maken krijgt met veel verschillende culturen is het de bedoeling dat je elke leerling kan motiveren met het beschikbare materiaal.

Lesvoorbeeld:
Voor leerlingen met een donkere huidtype zou er een standaard kleurenpalet moeten zijn die ze kunnen gebruiken voor de creatieve lessen als CPL waar je bijvoorbeeld: moet beoordelen of je een zomer-, lente-, herfst- of wintertype bent.

Tip : Bekijk de make-up paletten voor donkere huidtypes. Deze geven ook weer welke kleuren iemand kan dragen. Hiervoor kunnen verschillende bloggers of instagrammers je inspireren. De website make-up for melanin girls specialiseert zich op mak-up voor deze huidtypes.

Ook hebben sommige leerlingen een andere lichaamsbouw dan de vooropgestelde Europese norm bijvoorbeeld leerlingen uit Afrika, Caraïben of Zuid- Amerika die meer een holle rug, bredere dijen en een groter zitvlak hebben. Dat zijn dingen waar je rekening mee moet houden bij de praktijklessen bijvoorbeeld: het veranderen van basispatronen. EKINEYO brengt en een virtuele gids uit voor deze body types.

Lesvoorbeeld:
Jongeren met een Arabische achtergrond. Hoe deze te betrekken bij de mode lessen?

Ruba Zai Nederlandse vlogster plots wereld bekend door de hoofddoeken lijn van Dolce & Gabbana.
De leerlingen hebben soms ook de link nodig naar hun eigen cultuur. Dit werkt voor hen vooral motiverend. Zo kun je bij de lessen waarin je Dolce & Gabbana wilt gebruikten starten vanuit de hoofddoeken lijn van Dolce and Gabbana.
Zo kun je onderzoek doen naar Dolce and Gabbana. Vb kleding in de lessen Mode (afwerkingen, vormen, accessoires,…) Maar ook tijdens de lessen CPL kan dit dienen. Voor vele moslimse meisjes is het een traditie en een lifestyle.

Ondertussen heeft ook H&M op deze trend ingespeeld. Ga na welke soort keten H&M is, Diep – Breed assortiment, winkel type, vestigingen, marktleider, …

Recycling

Duurzame mode is meer dan een trend, het is de toekomst.
De mode industrie is een van de meest vervuilende industrieën in de wereld.
Zo bevindt de mode-industrie zich op de 2de plaats. Enkel de olie industrie is nog vervuilender.

Ook de ramp in Rana Plaza (Bangladesh 2013) doet ons weer anders kijken naar onze kledingindustrie. Zo zijn er verschillende akkoorden gekomen voor de werkomstandigheden en de verloning van de arbeiders.

Maar hoe zit het met de natuur? Speelt deze dan geen rol ?
De laatste jaren zijn er al heel wat vernieuwingen gebeurd op dit vlak. Zo maken we van kleding terug grondstoffen, wat we recycling noemen.

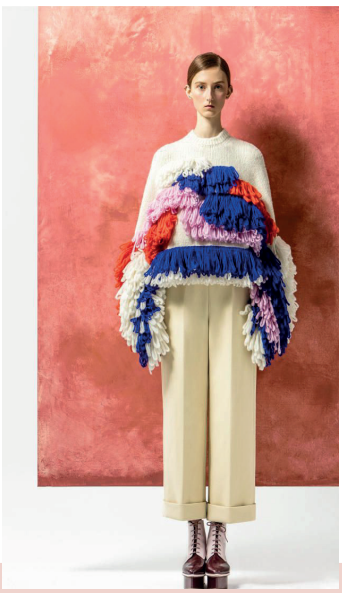
Zo ontstaan er nieuw textiel zoals SaXcell, dat wordt gemaakt van restafval van katoen.
Zo lanceert Scotch and Soda een gerecyclede denim collectie genaamd “Denim”.

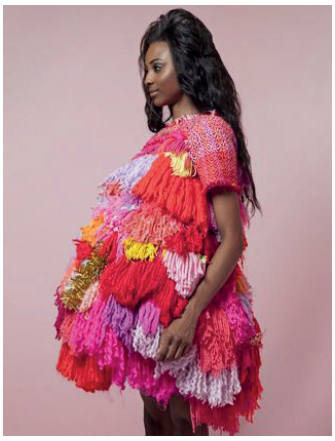
Emma Watson droeg op het Met Gala in 2017 een recyclede jurk van Calvin Klein gemaakt van plastic uit de oceaan.

Zo kan je in een clusterproject vertrekken van vanuit oude truien, grof geweven stoffen, denim broeken, … gaan demonteren. Om hier later op een creatieve manier nieuwe structuren van te weven.
Deze wevingen zouden kunnen passen binnen een etalage. Om later nog verder te verwerken in bv. een nieuwe trui.

Zo kun je ver schillende leerplandoelen binnen CPL eraan koppelen rond het maken van een blikvanger en het opstellen van een compositie of etalage. Tijdens Mode kan je werken rond het verwerken van breisels.

mogelijke leerplandoelen voor RECYCLING

Doelstellingen CPL
Informatieverwerving :
10 Info verzamelen i.v.m. diverse stoffen.
11 Mogelijkheden en beperkingen van het gebruik van diverse stoffen en materialen aantonen met voorbeelden.
12 Het gebruik van diverse stoffen linken aan het modebeeld, seizoen en de tijdsgeest.
13 Kenmerken opzoeken van duurzame artikelen.
….

Visuele communicatie:

32 Schetsen maken van artikelen en details van artikelen.
34 Technische tekening digitaal samenstellen.
39 Collage samenstellen met bestaand materiaal.
…

Styling :
56 Toepassen van de principes van de kleurenleer.
57 Gevoelswaarde en effect van kleuren a.d.h.v. voorbeelden bestuderen.
58 Opvolgen van de actuele modetrends.
…

Doelstellingen Mode
Afwerkingstechnieken voor kleding, interieur en accessoires
Randafwerkingen
17 Enkele en dubbele zoom afwerken.
18 Rechte en ronde boord afwerken.
19 Hoeken afwerken.
Materialen
Vormgeving
(leerplan: Mode realisatie en verkoop 3de graad mode)

Wat zou een project over Recycling kunnen bevatten?

1. Hoofdstuk : Het nut van recycling

Geef uitleg over hoe recycling tegenwoordig in de media wordt getoond en welke voordelen en nadelen heeft het.

2. Hoofdstuk : Kledingwinkels die recyclen

Geef uitleg over de verschillende soorten kledingwinkels die het concept recycling toepassen in hun winkels. Vergeet niet dat het winkels moeten zijn die aangepast zijn aan de leefwereld van de jongeren waar je aan les geeft. Om die informatie te bekomen kun je de leerlingen een enquête laten invullen.

3. Hoofdstuk : Ontwerpers die recyclage materiaal gebruiken.

Geef uitleg over bekende ontwerpers die hun ontwerpen hebben ontwikkeld d.m.v. recyclagemateriaal en leg uit wat de voordelen daarvan zijn in verband met het milieu.
Zet in dit hoofdstuk een opdracht waarbij de leerlingen zelf een ontwerper moeten zoeken die recyclage materiaal in zijn/haar ontwerpen toepast.
Bv :Walter van Beirendonck, Anne De Meulemeester, Bas Koster, Christopher Raeburn, …

4. Hoofdstuk : eigen kledingstukken recyclen.

Geef uitleg over hoe je jouw eigen kledingstuk kan recycleren en wat zijn de basismaterialen die je daarvoor nodig hebt. Leg de leerlingen uit wat het voordeel is van het recycleren van hun eigen kledingstukken. Zet een opdracht in dit hoofdstuk waarbij de leerlingen een kledingstuk meebrengen. En deze een andere look aanmeten gebaseerd op de visie van een ontwerper. Zorg voor een paar basisvereisten waar de leerlingen zich aan moeten houden tijdens het recycleren.

5. Hoofdstuk : Het verband tussen retouches en recycling.

Zet in dit hoofdstuk een opdracht waarbij de leerlingen een kapot kledingstuk moeten retoucheren d.m.v. recyclage materiaal.

6. Hoofdstuk: vrije opdracht

Zet in dit hoofdstuk opdrachten waarbij de leerlingen van materiaal dat niet bedoeld is voor kleding zoals flesdoppen een accessoire of kledingstuk maken. Laat de leerlingen actief een paar weken van tevoren zoeken naar materiaal.

Tip: Zorg voor genoeg visueel materiaal : beeldmateriaal van gerecycleerde accessoires en kledingstukken.

Take
make
waste
repeat

Upcycling

Het hergebruikend of herontwerpen van “afval”
Het hergebruiken van afval wordt steeds hipper. Ook heeft dit een onrechtstreekse plaats gekregen in ons nieuwe leerplan van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen. Upcycling wordt een Eco efficiënte strategie genoemd.

Er is jaarlijks een gigantische hoeveelheid kleding en textiel die in de afvalcontainers beland. En hierdoor is recycling en upcycling een steeds moderner begrip geworden binnen onze huidige trend en lifestyle.
Ook binnen de mode of retouche lessen kun je heel gemakkelijk kleine projectjes opstarten rond upcycling.

Lesvoorbeeld
Een oud jaren 70’ hemd kopen voor 1€. En deze instagramwaardig stylen – aanpassen. Door bv de kraag eraf te halen en te vervangen door een eigen ontworpen kraag. De mouwen in te korten tot drie-kwart (eventueel ander mouwsplit en polsboord) en het hemdje te centreren.

Comme des Garçons MEN
Spring 2019

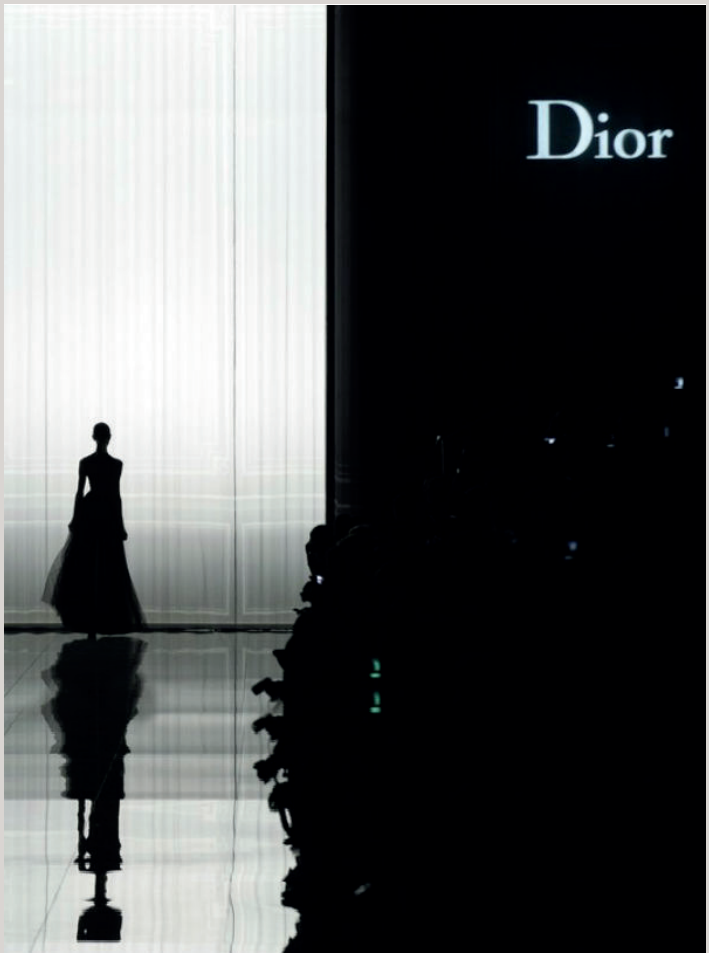
Mode-actualiteit

Als leerkracht en leerling in het modeonderwijs is het belangrijk om op de hoogte te blijven van de actuele mode. Met de kennis over de laatste mode kun je als leerkracht inspelen op de leefwereld van de leerlingen.
Je kunt verschillende soorten bronnen raadplegen om op de hoogte te blijven van de laatste mode:

Leerplan: D/2016/13.758/010
Leerplandoelen:
Deze leerplandoelen staan bij het vak CPL gecategoriseerd onder het hoofdstuk informatieverwerving.

5 Enkele verschillende concepten van mode- en lifestylezaken bestuderen en omschrijven.
6 De actualiteit i.v.m. mode en lifestyle opvolgen via diverse bronnen.
7 Via diverse bronnen van e-commerce informatie over concepten, stijlen en trends opzoeken.
(Leerplan 3de graad BSO moderealisatie en –verkoop)

Deze leerplandoelen kunnen op een andere manier benaderd worder zonder te vervallen in de klassieke lesmethodes maar meer op een actieve manier door bijvoorbeeld een mode-event te bezoeken.

Bezoek een modeshow, expo of museum met je leerlingen die binnen het vooropgestelde budget past. Deze hoeven vaak ook geen geld te kosten. MIAT gratis museum, Momu voor 1€, mode wandeling. Expositie ruimtes (kunstgalerij), of rondleiding bij een bedrijf, atelier.

Voordelen:
Met het bezoeken van mode gerelateerde onderwerpen buiten de school prikkel je de interesses van de leerlingen meer.

Nadelen:
Tickets voor een modeshow of museum moet je vooruit boeken en zijn vaak niet goedkoop.
Het geplande uitstapje moet binnen het jaarplan passen.
Tip: Het is heel handig als je connecties hebt binnen de modewereld : via sommige fabrikanten kun je gratis tickets krijgen voor beurzen, exposities of modeshows.

Hoe integreer je een bezoek aan een mode gerelateerde activiteit in de les?
1. .Laat de leerlingen tijdens het bezoek aan een mode gerelateerde activiteit een eigen fotoreportage of video maken die ze kunnen plaatsen op hun schoolblog of instagram.
2. Pas beeldontleding toe op het gekozen fotomateriaal
3. Laat de leerlingen een poll online plaatsen met getekende ontwerpen gebaseerd op het fotomateriaal. Hieruit kan dan worden afgeleid welk ontwerp er de favoriet is geworden van het doelpubliek.
Op die manier doet de leerling marktonderzoek en
reflecteert hij over het gemaakte ontwerp.

Modeshow van de mode-opleiding Antwerpen - SHOW2018

De bachelors en de 9 afstuderende Masters van de mode-opleiding aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten - AP Hogeschool, onder leiding van Walter Van Beirendonck, tonen vrijdag 1 en zaterdag 2 juni hun creaties tijdens SHOW2018, in de Parkloods van Park Spoor Noord. Tickets zijn vanaf einde april te koop via www.antwerp-fashion.be

Tip: Met een plaatselijke mode event worden leerlingen gestimuleerd om verder te studeren voor mode of te werken in de mode-industrie.

Digitale media

Digitale media zijn niet meer weg te denken uit onze huidige samenleving
Onze leerlingen gebruiken elke minuut hun gsm. Dus zou dit een goed vertrekpunt kunnen zijn om onder andere via verschillende high fashion bronnen op deze manier hun onderzoek te voeren en hun warm te maken voor de wonderlijke en steeds diverse modewereld.

Fashion :

Vogue.co.uk	De website van het modemagazine Vogue.
Lookbook.nu	Voor kleding inspiratie door echte mensen van over de hele wereld.
Issuu.com	Hier kun je gratis bepaalde uitgaves van tijdschriften bekijken
Orientpalms.com	Een verzameling van de laatste nieuwe
dudepins.com	Toys for boys op vlak van Mode, verzorging, gadgets en sporten.

Inspiratie :

Pinterest.com	Kan je moodboards maken met pins die passen binnen je project.
weheartit.com	Professionele inspirerende foto's die kunnen dienen voor een inspiratie bord.
dribbble.com	Grafische beelden waar je het kleurenpallet van kunt downloaden om te gebruiken in Illustrator of Photoshop.

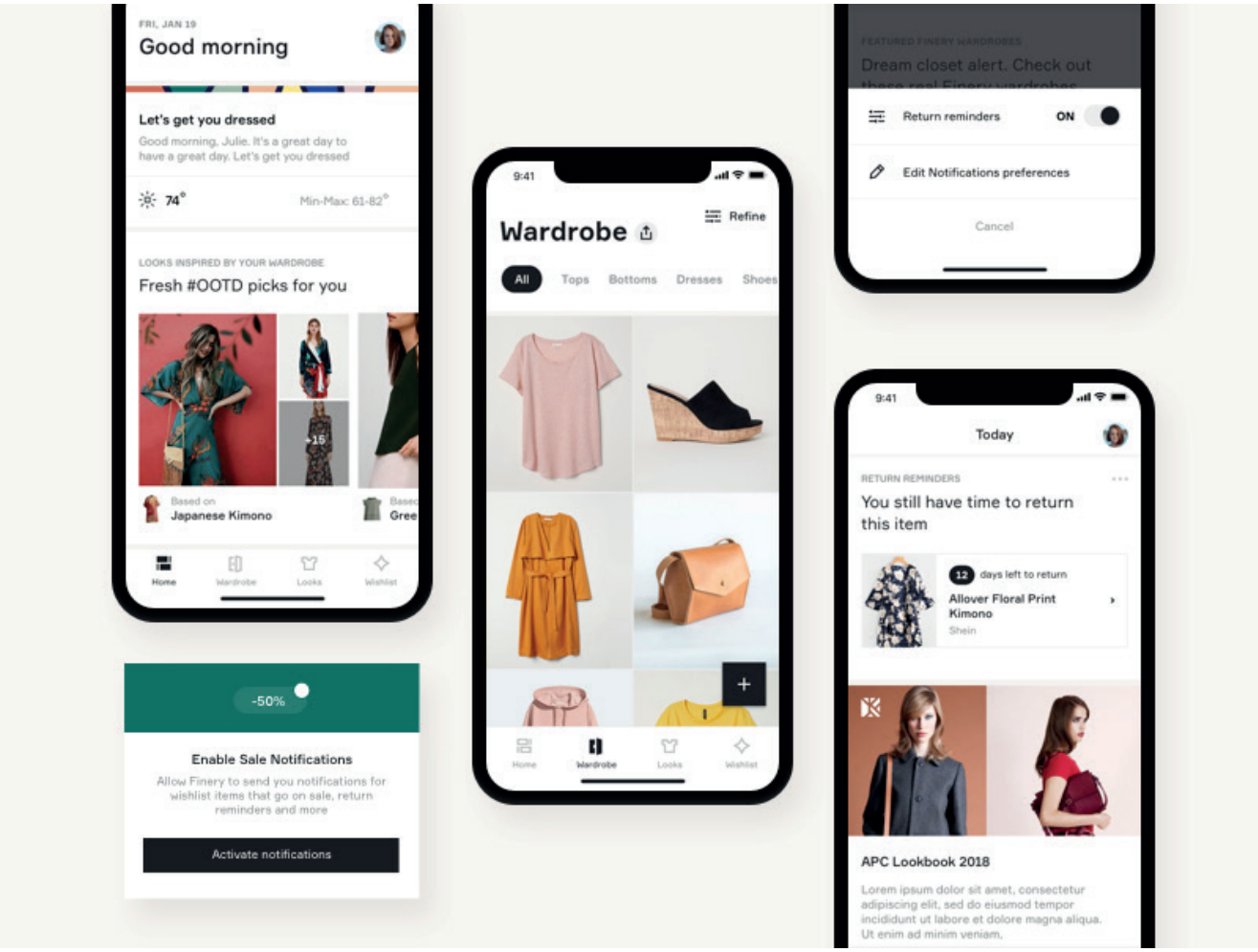
Vloggers :

Youtube.com	Een platform waar je video's op kunt delen en bekijken.
Instagram.com	Een eenvoudige, leuke en creatieve manier om foto's, video's en berichten te delen.

Maar je kunt ook verschillende andere digitale media gebruiken binnen je lessen.

Kahoot.com	Interactieve Quiz vorm
qrcode-monkey.com	Kun je creatief aan de slag om kleurrijke en gepersonaliseerde QR-codes te ontwerpen.
Prezi.com	Creatieve vorm van presentaties
Mentimer.com	Interactieve lesmethode om statistieken binnen de les te maken van de klas. Leerlingen kunnen met hun gsm reageren op polls of stellingen die u presenteert.

Maak als leerkracht een website of blog waarin je de leerstof aanbied aan leerlingen. Dit is tevens ook interessant voor je leerlingen ivm opdrachten die ze moeten afwerken als huiswerk of leerstof waar ze eens naar terug willen grijpen. Via webnode.be is dit gratis en hoef je zelf niks te kennen van programmeren.

dribbble.com

Sociale media

Sociale media speelt tegenwoordig een grote rol in de jongeren hun leven.
Dus waarom zou je het niet als lesmateriaal kunnen toepassen.
Om jezelf op de hoogte te houden van de sociale media open je bijvoorbeeld een account zoals Instagram. Waar je bijvoorbeeld foto's of filmpjes van projecten op plaatst die zijn uitgevoerd door de leerlingen of tutorial filmpjes voor de leerlingen die niet mee zijn met de les dan werk je direct ook aan de diversiteit in de klas. Zo kun je de leerlingen laten zien dat je betrokken bent als leerkracht.

Verschillende soorten sociale media:

- Instagram
- Twitter
- Facebook
- Youtube
- Blog
- Tumblr

Voordelen :
Je kunt via een Instagram pagina zeer transparant communiceren met de ouders.
Maar ook met toekomstige leerlingen die willen beginnen aan de opleiding om zo een idee te kunnen vormen welke projecten er worden uitgevoerd in de opleiding.

Nadelen:
De leerlingen zijn sneller afgeleid en kijken naar hun persoonlijke zaken.
Tip: Hoe houd je ze bij de les?
Daarom laat je enkel het gsm-gebruik toe tijdens de les wanneer je het expliciet vraagt om een foto te nemen of iets op te zoeken. Voor de rest van de les kun je vragen om de gsm in een bakje vooraan in de klas te leggen.

Hoe toe te passen in de les:
Je kunt tijdens een project van de verschillende processen foto's delen.
Maar ook wanneer het project af is kun je een Instagram fotoshoot doen.
Hierbij kun je de leerplandoelstellingen rond compositie en styling verwerken.
Het is ook leuk om foto's gedurende de dag te maken of als je op uitstap bent.
Tip: Geef de leiding van de klas Instagram in handen van de leerlingen. Maar maak afspraken over het gebruik en welke beelden ze mogen delen en welke niet. (geef hierover een lesje rond media gebruik)

vogueparis

Vind-ik-leuks van **mattrebpro** en **11.919 anderen**

vogueparis #VogueBackstage The @giambattistavalli collection was studded here and there with sparkles and iridescence so @thevalgarland created a makeup look specially for the occasion. Covering some of the models' faces with a vaseline-type product, she then sprinkled glitter all over for a 'magical' effect. See how she did it in our stories... Photographed by @giocondaandaugust #PFW

Alle 167 reacties bekijken

5 MAART • VERTALING BEKIJKEN

Magazines

Gebruiken van magazines, om op de hoogte te blijven van de laatste mode, is iets dat in elke klas waar mode wordt gegeven wel wordt toegepast. Het is een oude bekende methode.
Als klas is het een idee om klassikaal een abonnement nemen op een favoriete en relevante magazine.

Voordelen:
Met toonaangevende magazines en trendboeken kunnen de leerlingen ook mee in het creatieve denkproces stappen om mode voor binnen 1 – 2 jaar te ontwerpen.

Nadelen:
Als je enkel inspiratie haalt uit magazines heb je een beperkt beeld van de laatste mode.
Combineer daarom magazines zoveel mogelijk met verschillende andere soorten bronnen.

Toonaangevende mode magazines
- The Protagonist Magazine
- Muse
- The Gentlewoman
- 125
- Hunger
- Dedicate
- SS
- Purple fashion
- Textile Report
- Showdetails
- Next look close up
- Collezioni
- Textiel plus

Waar kun je deze kopen ? Athenaeum Spui 14-16, 10 12 XA Amsterdam (Nederland). Zij verzenden ook je tijdschriften. Athenaeum heeft ook nog vele andere mode tijdschriften ter beschikking.

COLLEZIONI UOMO
Autumn/Winter 2018/2019
SPECIAL FEATURES
Buyer's Guide:
Style Notes & Fashion Tips
93
TECHNO TAILORING
www.collezioni.info

New fashion

Projectmatig werken

Het projectmatig werken is vandaag de dag een absolute must binnen ons onderwijs. Deze projecten moeten vakoverschrijdend zijn en inspelen op de leefwereld van de leerlingen. Wanneer we het begrip projectmatig werken horen, denken we meteen aan grootse omslachtige projecten die zeer veel voorbereiding vragen van de leerkracht. Dit hoeft niet altijd zo te zijn.
Richt per jaar een aantal grote projecten op die je ten volle uitvoert. Kies ook voor enkele kleinschalige projecten.

Enkele voorbeelden :
Rond de periode van Vaderdag kun je onderzoeken wat een herencollectie is.
In lente van 2019 zie je weer verschillende jeans outfits opduiken. Zo komt het dragen van een volledige jeans outfit weer in de mode.

Armani

Y/Project

Vetements

Via de website Dudepins.com kun je onderzoek doen naar de interesses van mannen. Het is een website die de toys for boys bundelt. Een goedkoper alternatief dan de dure officiële boeken Toys For Boys.

Vanuit dit onderzoek kun je een kleinschalig projectje opstarten rond een accessoire voor mannen. Om bijvoorbeeld een strikje te maken uit jeans. Dit kan een recycle project zijn wanneer je deze uit een oude jeansbroek maakt.

Voordelen: Door middel van een vakoverschrijdend project ontwikkelen de leerlingen naast het leren rond herenkleding en het plaatsen binnen een bredere context ook het conceptueel denken.

Nadelen: een valkuil schuilt erin dat je het project sneller groter laat worden dan wat oorspronkelijk de bedoeling was.

Richtlijnen voor ontwerpen van een cursus

Projecten

- Projecten met een tijdsduur van 3 weken, dit omdat het tempo van de leerlingen opgedreven moet worden. Deze projecten kunnen individueel zijn of in groep. Het is daarom van belang dat de leerkracht geschikte projecten aanbiedt aan de leerlingen. Men kan kiezen voor projecten die vakoverschrijdend zijn en in een doorlopende lijn binnen de modevakken kunnen worden gegeven, zodat de leerlingen zoals in een bedrijf draaien : “ontwerpen”, prototype maken, technisch dossier opstellen, productie en verkoop realiseren.
- Ook kunnen andere vakken zoals bijvoorbeeld: Frans en Engels geïntegreerd worden. Zo kunnen de leerlingen tijdens de taalvakken mode gerelateerde teksten schrijven of hun technisch dossier laten vertalen naar het Engels. Dit omdat Nederlands geen voertaal is binnen de mode-industrie.
- Motivatie tijdens projecten is zeer belangrijk. Het is daarom van belang dat je op het niveau van de leerlingen werkt. Zowel individueel als in de klasgroep. Elk project moet ook uitdagend zijn voor de leerlingen. Voldoende ruimte geven aan de leerling om zelfstandig en op een experimenterende manier antwoorden te vinden op problemen. De leerkracht dient eigenlijk de taak van coach op te nemen. De leerlingen moeten ruimte krijgen om te falen, falen is positief in een leerproces. Daarom werken we vanuit het motto “Een nieuwe dag een nieuwe kans”(Sarah Casier)

Diversiteit:

- Het is belangrijk dat de leerkracht de snelle leerlingen blijft uitdagen. Vaak worden deze tegengewerkt omdat de andere leerlingen meer tijd nodig hebben dan hen voor dezelfde opdracht. Voorzie daarom uitbreidingsopdrachten 1 à 2 per jaar voor de snelle leerlingen.
- De leerkracht dient elk project af te stellen op de individuele noden van de leerling. Belangrijk is om op hun niveau van ontwikkeling te werken, niet elke leerling ontwikkelt even snel.

Van groot belang

- Mode-actualiteit en het hedendaagse modebeeld is zeer belangrijk binnen de modeopleiding. De leerlingen komen niet meer terecht in de productieateliers. Dit komt doordat de productie amper nog in België gebeurt. De leerlingen komen terecht in de retouche, verkoop of styling afdeling. Vertrek daarom binnen CPL en Verkoop altijd vanuit een trend en lifestyle concept.
- Recycling en Upcycling is belangrijk geworden in onze westerse wereld. De mode industrie is één van de meest vervuilende. Het is belangrijk om bij deze leerlingen dit onderwerp te bespreken en hen op een esthetische manier te laten denken.
- Probeer zoveel mogelijk lessen te ontwikkelen die gekoppeld zijn met de interesses van de leerlingen.

Lessen/leerplandoelen

- Lesonderwerpen ontwikkelen vanuit het leerplan. Het leerplan is de leidraad voor welke leerinhoud er moet worden gegeven om de basiscompetenties te behalen op het einde van de 3de graad. Richtlijnen voor de lesinhoud die wordt aangereikt a.d.h.v. de leerplandoelstellingen.

- Overleg met de vakleerkrachten welke projecten je dat jaar gaat uitvoeren.
  Dit ook om vakoverschrijdend te kunnen werken.
  Tip: Voorzie niet te veel lesdoelstellingen per les.
- Kledingstuk is ondergeschikt
  Alle kledingstukken moeten 1 keer gezien zijn binnen de opleiding bestaande uit een : blouse ,broek, jas, jurk en de rok. In welke volgorde je deze ziet is niet belangrijk. Het belangrijkste is dat je naar het kunnen van de leerlingen kijkt.
  Proefstukje voor een techniek voor de leerlingen, die het niet in een kledingstuk willen verwerken of waar de deelstudie nog te moeilijk voor is.
  Alle deelstudies moeten verwerkt zijn in een project of in een werkstuk.
- Met minstens 1 kledingstuk alle modeprocessen doorlopen d.m.v. de verschillende vakken
- Denk altijd in outfits niet in losstaande kledingstukken. Dit presenteert ook mooier bij opendeurdagen. Maar is ook eenvoudiger om fotoshoots te doen.

Stages:

- Procesgericht stage lopen in de verkoop waarbij de leerling het volledige proces kan volgen tijdens de stage.
- Voor confectiegericht stage lopen is het belangrijk om de interesse van de leerling te weten aangezien er een waaier aan mogelijkheden is. De leerlingen dienen extra gemotiveerd te blijven door hun praktijkervaringen zodat ze in de sector aan de slag kunnen gaan.
  Via een vragenlijst of een individueel gesprek kan men naar de interesse peilen.

DUMMY

- Een dummy is een portfolio boek of schrift waarin de leerlingen alles kleven (zoals bijvoorbeeld technische fiches, afbeeldingen uit tijdschriften voorzien van eigen commentaar, …) die passend zijn bij de gegeven les.
  Start met het eerste jaar mode tot het zesde (zevende) jaar mode.
- Belangrijk is dat dit vakoverschrijdend gebruikt wordt
- Ieder project van 3 weken zal worden verwerkt in de dummy, met fotomateriaal en tekst.
- Algemene dummy van de leerkracht (= klasdummy) en de dummy van elke leerling afzonderlijk
- De dummy kan gebruikt worden als controle instrument: welke lessen zijn er gegeven en welke leerinhoud is reeds gezien.

Evaluatie

- Evaluatie altijd opstellen in begrijpelijke taal op niveau van de leerling. Het is belangrijk dat de leerling weet waarop beoordeeld zal worden tijdens dit project.
- Scoren op onvoldoende, voldoende met leemte, goed en zeer goed. Werk niet met cijfers.
- Werk met zowel positieve punten als met groeipunten. Dit om de leerlingen te motiveren en de mogelijke groei in zijn proces te stimuleren.
- Transparante evaluatie zowel mondeling als schriftelijk.

COOL.

TRENDY.

FASHIONABLE.

M A X T H U Y

2 0 1 8